

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР
“МАЛА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ”

**ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ
ВІДКРИТИЙ ІНТЕРАКТИВНИЙ КОНКУРС**

"МАН-ЮНІОР ЕРУДИТ"

НА ЗАСАДАХ STEM-ОСВІТИ

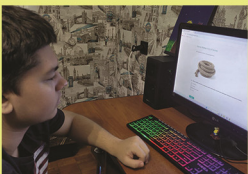
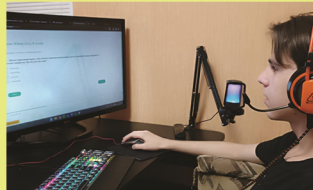
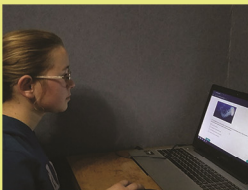

2023-2024

Литовченко
Ольга Олександрівна,

координатор конкурсу в Охтирському районі,
залучила до конкурсу "МАН-Юніор Ерудит" 152 учня
(з них 101 учасників у номінації "Історик")
з низки навчальних закладів Охтирського району
Сумської області та міста Охтирки.

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР «МАЛА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ»**

**ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ВІДКРИТИЙ
ІНТЕРАКТИВНИЙ КОНКУРС
«МАН-ЮНІОР ЕРУДИТ»
2023-2024 навчального року**

Інформаційно-методичний посібник

Запоріжжя
2024

УДК 371.212.3:371.384(477)(047)
ББК 74.202.200.585.0(4уУкр)я 46
В 85

Всеукраїнський відкритий інтерактивний конкурс «МАН-ЮНІОР ЕРУДИТ» у 2023-2024 навчальному році

Інформаційно-методичний посібник / Під ред. С. Ю. Білоус. – електронне видання, 2023. – 94 с.

Посібник укладено за матеріалами Всеукраїнського відкритого інтерактивного конкурсу «МАН-ЮНІОР ЕРУДИТ» у 2023-2024 навчальному році в номінаціях «Астроном», «Еколог», «Технік», «Історик». У посібнику наводяться тестові завдання з відповідями, підсумки та аналіз результатів конкурсу.

Для учителів і учнів загальноосвітніх (шкіл, ліцеїв, гімназій) та позашкільних навчальних закладів.

ББК 74.202.200.585.0(4уУкр)я 46

Автори завдань

«Технік-Юніор» - С.Ю. Білоус
«Астроном-Юніор» - М.І. Стаценко, О.С. Шибка
«Історик-Юніор» - З.Б. Коган, І.П. Довгалюк
«Еколог-Юніор» - К.С. Крупей

Автор-упорядник: С. Ю. Білоус

Адреса оргкомітету: 69002, м. Запоріжжя, вул. Залізнична, 11, Запорізький технічний ліцей, філія – науково-дослідна експериментальна лабораторія НЦ «Мала академія наук України».

Тел. (061) 720-33-35; моб. (096) 204-43-52; (050) 362-07-09

e-mail: man_junior@gmail.com

<http://www.man-junior.org.ua>; <http://www.scientistschool.org.ua>

Вісник виданий за благодійні внески учасників конкурсу
ПРОДАЖУ НЕ ПІДЛЯГАС

Ідея конкурсу: Світлана Білоус

Дизайн та комп'ютерна верстка: Юлія Магай

ПІДСУМКИ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ІНТЕРАКТИВНОГО КОНКУРСУ «МАН-ЮНІОР ЕРУДИТ – 2023» та інформація щодо підготовки до конкурсу «МАН-ЮНІОР – 2024»

Всеукраїнський відкритий інтерактивний конкурс «МАН-Юніор Ерудит-2023» відбувся 19-22 грудня 2023 року.

Метою заходу є поглиблене вивчення фізико-математичних, технічних і природничих дисциплін, а також історії світу, України, історії розвитку науки і техніки та залучення до науково-дослідницької діяльності учнів 5-11 класів закладів загальної середньої освіти.

Конкурс проводився у формі тестових завдань за номінаціями: «Історик-Юніор», «Астроном-Юніор», «Еколог-Юніор», «Технік-Юніор».

До участі у конкурсі долучилися **11082** учні з 24 областей України та м. Києва, в тому числі дівчат - **6374**, хлопців – **4708**.

Конкурс проводився в електронній формі.

Кількість координаційних центрів на місцях - **445**.

Розподіл учасників конкурсу по всіх вікових групах представлений в таблиці 1.

Таблиця 1

Розподіл учасників конкурсу «МАН-Юніор Ерудит-2023» за віком

Клас	5	6	7	8	9	10	11
Кількість учнів	980	1661	1768	1592	2058	1447	1576

Розподіл учасників за областями України представлений в таблиці 2.

Таблиця 2

Розподіл учасників конкурсу «МАН-Юніор Ерудит-2023» за областями

Код області	Область	Кількість учнів
02000	Вінницька	353
03000	Волинська	143
04000	Дніпропетровська	919
05000	Донецька	508
06000	Закарпатська	117
07000	Житомирська	411
08000	Запорізька	630
09000	Івано-Франківська	28
10000	Київська	913
11000	Кіровоградська	169

12000	Луганська	35
13000	Львівська	191
14000	Миколаївська	83
15000	Одеська	915
16000	Полтавська	276
17000	Рівненська	308
18000	Сумська	505
19000	Тернопільська	163
20000	Харківська	1264
21000	Херсонська	296
22000	Хмельницька	1572
23000	Черкаська	651
24000	Чернівецька	245
25000	Чернігівська	182
	м. Київ	205
	РАЗОМ	11082

Таким чином, найбільша кількість учасників конкурсу в усіх номінаціях розподілена між областями:

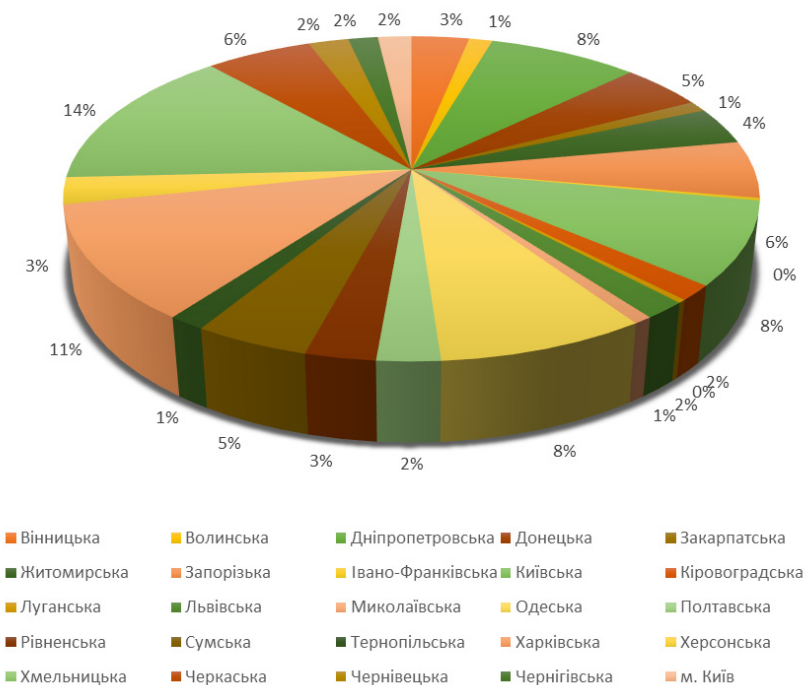
- Хмельницька область - **1572** учні;
- Харківська область - **1264** учні;
- Дніпропетровська область - **919** учнів;
- Одеська область – **915** учнів;
- Київська – **913** учнів.

Учасники конкурсу загалом за чотирма номінаціями показали наступні результати:

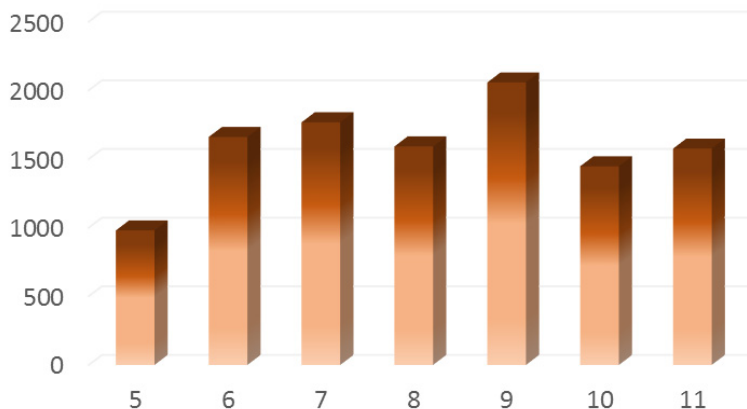
Номінації	Відмінні – сертифікати І ступеню	Добрі – сертифікати II ступеню	Учасники
Астроном-Юніор	160	797	651
Еколог-Юніор	1652	752	1175
Історик-Юніор	2046	616	1233
Технік-Юніор	600	623	777
РАЗОМ	4458	2788	3836

Результати участі у конкурсі для кожного учасника представлені на сайті конкурсу <http://man-junior.org.ua/>

РОЗПОДІЛ УЧАСНИКІВ КОНКУРСУ «МАН-ЮНІОР ЕРУДИТ» ПО ОБЛАСТЯХ У 2023-2024 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ

РОЗПОДІЛ УЧАСНИКІВ КОНКУРСУ «МАН-ЮНІОР ЕРУДИТ-2023» ЗА ВІКОМ

Підсумки Всеукраїнського інтерактивного конкурсу «МАН-Юніор Ерудит – 2023» у номінації «Астрономія»

Місць проведення: **167**.

Учасників конкурсу: **1608** учнів, в тому числі дівчат - **885**, хлопців – **723**.

Кількість областей, з яких надійшли заявки: **24**.

Найбільша кількість учасників тестового етапу конкурсу за областями:

- Хмельницька область - **320** учнів;
- Харківська область - **178** учнів;
- Київська область – **139** учнів;
- Дніпропетровська область - **135** учнів;
- Одеська область - **130** учнів.

Таблиця 3

Розподіл учасників конкурсу «Астроном-Юніор-2023» за віком

Клас	5	6	7	8	9	10	11
Кількість учнів	123	220	236	198	275	217	339

Таблиця 4

**Кількість учасників по областях у номінації конкурсу
«Астроном-юніор-2023»**

Код області	Область	Кількість учнів
02000	Вінницька	24
03000	Волинська	6
04000	Дніпропетровська	135
05000	Донецька	72
06000	Закарпатська	12
07000	Житомирська	43
08000	Запорізька	103
09000	Івано-Франківська	5
10000	Київська	139
11000	Кіровоградська	30
12000	Луганська	6
13000	Львівська	4
14000	Миколаївська	7
15000	Одеська	130
16000	Полтавська	41

17000	Рівненська	19
18000	Сумська	49
19000	Тернопільська	8
20000	Харківська	178
21000	Херсонська	24
22000	Хмельницька	320
23000	Черкаська	119
24000	Чернівецька	37
25000	Чернігівська	44
	м. Київ	53
	РАЗОМ	1608

Найбільше учасників серед координаційних центрів:

м. Ізмаїл, Одеська область, комунальний заклад позашкільної освіти Ізмаїльської міської ради Ізмаїльського району Одеської області «Палац дітей та юнацтва імені Алли Іванової».

Координатор - **Постяк Лілія Василівна**, методист – **88** учнів.

м. Дніпро, Дніпропетровська область, комунальний позашкільний навчальний заклад «Мала академія наук учнівської молоді» Дніпропетровської обласної ради».

Координатор - **Кифорук Юрій Миколайович**, керівник гуртка «Науково-технічна творчість та винахідництво» – **61** учень.

Найбільше учасників серед шкіл:

м. Славута, Хмельницька область, Славутський ліцей Хмельницької обласної ради.

Координатори - **Коваль Віктор Людвигович**, вчитель фізики, **Леоненко Андрій Анатолійович**, вчитель фізики та астрономії - **72** учні.

м. Ізмаїл, Одеська область, комунальний неприбутковий заклад освіти Ізмаїльської міської ради Ізмаїльського району Одеської області «Український ліцей з поглибленим вивченням іноземних мов імені Т. Г. Шевченка».

Координатори - **Димитрова Катерина Степанівна**, заступник директора з навчально-виховної роботи, **Караянєва Ольга Семенівна**, вчитель фізики – **61** учень.

сmt. Клавдієво-Тарасове, Київська область, Клавдіївський ліцей імені Олександра Рибалка Немішаївської селищної ради Київської області.

Координатор - **Міщенко Олена Олександрівна**, вчитель фізики та астрономії – **59** учнів.

м. Нетішин, Хмельницька область, Нетішинська гімназія «Ерудит» Нетішинської міської ради Шепетівського району Хмельницької області.

Координатори - **Семенюк Валентина Василівна**, вчитель астрономії, фізики та математики, **Ковальчук Олена Олександрівна**, вчитель інформатики – **53** учні.

с. Судилків, Судилківський ліцей Судилківської сільської ради Шепетівського району Хмельницької області.

Координатор - **Замурняк Галина Яківна**, вчитель фізики та астрономії – **42** учні.

с. Степанці, Черкаська область, комунальний заклад «Степанецький ліцей - опорний заклад загальної середньої освіти» Степанецької сільської ради об'єднаної територіальної громади Черкаської області.

Координатор – **Степанець Світлана Анатоліївна**, вчитель фізики і математики – **29** учнів.

м. Харків, Харківська область, комунальний заклад «Харківський ліцей № 124 Харківської міської ради».

Координатор - **Жорник Віра Олексіївна**, вчитель хімії та фізики – **27** учнів.

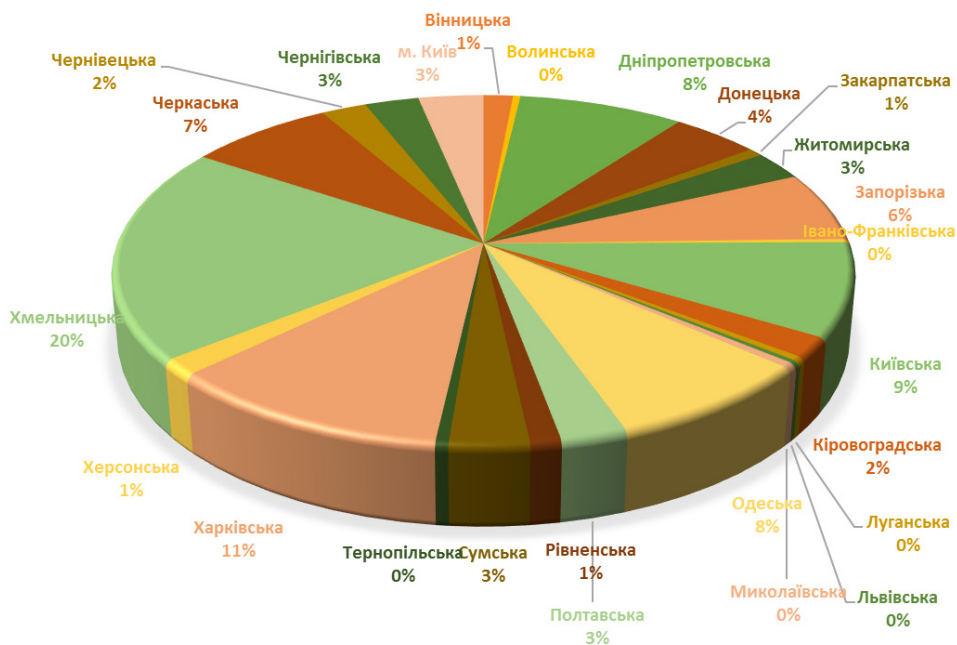
м. Хмельницький, Хмельницька область, комунальний заклад загальної середньої освіти «Ліцей № 1 імені Володимира Крasiцького Хмельницької міської ради».

Координатори - **Івасюнько Майя Юріївна**, вчитель математики, **Марущак Олена Анатоліївна**, вчитель фізики – **27** учнів.

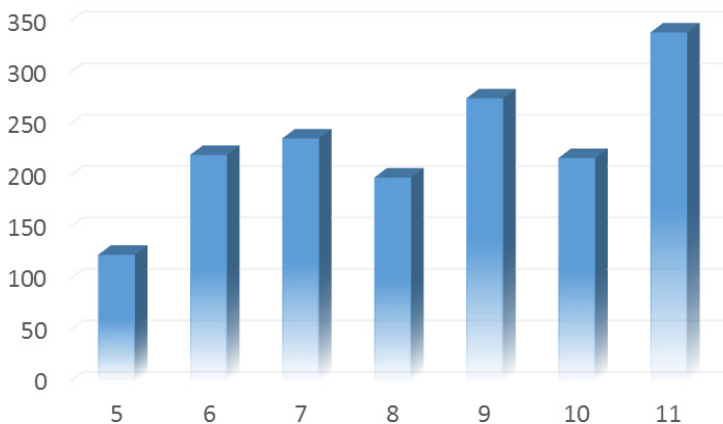
сmt. Немішасве, опорний заклад освіти «Немішаївський ліцей № 2» Немішаївської селищної ради Бучанського району Київської області.

Координатор - **Стонкус Тетяна Василівна**, вчитель фізики, астрономії, математики і інформатики – **26** учнів.

РОЗПОДІЛ УЧАСНИКІВ КОНКУРСУ «АСТРОНОМ-ЮНІОР-2023» ПО ОБЛАСТЯХ

РОЗПОДІЛ УЧАСНИКІВ КОНКУРСУ «АСТРОНОМ-ЮНІОР-2023» ЗА КЛАСАМИ

АСТРОНОМ-ЮНІОР ЕРУДИТ – 2023

ЗАВДАННЯ ДЛЯ 5-7 класів

Завдання, що оцінюються в 3 бали

1. Плоска Земля з величезною горою в центрі підтримується чотирма слонами, які, в свою чергу, стоять на величезній черепаші, що плаває в океані. Такі уявлення про світобудову були в ...

А) Стародавньому Єгипті; Б) Межиріччі; В) Стародавній Греції; Г) Стародавній Індії.

2. Земля плоска, а небо – величезний купол, що розкинувся над Землею. Небосхил спирається на чотири високі гори, які розміщені десь «на краю світу». В центрі Землі знаходиться місце, де живуть люди. Небесні світила підвішені до небесного купола. Такі уявлення про світобудову були в ...

А) Стародавньому Єгипті; Б) Межиріччі; В) Стародавній Греції; Г) Стародавній Індії.

3. Земля вважалася плоским диском, який був оточений недоступним людині морем, з якого щовечора сходили і в яке щоранку заходили зорі. Із східного моря в золотій колісниці піднімався кожного ранку бог Сонця Геліос і здійснював свій шлях по небу. Такі уявлення про світобудову були в ...

А) Стародавньому Єгипті; Б) Межиріччі; В) Стародавній Греції; Г) Стародавній Індії.

4. Всесвіт – замкнений світ, в центрі якого – Земля, що покоїться на поверхні світових вод і являє собою високу гору. Між Землею і Греблею небес – високою непроникною стіною, що оточує світ, - море, котре вважалося забороненим. Кожен, хто намагався його досліджувати, був приреченим на загибель. Небо вважалося великим куполом, що надвисає над світом і спирається на Греблю небес. Його було зроблено з твердого металу верховним богом Мардуком. Вдень небосхил відбивав сонячне світло, а вночі служив темно-синім тлом для гри богів – планет, Місяця і зірок.

Такі уявлення про світобудову були в ...

А) Стародавньому Єгипті; Б) Межиріччі; В) Стародавній Греції; Г) Стародавній Індії.

5. Які із зображених на світлинах тіл не відносяться до небесних тіл?

1

2

3

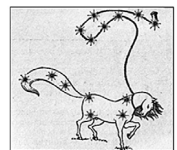
4

А) 1 і 3; Б) 2 і 4; В) всі зображені тіла належать до небесних тіл; Г) жодне із зображених тіл не належить до небесних тіл.

6. Скільки всього сузір'їв прийнято виділяти на небі?

А) 66; Б) 77; В) 88; Г) 99.

7. За уявленнями древніх казахів в небо був вбитий Залізний цвях (Темір-Казик), а до нього на аркані припнутий Кінь. За добу Кінь оббігав навколо Цвяха. Про яке сузір'я мова?

А) Гончі Пси; Б) Малий Кінь; В) Жираф; Г) Велика та Мала Ведмедиці.

8. Яка сучасна власна назва зорі Залізний цвях (Темір-Казик)?

А) Полярна; Б) Денеб; В) Бетельгейзе; Г) Фомальгаут.

9. Назва якого сузір'я походить від біблійського сказання про Всесвітній потоп?

А) Риби; Б) Водолій; В) Кит; Г) Голуб.

10. Перший космонавт незалежної України – ...

А) Юрій Гагарін; Б) Сергій Корольов; В) Юрій Кондратюк; Г) Леонід Каденюк.

Завдання, що оцінюються в 4 бали

Вігадай астрономічні загадки з книги Ольги Сергіївни Шибки «Астрономія для допитливих малюків». Укажи, під яким номером ховається зображення відгадки.

11. Коли планети нам треба згадати,
Ми першим його повинні назвати.

А) 1 – Марс; Б) 2 – Земля;
В) 3 – Юпітер; Г) 5 – Меркурій.

12. Серед планет він головує,
І розміром, й ім'ям дивує.

А) 7 – Сатурн; Б) 8 – Нептун;
В) 10 – Юпітер; Г) 11 – Уран.

13. Ім'я морського царя з безодні глибокої
Носить планета з безодні далекої.

А) 2 – Венера; Б) 6 – Марс;
В) 7 – Нептун; Г) 11 – Юпітер.

14. Через небо між зірок
Ллється з молока струмок.

А) 4 – метеор; Б) 8 – кільце Сатурна;
В) 9 – затемнення Сонця; Г) 12 – Чумацький

Шлях (Молочний Шлях).

15. Серед планет – вона одна
Така тендітна і водяна.

Вона єдина – така яскрава,
Така зелена, така цікава!

А) 2 – Юпітер; Б) 3 – Земля;
В) 6 – Сатурн; Г) 4 – комета.

16. Серед зір помітно сяє,
Розмірів земних сягає.

А) 2 – Венера; Б) 3 – Земля; В) 5 – Марс; Г) 6 – Меркурій.

17. Вийшов на небо пастух в золотому,
Зоряне стадо жене він додому.

А) 1 – Сонце; Б) 3 – Земля; В) 7 – Нептун; Г) 11 – Уран.

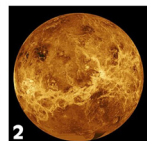
18. Дивовижна птиця

До нас наближається.

Чим ближче до Сонця вона підлітає,

1

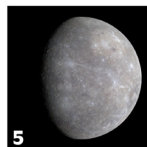
2

3

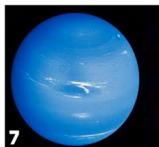
4

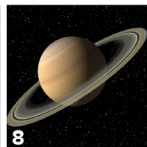
5

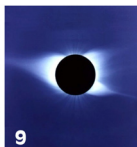
6

7

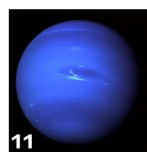
8

9

10

11

12

Тим хвіст довший в неї відростає.

А) 1 – планета Немезіда; Б) 2 – болід; В) 4 – комета; Г) 9 – невідомий літаючий об'єкт.

19. Червоним оком крізь туман

Дивиться грізний отаман.

А) 1 – Сонце; Б) 6 – Марс; В) 9 – затемнення Місяця; Г) 10 – Юпітер.

20. Планета вдягнена в кільце

І всім знайома через це.

А) 5 – Меркурій; Б) 7 – Нептун; В) 8 – Сатурн; Г) 11 – Уран.

Завдання, що оцінюються в 5 балів

Завдання з рухомою картою зоряного неба. Уважно роздивіться фрагмент рухомої карти зоряного неба і дайте відповіді на наступні запитання.

21. Як позначають межі сузір'їв на зоряній карті?

А) суцільними прямими; Б) пунктирними лініями; В) дугами кіл; Г) на даній карті межі сузір'їв не позначені.

22. Літерами якого алфавіту позначають на зоряній карті зорі?

А) кирилиці; Б) грецького; В) латинського; Г) фінікійського.

23. Для спостереження на якій широті налаштовано вирізний круг карти?

А) 40°; Б) 45°; В) 50°; Г) 55°.

24. Назвіть приблизну дату, коли зоряне небо має такий вигляд, як це зображено у вирізі накладного круга, якщо спостереження проводити о 20 год.

А) 1 жовтня; Б) 10 липня; В) 20 травня; Г) 1 березня.

25. Назвіть приблизну дату, коли зоряне небо має такий вигляд, як це зображено у вирізі накладного круга, якщо спостереження проводити о 6 год?

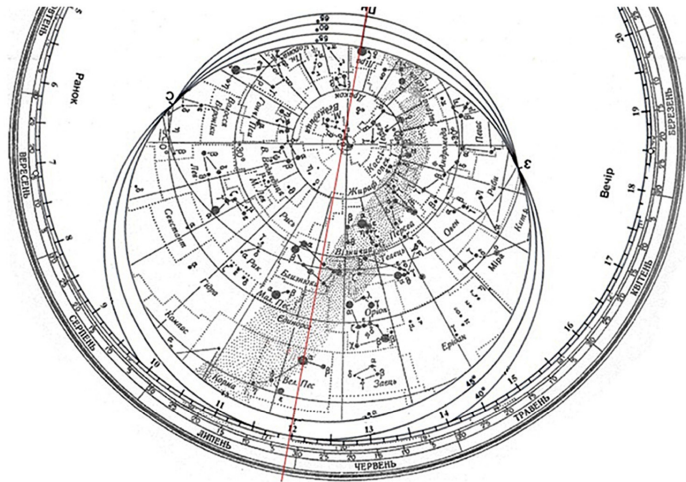
А) 1 жовтня; Б) 10 липня; В) 20 травня; Г) 1 березня.

26. Сузір'я, які сходять над горизонтом – це...

А) Великий Пес, Оріон, Візничий; Б) Кит, Риби, Пегас; В) Рак, Лев, Телець; Г) Волопас, Діва, Компас.

27. Сузір'я, які заходять за горизонт – це...

А) Великий Пес, Оріон, Візничий; Б) Кит, Риби, Пегас; В) Рак, Лев, Телець; Г) Волопас, Діва, Компас.

28. У верхній кульмінації перебуває сузір'я ...

А) Ліра; Б) Великий Пес; В) Лев; Г) Волосся Вероніки.

29. У нижній кульмінації перебуває сузір'я ...

А) Ліра; Б) Великий Пес; В) Лев; Г) Волосся Вероніки.

30. Вигляд зоряного неба відповідає моменту сходу Сонця. О котрій годині сходить Сонце? Яка календарна дата?

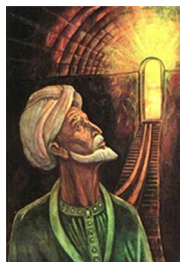
А) 6 год. 10 хв., 30 вересня; Б) 12 год. 00 хв., 30 червня; В) 18 год. 05 хв., 30 листопада; Г) 24 год. 00 хв., 31 грудня.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ 8-9 класів

Завдання, що оцінюються в 3 бали

1. Один з найвидатніших астрономів середньовіччя, онук відомого завойовника Тимура (Тамерлана), правитель Самарканда побудував у своєму місті обсерваторію, де було встановлено гігантський квадрант радіусом 40 м, який не мав собі рівних серед кутомірних приладів того часу. Складений ним зоряний каталог понад три століття перевищував всі інші і багато разів був перевиданим у Європі. Ним було визначено нахил екліптики до екватора, а також складено таблиці руху планет. Займався просвітницькою діяльністю, що викликало невдоволення мусульманської церкви. Його було оголошено «відступником від ісламу» і, після невдалої війни з власним сином, зрадницьки вбито. Хто ця людина?

А) Авіценна; Б) Аль-Біруні; В) Аль-Хорезмі; Г) Улугбек.

2. У давньому Єгипті життя людей істотно залежало від їхнього вміння своєчасно підготуватися до праці і стихійного лиха. Особливе значення для єгиптян мав розлив ріки Ніл, який наставав після періоду беззвіддя і посухи. В цей час резервуари, що входили в систему штучного зрошення, заповнювалися водою. Як тільки неспокійна ріка входила в береги, зволоживши землю і здобивши мулом, єгиптяни розпочинали сіяти, а через чотири місяці збирали врожай. Після цього гарячі вітри із Сахари знову перетворювали країну на пустелю. Після тривалих спостережень єгипетські жерці навчилися зіставляти початок розлиття Нілу з виглядом зоряного неба. Вони встановили, що безпосередньо перед цим на ранковому небі, вперше після близько сімдесятиденного періоду невидимості, сходить зоря, яку вони називали Сотіс або Сопт. У храмі богині Хатор і дотепер зберігся ієрогліфічний напис: «Сотіс велична сяє на небі, і Ніл виходить з берегів своїх».

Яка сучасна назва зорі Сотіс?

А) Спіка; Б) Сіріус; В) Полярна; Г) Фомальгаут.

3. У 1790 році в Мехіко було знайдено зображення календаря ацтеків у вигляді «Сонячного каменю» - базальтового диску діаметром 3,7 м і масою 24 т. Ацтеки і майя дуже близькі за культурою. Календар майя дуже древній і дуже точний. За сучасними розрахунками тривалість сонячного року складає 365,2422 діб, тоді як майя обчислили його довжину в 365,2420 доби (різниця – всього дві десятитисячних доби). Ці розрахунки були проведені задовго до того, як інші астрономи, маючи у своєму розпорядженні більш точні засоби обчислень, змогли досягти схожого результату!

Для складання настільки точного календаря, на думку вчених, слід було б спостерігати і записувати рух планет протягом ...

А) 500 років; Б) 1000 років; В) 5000 років; Г) 10 000 років.

4. У 17 столітті деякі діячі церкви пропонували замінити «поганські» назви сузір'їв іменами осіб з історії християнської церкви. Так у 1627 році один з новаторів в астрономії Юліус Шіллер (Julius Schiller, 1580-1627) видав атлас сузір'їв під назвою «Християнське зоряне небо», в якому одне з древніх сузір'їв було замінено хрестом, який тримає в своїх руках свята Єлена. Яке сузір'я зазнало тимчасового перейменування?

А) Андромеда; Б) Персей; В) Лебідь; Г) Цефей.

5. Ян Гевелій (1611 -1687) – видатний польський астроном. Побудував астрономічну обсерваторію у Гданську, яка в його час була найбільшою в Європі. Застосовував повітряні телескопи. Основоположник селенографії, розділу астрономії, який описує поверхню Місяця. Створив перші детальні карти Місяця, які видав у книзі «Селенографія або описання Місяця». Відкрив 4 комети. Склав перший систематичний огляд всіх спостережуваних комет, каталог положень 1564 зір з точністю до кутової мінути. Підготував до видання зоряний атлас «Уранографія», графічні зображення сузір'їв якого стали класичними. Також в атласі було вказано 11 нових сузір'їв. Слід відмітити, що освіта у Гевелія була юридична, а основним джерелом доходів, левову частку яких великий вчений витрачав на заняття астрономією, було ...

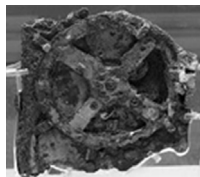
А) рибацтво; Б) пивоваріння; В) землеробство; Г) знахарство.

6. Ім'я цього астронома в першу чергу пов'язане з появою першого великого каталогу 103 нерухомих туманностей, із яких більш ніж 60 він же і відкрив. За піввіку безперервних спостережень він першим відкрив 13 комет і ще 6 комет незалежно, тобто виявив самостійно 19 комет. Цим астрономом був..

А) Вільям Гершель; Б) Едмунд Галлей; В) Тіхо Браге; Г) Шарль Мессьє.

7. На дні моря на борту затонулого давньогрецького корабля було знайдено так званий Антикітерський механізм. Дослідження, проведені за допомогою рентгенівських променів, встановили, що цей механізм був древнім механічним комп'ютером. Ці колеса і шестерні дозволяли проводити складні обчислення, а також ...

А) складали переносну модель Сонячної системи, яка могла передбачити положення планет, а також місячні і сонячні затемнення; Б) визначати координати на поверхні земної кулі; В) визначати горизонтальні та екваторіальні координати небесних тіл; Г) вимірювати малі проміжки часу.

8. На фотографії – південноафриканський порт Кейптаун. Саме в його околицях у 1752 році відомий французький астроном Нікола Луї де Лакайль проводив дослідження південного зоряного неба, в результаті чого список сузір'їв був доповнений 14 новими сузір'ями. Одне з сузір'їв було названо на честь об'єкту, що знаходився поблизу. Цим сузір'ям є ...

А) Телескоп; Б) Жертовник; В) Піч; Г) Столова Гора.

9. Персидський астроном Абдаль Рахман аль-Суфі зробив опис неба 10 сторіччя: «Над зорею Аль-анак є маленька зоря зовсім поряд з нею, яку араби називають Аль-Суга – Забута, а в деяких говірках – аль Сайдак – Надійна. Птолемей не згадує про неї, але це та зоря, якою зазвичай користуються для випробовування сили зору». Мова йде про ...

А) Антарес; Б) Алькор; В) Альтаїр; Г) Полярну.

10. В 1808 році деякі німецькі вчені пропонували назвати сузір'я Оріона іменем ...

А) Наполеона; Б) Коперника; В) Вашингтона; Г) Франкліна.

Завдання, що оцінюються в 4 бали

Уважно розгляньте астросвітлинку та дайте відповіді на наступні запитання

11. Фрагмент зоряного неба містить...

- А) зорі, планети, комети, галактики; Б) астероїди, планети, супутники планет, метеорити; В) зорі, планети, зоряні скупчення; Г) пульсари, квазари, галактики.

12. Яке сузір'я зображено на астросвітлинці?

- А) Мала Ведмедиця; Б) Геркулес; В) Візничий; Г) Телець.

13. Під яким номером зображено навігаційну зорю?

- А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

14. На світлинці зафіксовано навігаційну зорю...

- А) Полярну; Б) Альдебаран; В) Бетельгейзе; Г) Фомальгаут.

15. Планета Марс на світлинці позначена цифрою...

- А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

16. Під номером 4 позначено...

- А) Туманність Андромеди; Б) кульове зоряне скупчення M13; В) розсіяне зоряне скупчення Плеяди; Г) залишки вибуху над нової зорі 1054 року.

Світлина до завдань 17 – 20.

На початку червня цього року, коли місяць був у повні, бразильський фотограф Леонардо Сенс зробив унікальний знімок зі знаменитою статуєю Христа Спасителя у Ріо-де-Жанейро.

Щоб добитися ефекту, який можна побачити на фото, Сенсові знадобилося близько трьох років. Фотографів знадобилося море часу, зусиль і терпіння, щоб отримати той ефект, який можна бачити на фото. Йому потрібно було ретельно дослідити положення місяця відносно статуї та знайти відповідний ракурс, щоб вирівняти його по її руках, однак минулих вихідних його багаторічні спроби нарешті принесли бажаний результат.

Ці фотографії не лише демонструють красу природи і майстерність митця — вони також навчають нас, що терпеливість і наполегливість обов'язково дадуть свої плоди, навіть якщо для цього знадобляться роки

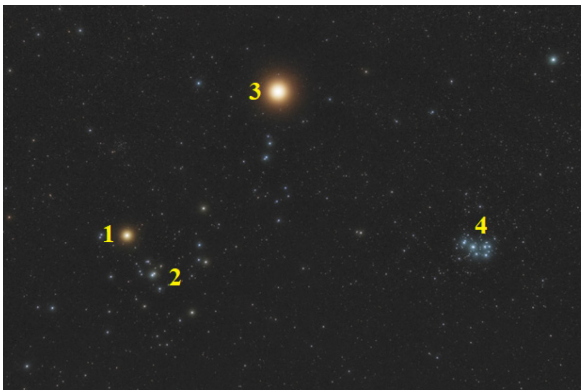
Джерело: CREDO: <https://credo.pro/2023/06/349023>

17. Кутова висота h статуї Христа на світлинці становить...

- А) $0,05^\circ$; Б) $0,15^\circ$; В) $0,25^\circ$; Г) $0,35^\circ$.

18. За якою формулою можна обчислити приблизну відстань до точки, з якої приводилися фотоспостереження? H - висота статуї з постаментом.

- А) $l = H \sin h$; Б) $l = H \cos h$; В) $l = \frac{H}{\sin h}$; Г) $l = \frac{\cos h}{H}$.

19. З якої відстані проводилися фотоспостереження, якщо лінійна висота статуї з постаментом становить 40 м?

- А) 1,5 км; Б) 5 км; В) 11 км; Г) 20 км.

20. В який час доби проводилися фотоспостереження, якщо зважати на те, що Ісус повернутий обличчям до океану?

- А) вранці; Б) ополудні; В) увечері; Г) опівночі.

Завдання, які оцінюються в 5 балів

Малюнок до завдань 21 – 25.

21. Яка зоря має найвищу температуру поверхні?

- А) Сонце; Б) Альдебаран; В) Рігель; Г) Бетельгейзе.

22. У якій із зображених зірок температура найнижча?

- А) Антарес; Б) Бетельгейзе; В) Сонце; Г) Рігель.

23. Назвіть наймолодшу зорю?

- А) Альдебаран; Б) Рігель;
В) Бетельгейзе; Г) Сонце.

24. Яка зоря найстарша?

- А) Альдебаран; Б) Рігель;
В) Бетельгейзе; Г) Сонце.

25. Які зорі належать одному сузір'ю?

- А) Антарес і Альдебаран; Б) Бетельгейзе і Рігель; В) Сонце, Рігель, Антарес; Г) всі.

26. Яке позначення об'єкта на зоряній карті, якщо його координати: $\alpha = 17^h 17^m$; $\delta = +43^\circ 09'$?

- А) 7000; Б) NGC 6939; В) M92; Г) δ Dra.

27. На схематичному малюнку відображено такі точки і лінії небесної сфери:

- А) небесний екватор, полюси світу, вісь світу, прямовисна лінія, екліптика; Б) істинний горизонт, полуденна лінія, зеніт і надир, небесний меридіан, прямовисна лінія; В) істинний горизонт, полуденна лінія, зеніт і надир, небесний меридіан, прямовисна лінія, вісь світу, полюси світу, точки півночі і півдня; Г) істинний горизонт, полуденна лінія, зеніт і надир, небесний меридіан, прямовисна лінія, вісь світу, полюси світу, точки півночі і півдня, небесний екватор, екліптика.

28. Які астрономічні тіла зображені на світлині?

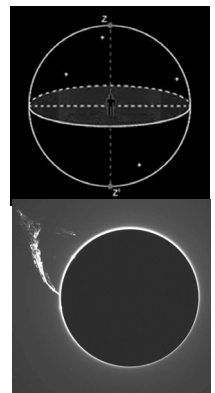
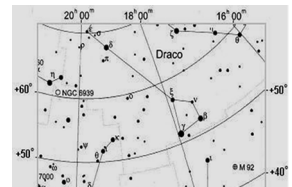
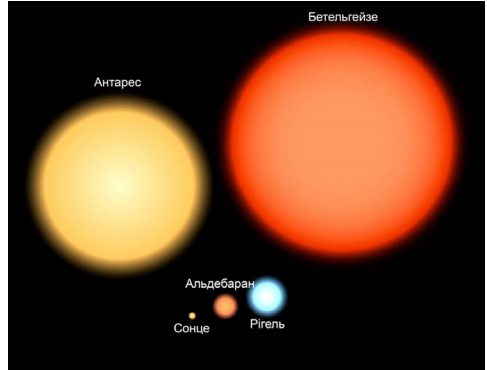
- А) Земля і Місяць; Б) Юпітера та його супутник Іо; В) Сатурн та його супутник Титан; Г) Сонце і Місяць.

29. Як називається утворення, що знаходиться у лівій верхній частині зображення?

- А) фланець; Б) протуберанець; В) глянець; Г) сіроманець.

30. На яку висоту від поверхні небесного тіла протяглося це утворення?

- А) 100 000 км; Б) 300 000 км; В) 500 000 км; Г) 700 000 км.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ 10-11 класів

Завдання, що оцінюються в 3 бали

На світлині зображено астеризм «Північний зимовий шестикутник».

Дайте відповіді на наступні запитання:

1. Астеризм – це...

А) одна з 88 ділянок, на які поділена небесна сфера; **Б)** група зір, що легко розрізняється на нічному небі та може мати історичну назву; **В)** гравітаційно зв'язана група зірок, що має загальне походження і рухома в гравітаційному полі галактики як єдине ціле; **Г)** гравітаційно зв'язана система із зір і зоряних скупчень, міжзоряного газу, пилу й темної матерії.

2. Які ще астеризми можна виділити на цій світлині?

А) Великий і Малий Віз; **Б)** Літньо-осінній трикутник і Великий Квадрат; **В)** Пояс Оріона, Щит Оріона та Меч Оріона; **Г)** Хвіст Скорпіона і Голова Дракона.

3. «Північний зимовий шестикутник» включає в себе зорі...

А) Сіріус, Проціон, Поллукс (з Кастором), Капела, Альдебаран, Рігель; **Б)** Дубхе, Мерак, Фекда, Мезрез, Аліот, Міцар (з Алькором), Алькайда; **В)** Бетельгейзе, Рігель, Беллатрікс, Альнілам, Альнітак, Мінтака; **Г)** Арктур, Фомальгаут, Денебола, Гемма, Кохаб, Регул.

4. Які навігаційні зорі ми бачимо на світлині?

А) Регул, Дубхе, Денебола; **Б)** Канопус, Дубхе, Арктур; **В)** Сіріус, Капела, Проціон; **Г)** Зубен Ельгенубі, Міаплацидус, Шедар.

5. В який бік горизонту «дивився» об'єкти астрографа?

А) північ; **Б)** південь; **В)** схід; **Г)** захід.

6. В який час доби проводилися фотоспостереження?

А) увечері; **Б)** опівночі; **В)** вранці; **Г)** важко сказати.

Для відповіді на наступні запитання скористайтесь астросвітлинною «Місяць над планетою»

7. На світлині зображені...

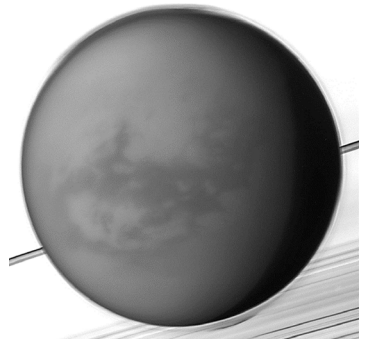
А) Земля і Місяць; **Б)** Марс і Фобос; **В)** Юпітер і Ганімед; **Г)** Сатурн і Титан.

8. Паралельні сірі смуги в нижній частині зображення – це...

А) метеори потоку Персеїд; **Б)** грозові розряди на Юпітері; **В)** фрагмент кілець Сатурна; **Г)** пилова буря на Марсі.

9. Супутник є єдиним світом за межами Землі, який...

А) має рідини та подібні до земних цикли випаровування та опадів; **Б)** володіє вулканічною діяльністю; **В)** має потужну магнітосферу; **Г)** володіє системою кілець.

10. Ліворуч і під центром зображення знаходиться місце спокою зонда Гюйгенс, який...

А) здійснив найбільш тривалу космічну подорож; Б) здійснив найдальшу від Землі посадку; В) здійснив доставку на космічне тіло бурову установку; Г) першим передав на Землю зображення поверхонь планет-гігантів.

Завдання, що оцінюються в 4 бали

11. У якому сузір'ї знаходиться радіант потоку, якому належать зображені на світлині метеори?

А) Персей; Б) Телець; В) Близнята; Г) Оріон.

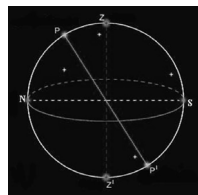

12. Що "тримає" в руках спостерігач зоряного неба?

А) Сонце і Місяць; Б) комету і болід; В) кулясте зоряне скупчення і газову туманність; Г) Венеру і Юпітер.

13. На схематичному малюнку відображено такі точки і лінії небесної сфери:

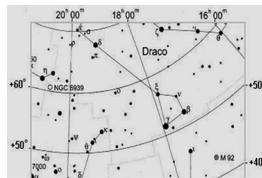
А) небесний екватор, полюси світу, вісь світу, прямовисна лінія, екліптика; Б) істинний горизонт, полуденна лінія, зеніт і надир, небесний меридіан, прямовисна лінія; В) істинний горизонт, полуденна лінія, зеніт і надир, небесний меридіан, прямовисна лінія, вісь світу, полюси світу, точки півночі і півдня; Г) істинний горизонт, полуденна лінія, зеніт і надир, небесний меридіан, прямовисна лінія, вісь світу, полюси світу, точки півночі і півдня, небесний екватор, екліптика.

14. Яке позначення має об'єкт на зоряній карті, якщо його координати:

$\alpha = 17^h 17^m$; $\delta = +43^\circ 09'$

А) 7000; Б) NGC 6939; В) M92; Г) δ Dra.

15. На даній світлині зображено...

А) тіні на південному полюсі Місяця; Б) кратери вулканів на Іо; В) сліди бомбардування поверхні Юпітера уламками комети Шумейкера-Леві; Г) сніг на узбіччі дороги, заляпаний багною.

16. Яка зоря має найвищу температуру поверхні?

А) Сонце; Б) Альдебаран; В) Рігель; Г) Бетельгейзе.

17. У якій із зображених зірок температура найнижча?

А) Антарес; Б) Бетельгейзе; В) Сонце; Г) Рігель.

18. Назвіть наймолодшу зорю?

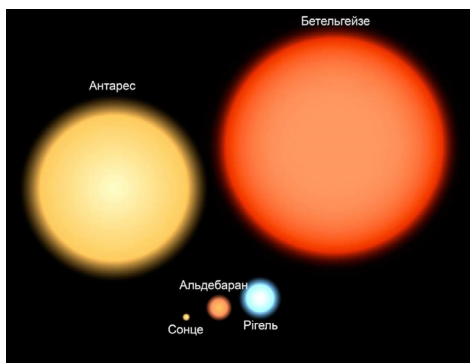
А) Альдебаран; Б) Рігель; В) Бетельгейзе; Г) Сонце.

19. Яка зоря найстарша?

А) Альдебаран; Б) Рігель; В) Бетельгейзе; Г) Сонце.

20. Які зорі належать одному сузір'ю?

А) Антарес і Альдебаран; Б) Бетельгейзе і Рігель; В) Сонце, Рігель, Антарес; Г) всі.

Завдання, які оцінюються в 5 балів

Вашій увазі світлина «Три шляхи сонця» (Джерело та авторські права: Марчелла Джулія Пейс і Джузеппе Де Дона). Сфотографовані тут сонячні дуги були зроблені від полудня до заходу сонця протягом трьох днів в різні пори року.

Нижче ця ж Світлина подана у відредагованому вигляді: на неї нанесено прямі, які відображають у проекції дуги великих кіл небесної сфери та деякі точки небесної сфери з позначеннями.

Уважно розгляньте цей відредагований малюнок та дайте відповіді на наступні запитання.

21. Пряма, яка проходить через центри зображень Сонця і точку I - ...

А) небесний екватор; Б) коло схилень; В) перший вертикал; Г) небесний меридіан.

22. Яка кутова відстань між зображеннями Сонця в положеннях I і III?

А) $23,5^\circ$; Б) 47° ; В) $65,5^\circ$; Г) 131° .

23. Широта місця спостереження рівна $\varphi =$

А) 7° ; Б) 17° ; В) 27° ; Г) 37° .

24. Положенням зображень Сонця I, II і III відповідають наступні дати:

А) I – 1 січня, II – 8 березня, III – 1 вересня; Б) I – 22 грудня, II – 21 березня, III – 22 червня; В) I – 22 червня, II – 23 вересня, III – 22 грудня; Г) для визначення дати фотоспостережень інформації із світлина недостатньо.

25. Висота Сонця в кульмінації визначається за формулою:

А) $h = 90^\circ - \varphi + \delta_\odot$; Б) $h = 90^\circ + \varphi - \delta_\odot$; В) $h = \varphi + \delta_\odot - 90^\circ$; Г) $h = \varphi - \delta_\odot - 90^\circ$.

26. Висота зображень Сонця відповідно дорівнює:

А) I – 30° , II – 53° , III – 77° ; Б) I – 40° , II – 63° , III – 87° ; В) I – 45° , II – 60° , III – 75° ; Г) I – $23,5^\circ$, II – 47° , III – $65,5^\circ$.

27. Астрономічні азимуты позначених точок горизонту мають наступні числові значення:

А) I – -180° , 2 – -120° , 3 – -90° , 4 – -60° ; Б) I – $+90^\circ$, 2 – $+150^\circ$, 3 – $+180^\circ$, 4 – $+210^\circ$; В) I – 0° , 2 – $+60^\circ$, 3 – $+90^\circ$, 4 – $+120^\circ$; Г) I – $+180^\circ$, 2 – $+240^\circ$, 3 – $+270^\circ$, 4 – $+300^\circ$.

28. Виділені точки горизонту позначають:

А) I – S, 2 – WSW, 3 – W, 4 – WNW; Б) I – WNW, 2 – W, 3 – WSW, 4 – S; В) I – W; 2 – WNW; 3 – S, 4 – WSW; Г) I – W, 2 – WNW, 3 – S, 4 – WSW.

29. Схилення Сонця в зазначених положеннях відповідно дорівнюють...

А) $\delta_I = 0^\circ$, $\delta_{II} = +23,5^\circ$, $\delta_{III} = +66,5^\circ$; Б) $\delta_I = -66,5^\circ$, $\delta_{II} = 0^\circ$, $\delta_{III} = +66,5^\circ$; В) $\delta_I = -23,5^\circ$, $\delta_{II} = 0^\circ$, $\delta_{III} = +23,5^\circ$; Г) $\delta_I = 0^\circ$, $\delta_{II} = +45^\circ$, $\delta_{III} = +90^\circ$.

30. Прямі сходження Сонця в зазначених положеннях відповідно дорівнюють...

А) $\lambda_I = 0^h$, $\lambda_{II} = 6^h$, $\lambda_{III} = 12^h$; Б) $\lambda_I = 6^h$, $\lambda_{II} = 18^h$, $\lambda_{III} = 24^h$; В) $\lambda_I = 12^h$, $\lambda_{II} = 6^h$, $\lambda_{III} = 0^h$; Г) $\lambda_I = 18^h$, $\lambda_{II} = 0^h$, $\lambda_{III} = 6^h$.

ВІДПОВІДІ НА ЗАВДАННЯ КОНКУРСУ «АСТРОНОМ-ЮНІОР ЕРУДИТ – 2023»

5-7 класи

№	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Відповіді	Г	А	В	Б	А	В	Г	А	Г	Г	Г	В	В	Г	Б
№	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Відповіді	А	А	В	Б	В	Б	Б	В	Г	А	Г	Б	Б	А	А

8-9 класи

№	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Відповіді	Г	Б	Г	В	Б	Г	А	Г	Б	А	В	Г	А	Б	В
№	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Відповіді	В	Б	В	В	А	В	Г	Б	В	Б	В	Б	А	Б	Г

10-11 класи

№	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Відповіді	Б	В	А	В	Б	Б	Г	В	А	Б	Г	Г	В	В	А
№	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Відповіді	В	Б	Б	В	Б	Г	Б	Г	Б	А	А	В	А	В	Г

Підсумки Всеукраїнського інтерактивного конкурсу «МАН-Юніор Ерудит – 2023» у номінації «Екологія»

Місць проведення: **298**.

Учасників конкурсу: **3579** учнів, в тому числі дівчат - **2224**, хлопців – **1355**.

Кількість областей, з яких надійшли заявки: **24**.

Найбільша кількість учасників тестового етапу конкурсу за областями:

- Харківська область - **370** учнів;
- Хмельницька область – **368** учнів;
- Київська область - **297** учнів;
- Дніпропетровська область - **255** учнів;
- Одеська область – **227** учнів.

Таблиця 5

Розподіл учасників конкурсу «Еколог-Юніор-2023» за віком

Клас	5	6	7	8	9	10	11
Кількість учнів	343	618	584	517	709	428	380

Таблиця 6

**Кількість учасників по областях у номінації конкурсу
«Еколог-юніор-2023»**

Код області	Область	Кількість учнів
02000	Вінницька	135
03000	Волинська	62
04000	Дніпропетровська	255
05000	Донецька	201
06000	Закарпатська	61
07000	Житомирська	166
08000	Запорізька	162
09000	Івано-Франківська	7
10000	Київська	297
11000	Кіровоградська	69
12000	Луганська	18
13000	Львівська	83
14000	Миколаївська	22
15000	Одеська	227
16000	Полтавська	96

17000	Рівненська	183
18000	Сумська	197
19000	Тернопільська	57
20000	Харківська	370
21000	Херсонська	104
22000	Хмельницька	368
23000	Черкаська	216
24000	Чернівецька	122
25000	Чернігівська	44
	м. Київ	57
	РАЗОМ	3579

Найбільше учасників серед координаційних центрів:

м. Ізмаїл, Одеська область, комунальний заклад позашкільної освіти Ізмаїльської міської ради Ізмаїльського району Одеської області «Палац дітей та юнацтва імені Алли Іванової».

Координатор - **Постяк Лілія Василівна**, методист – **90** учнів.

м. Красноград, Харківська область, Красноградський районний Центр дитячої та юнацької творчості Красноградської районної ради Харківської області.

Координатор - **Меднікова Людмила Петрівна**, заступник директора з навчально-методичної роботи – **78** учнів.

смт. Маньківка, Черкаська область, Маньківський центр дитячої та юнацької творчості, Мала академія наук учнівської молоді Маньківської селищної ради Черкаської області.

Координатор - **Белік Ольга Миколаївна**, методист – **46** учнів.

Найбільше учасників серед шкіл:

с. Клішківці, Чернівецька область, опорний заклад освіти «Клішківський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів» Клішківської сільської ради Дністровського району Чернівецької області.

Координатор - **Кирилюк Олена Володимирівна**, вчитель природознавства – **74** учні.

смт. Клавдієво-Тарасове, Київська область, Клавдіївський ліцей імені Олександра Рибалка Немішаївської селищної ради Київської області.

Координатор - **Гоц Віра Миколаївна**, вчитель біології та екології – **68** учнів.

м. Бердичев, Житомирська область, ліцей № 10 «Тріумф» м. Бердичева Житомирської області.

Координатор - **Добровольська Катерина Миколаївна**, вчитель хімії, біології та основ екології – **44** учні.

м. Лубни, Полтавська область, Академічний ліцей "Європейський" Лубенської міської ради Лубенського району Полтавської області.

Координатори - **Мокренко Євгенія Михайлівна**, вчитель хімії, **Ярошенко Оксана Василівна**, вчитель фізики - **42** учні.

м. Херсон, Херсонська область, Херсонський загальноосвітній навчально-виховний комплекс № 11 Херсонської міської ради.

Координатори - **Токарева Ольга Олексіївна**, вчитель хімії, **Терещук Наталія Олександрівна**, вчитель біології – **40** учнів.

м. Вінниця, Вінницька область, комунальний заклад «Вінницький гуманітарний ліцей № 1 імені М. І. Пирогова».

Координатор - **Костюк Людмила Йосипівна**, вчитель української мови та літератури – **38** учнів.

м. Вінниця, Вінницька область, комунальний заклад «Вінницький ліцей № 33».

Координатор - **Постова Наталія Володимирівна**, вчитель історії та географії – **36** учнів.

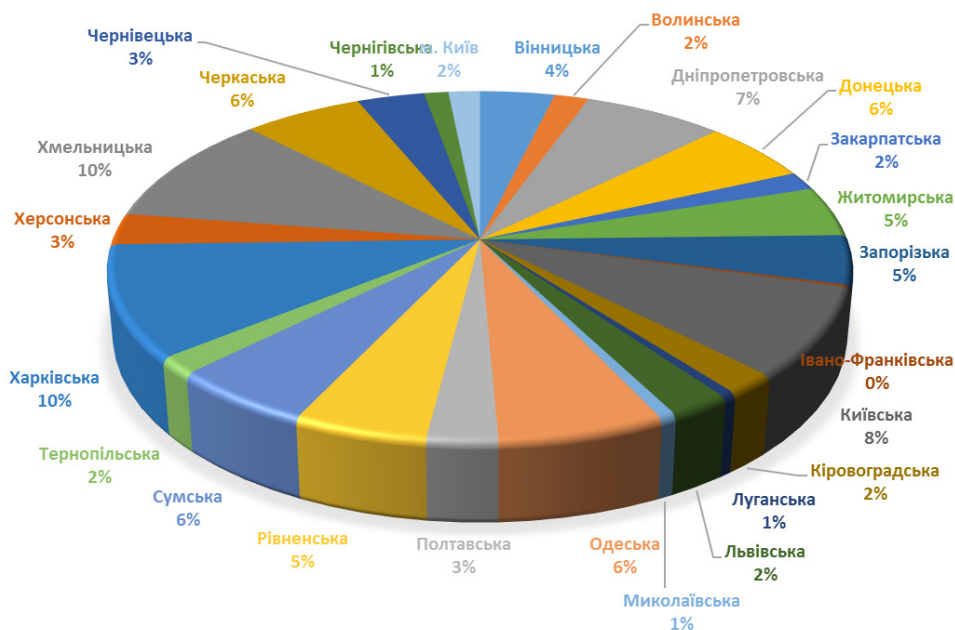
м. Запоріжжя, Запорізька область, Запорізька гімназія № 28 Запорізької міської ради Запорізької області.

Координатор - **Лещенко Юлія Василівна**, заступник директора з навчально-виховної роботи – **35** учнів.

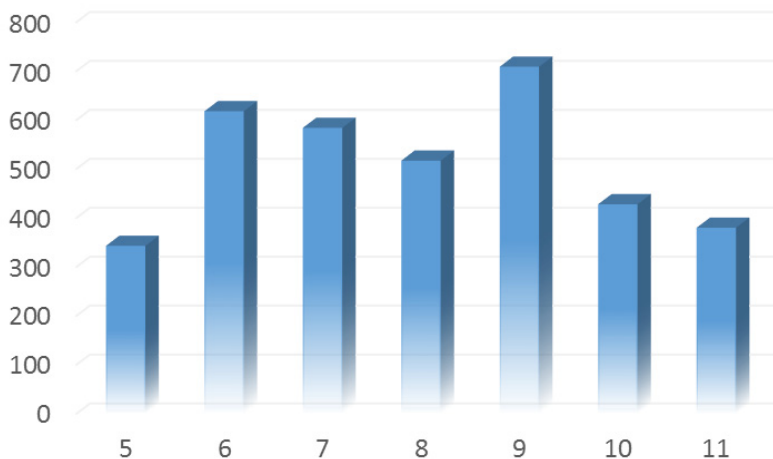
м. Запоріжжя, Запорізька область, Науковий ліцей комунального закладу вищої освіти «Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради.

Координатор - **Туманян Тетяна Сергіївна**, викладач біології, методист – **34** учні.

РОЗПОДІЛ УЧАСНИКІВ КОНКУРСУ «ЕКОЛОГ-ЮНІОР-2023» ПО ОБЛАСТЯХ

РОЗПОДІЛ УЧАСНИКІВ КОНКУРСУ «ЕКОЛОГ-ЮНІОР-2023» ЗА КЛАСАМИ

ЕКОЛОГ-ЮНІОР ЕРУДИТ – 2023

ЗАВДАННЯ ДЛЯ 5-7 класів

Завдання, що оцінюються в 3 бали

1. Найбільше за площею водосховище України має назву:

А) Київське; Б) Дніпровське; В) Кременчуцьке; Г) Канівське.

2. Оберіть серед цих отруйних рослин їстівну:

А) борщівник; Б) блекота чорна; В) беладонна звичайна; Г) рукола.

3. При садівництві необхідно обов'язково враховувати, що деякі рослини можуть виділяти органічні сполуки та пригнічувати тим самим проростання та ріст інших рослин, у т. ч. й плодових дерев. Це явище в біології має назву...

А) алелопатія; Б) симбіоз; В) метабіоз; Г) коменсалізм.

4. В листках деяких рослин можуть жити комахи, які роблять «ходи» в листових пластинках, в результаті чого останні зазнають пошкодження. Як називають такий характер ураження листків?

А) міни; Б) скелетування; В) дірчасте об'їдання; Г) гали.

5. Який серед наведених найпростіших може викликати дизентерію у людини?

А) токсоплазма; Б) трихомонада; В) лейшманія; Г) амеба.

6. Найбільші пташині яйця несли мадагаскарські птахи (вага яєць досягала 10 кг), які мешкали там до 17 століття. Цей птах має назву...

А) свистач білоголовий; Б) епіорніс; В) фламінго рожевий; Г) пірникоза мала.

7. У ТОП-7 природних чудес України входить:

А) гора Гутин Томнатик; Б) озеро Кугурлуй; В) озеро Синевир; Г) гора Петрос.

8. Прикладом птахів-однолюбів, які складають пару на все життя, є:

А) імператорський пінгвін; Б) голуб сизий; В) глушець білодзьобий; Г) синиця чубата.

9. Відомо, що пилок рослин, у т. ч. й амброзії, стає більш алергенним, якщо в ньому поселяються...

А) сарцини (бактерії); Б) амеби (найпростіші); В) альтернарія (гриби); Г) тля (безхребетні).

10. Після укусу отруйного павука задля того, щоб врятувати людині життя, лікарю треба ввести препарат, який має назву...

А) інтерферон; Б) вакцина; В) антибіотик; Г) сироватка.

Завдання, що оцінюються в 4 бали

11. Деякі види голотурії можуть мешкати на глибинах від 100 до 9000 м, тобто в широкому діапазоні тиску води. Такі організми мають назву...

А) стенобатні; Б) еврибатні; В) полібатні; Г) мегабатні.

12. Ікра і личинки деяких видів риб є складовою частиною зоопланктону і мають назву...

А) бактеріопланктон; Б) іхтіопланктон; В) ультразоопланктон; Г) нанопланктон.

13. Найбільший активний вулкан у світі знаходиться на Гавайях у США і називається...

- А) Мауна-Лоа; Б) Гуалалаї; В) Когала; Г) Лоїхі.

14. Назвіть комаху, яка НЕ є ентомофагом:

- А) жуужелиця; Б) сонечко; В) трихограма; Г) хрущ.

15. Метелики-стрічкарки забарвлені так само як і комахи іншого виду німфалід-данаїди монарха. Це явище в біології отримало назву:

- А) мімікрія; Б) копіювання; В) аналогія; Г) прототипологія.

16. Собаки мають дихроматичний зір та добре розпізнають відтінки...

- А) червоного та зеленого; Б) червоного та фіолетового; В) синього та жовтого; Г) сірого та білого.

17. Зовнішня частина земної атмосфери, яка поступово та непомітно переходить у міжпланетний простір, має назву:

- А) термосфера; Б) екосфера; В) стратосфера; Г) мезосфера.

18. Найглибше море в світі має назву:

- А) Філіппінське; Б) Саргасове; В) Чорне; Г) Червоне.

19. Назвіть птаха, який НЕ занесений до Червоної книги України:

- А) журавель сірий; Б) лелека чорний; В) чапля жовта; Г) синиця чубата.

20. У шовковиці є пігмент, який сприятливо впливає на людський організм та надає плодам фіолетового, червоного чи синього кольору. Він називається:

- А) меланін; Б) лікопін; В) хлорофіл; Г) антоціан.

Завдання, що оцінюються в 5 балів

21. Хвороби, на які хворіють тільки люди, називають антропонозами. Оберіть серед наведених варіантів антропонозне інфекційне захворювання:

- А) грип; Б) COVID-19; В) кір; Г) сальмонельоз.

22. В Австралії мешкає найотрутіший павук у світі, який занесений до Книги рекордів Гіннеса і може мати чорне або коричневе забарвлення. Цей павук називається:

- А) сіднейський лейкопавутинний павук; Б) павук-птахоїд; В) тарантул; Г) павук-самітник.

23. Класифікація життєвих форм рослин за К. Раункієром заснована на розміщенні бруньок відновлення рослин протягом несприятливої пори року відносно ґрунту. У цибулі бруньки відновлення захищені в ґрунті, тому таку життєву форму називають...

- А) фанерофіти; Б) хамефіти; В) терофіти; Г) криптофіти.

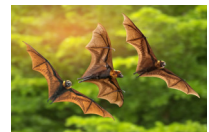

24. З метою встановлення токсичності ґрунту / води в лабораторних умовах за допомогою чутливих живих організмів використовують метод, що має назву:

- А) біотестування; Б) біоіндикація; В) екомоніторинг; Г) токсикоіндикація.

25. Оберіть помилкове твердження:

- А) людський мозок на 80% складається із води; Б) найдовший орган людини – тонкий кишківник; В) щодня доросла людина робить близько 23 тис. вдихів; Г) вага мозку та серця немовлят однакові (близько 300 гр).

26. Відомо, що кажани між собою можуть спілкуватися. Вони це роблять за допомогою...

А) інфразвуку; Б) ультразвуку; В) пицання; Г) жестів.

27. Проти яких захворювань на сьогодні НЕ існує вакцини?

А) грипу та COVID-19; Б) краснухи та кору; В) ВІЛ-інфекції та сифілісу; Г) дифтерії та правця.

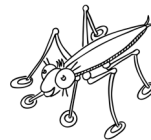

28. Чоловік під час косовиці отримав колоту рану стопи. В результаті поранення у нього існують ризики виникнення такої хвороби як:

А) краснуха; Б) поліомієліт; В) правець; Г) дизентерія.

29. Клопи-водомерки мешкають поблизу межі водного та повітряного середовища. Таких організмів називають:

А) планктон; Б) нейстон; В) перифітон; Г) зообентос.

30. Якщо у людини виникла хвороба, що пов'язана з порушеннями у виробленні гормонів, їй слід звернутися до лікаря-...

А) ендокринолога; Б) гастроентеролога; В) невропатолога; Г) отоларинголога.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ 8-9 класів

Завдання, що оцінюються в 3 бали

1. Гусені грушевої совки мають гризучий тип ротового апарату. Морфологічна картина пошкоджених листків в цьому випадку має назву...

А) проколювання; Б) об'їдання; В) висмоктування; Г) некротизація.

2. Відомо, що найсильнішими м'язами у людини є жувальні, а найшвидшими – м'язи, що відповідають за...

А) скорочення серця; Б) міміку; В) моргання; Г) ходьбу та біг.

3. Для плетіння мотузок та канатів деякі люди пристосувалися використовувати волохаті плоди...

А) пальчикового лайма; Б) лонгана; В) рамбутана; Г) кокоса.

4. Швидкість виведення вітаміну С з організму підвищується в 3 рази, якщо людина вживає такий препарат як...

А) но-шпа; Б) анальгін; В) пеніцилін; Г) аспірин.

5. Єдиними яйцезивородними тваринами, у яких вагітніє та народжує потомство самець, є...

А) морський коник; Б) морський їжак; В) морська губка; Г) морське яблуко.

6. Назвіть комах, дорослі особини яких живляться переважно нектаром квітів, а личинки є паразитами комах:

А) сонечко двокрапкове; Б) їздець-браконіда; В) п'ядун зимовий; Г) золотоочка.

7. Найвитривалішими організмами є тихоходки. До механізмів стійкості цих безхребетних за несприятливих умов можна віднести...

А) здатність до ангідробіозу (висушування); Б) горизонтальне перенесення генів; В) розподілення ДНК на фрагменти при зневодненні; Г) всі відповіді вірні.

8. Діабет 1 типу є ... захворюванням...

А) автоімунним; Б) інфекційним; В) соматичним; Г) механічним.

9. Причиною синдрому Шерешевського-Тернера є...

- А) трисомія за 18-ю хромосомою; Б) часткова або повна відсутність у жінки X-хромосоми;
В) трисомія за 13-ю хромосомою; Г) наявність у чоловіка додаткової X-хромосоми.

10. В багатьох племенах Нової Гвінеї практикували канібалізм. В результаті цього там була поширена дуже серйозна хвороба – губчаста енцефалопатія (хвороба Куру), збудником якої є...

- А) віроїди; Б) пріони; В) бактерії; Г) віруси.

Завдання, що оцінюються в 4 бали

11. Цій расі притаманні пряме темне волосся, жовтуваті відтінки шкіри, карі очі, вузький або середньо широкий ніс з низьким переніссям. Про яку расу йде мова?

- А) європеїдна; Б) монголоїдна; В) негроїдна; Г) австралоїдна.

12. У червні 2023 року на північному сході Філіппін евакуювали близько 13 тис. людей внаслідок виверження вулкану...

- А) Пінагубо; Б) Апо; В) Булузан; Г) Майон.

13. Хмари, які знаходяться на великій висоті (понад 6000 м), називаються...

- А) високо-шаруваті; Б) купчасто-дощові; В) перисті; Г) високо-купчасті.

14. Назвіть організми, які використовуються у біотестуванні:

- А) дафнії та цибуля ріпчаста; Б) ворона чорна та щур сірий; В) білі миші та амброзія полинолиста; Г) макробоентос та липа серцелиста.

15. Показник, що демонструє рівень пристосованості організмів до мінливих умов навколишнього середовища, має назву екологічна...

- А) амплітуда; Б) витривалість; В) валентність; Г) адаптація.

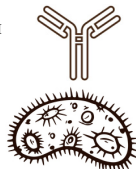
16. Відомо, що кішки розрізняють понад 25 відтінків сірого. Така особливість може бути пов'язана з...

- А) забарвленням їх жертв – мишей; Б) порушеннями гостроти зору вдень; В) дефектом в генах, що розташовані в 5-й хромосомі; Г) неможливістю сприймати кольори внаслідок латентної вірусної інфекції.

17. Резистентність (стійкість) до респіраторних захворювань залежить від рівня титру антитіл на слизових оболонках, які належать до класу...

- А) IgG; Б) IgA; В) IgM; Г) IgE.

18. Санітарно-показовим мікроорганізмом фекального забруднення води є:

- А) стрептокок; Б) стафілокок; В) сальмонела; Г) кишкова паличка.

19. Руйнування ґрунту через змивання водами, які рухаються по поверхні (дощові або талі), а також через використання іригаційних систем (зрошення та полив), має назву...

- А) карст; Б) ерозія; В) селі; Г) зсув.

20. Патологічна (неадекватна) реакція імунної системи на деякі речовини називається...

- А) алергія; Б) аутоімунність; В) аносмія; Г) аллопатія.

Завдання, що оцінюються в 5 бали

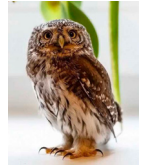
21. Процес розвитку екосистеми на ділянках, які повністю були позбавлені життя, називається...

- А) акліматизація; Б) інтродукція; В) первинна сукцесія; Г) вторинна сукцесія.

22. Прикладом рослини-анемохора є...

А) кульбаба; Б) латаття; В) осока; Г) подорожник.

23. Природа нагородила сов дуже рухливою шиєю. Це пов'язано з тим, що:

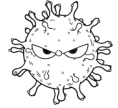
А) у сов нерухомі очі; Б) совам треба бачити хижаків, що можуть напасти позаду; В) рухлива шия – це компенсація слабкої гостроти зору вночі; Г) рухлива шия допомагає совам «спілкуватися» між собою.

24. Площа цього моря приблизно у 10 разів більша за площу України, а також це єдине море у світі, що не має берегів. Назвіть це море.

А) Філіппінське; Б) Саргасове; В) Чорне; Г) Біле.

25. Назвіть інфекційні захворювання, збудниками яких є віруси:

А) краснуха та ботулізм; Б) поліомієліт та правець; В) паратиф та кашлюк; Г) кір та епідемічний паротит.

26. Основними джерелами йоду в харчуванні є:

А) морська риба та ламінарія; Б) яйця та рис; В) гречана крупа та квасоля; Г) груші та шовковиця.

27. Назвіть хвороби, які передаються людині через питну воду:

А) дизентерія та ботулізм; Б) холера та гепатит А; В) правець та гепатит В; Г) хламідіоз та ВІІ-інфекція.

28. При цьому захворюванні порушується статевий розвиток чоловіків (через стійкість організму до андрогенів), в результаті чого чоловік стає псевдогермафродитом – хлопцем в жіночому тілі, що детально було описано в одній із серій «Доктора Хауса». Як називається цей синдром?

А) Патая; Б) Морріса; В) Клайнфельтера; Г) Шерешевського-Тернера.

29. Одноразова теплова обробка продукту за температури 60–70°C протягом пів години має назву ...

А) антисептика; Б) асептика; В) пастеризація; Г) дезінфекція.

30. Назвіть ознаку, яка характерна для бактерій і для дріжджів:

А) наявність ядра; Б) відсутність клітинної стінки; В) відсутність мітохондрій та ЕПР; Г) наявність рибосом.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ 10-11 класів

Завдання, що оцінюються в 3 бали

1. Песець має коротші лапи, вуха та хвіст ніж лисичка фенек, оскільки остання мешкає у пустелях Північної Африки. Зменшення частин тіла тварин в районах з холодним кліматом описує правило...

А) Бергмана; Б) Аллена; В) Вернадського; Г) Коммонера.

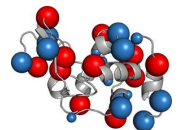

2. Рак-самітник (відлюдник) здатний використовувати раковину мертвого гастропода для захисту. Такий коменсалізм можна охарактеризувати як:

А) інквілізм; Б) метабіоз; В) форез; Г) мікробіом.

3. Лізоцим – це антибактеріальний фермент класу гідролаз, механізм дії якого полягає у руйнуванні в прокаріотичній клітині...

А) рибосом; Б) ДНК; В) мезосом; Г) клітинної стінки.

4. В результаті деформації чи викривлення рогівки порушується оптична система ока, як наслідок – предмети виглядають розмито, нечітко й іноді викривлено. Таке порушення зору має назву...

- А) астигматизм; Б) міопія; В) гіперметропія; Г) дальтонізм.

5. Цей природний пігмент використовують як харчову добавку E120 та отримують з тіла самок щитівки або її яєць. Про який пігмент йде мова?

- А) куркумін; Б) рибофлавін; В) кармін; Г) каротин.

6. Редуцентами є:

А) фітофаги та ентомофаги; Б) м'ясоїдні тварини; В) бактерії та гриби; Г) діатомові водорості та вищі водні рослини.

7. Оберіть помилкове твердження про змій:

А) королівська кобра – найбільша змія у світі; Б) травоядних змій не існує; В) вузькорота змія – найменша в світі; Г) рот змії може розкриватися на 180 градусів.

8. Гібрид сливи та абрикоса має назву...

- А) Романеско; Б) Юзу; В) Неші; Г) Плут.

9. Назвіть хворобу, якою людина заражається від тварин, але потім не може передати цю інфекцію іншим здоровим людям, тобто не є заразною:

- А) COVID-19; Б) бруцельоз; В) сальмонельоз; Г) краснуха.

10. Горобці пересуваються стрибками за декількох причин. Оберіть помилкову причину:

А) багато енергії; Б) низька вага; В) короткі ноги; Г) атрофія м'язів задніх кінцівок.

Завдання, що оцінюються в 4 бали

11. Процес нищівної взаємодії двох епідемій, які у сукупності завдають більше шкоди, ніж окремо, має назву...

- А) надепідемія; Б) пандемія; В) спалах; Г) синдемія.

12. В країні Палау в Озері Медуз мешкає близько 2-х мільйонів медуз. Таку велику кількість цих вільноплавних морських тварин можна пояснити:

А) відсутністю хижаків; Б) великою кількістю зоопланктону; В) оптимальною температурою води; Г) оптимальним рН водного середовища.

13. Комплексна наука, що займається вивченням печер, має назву...

- А) орнітологія; Б) спелеологія; В) геологія; Г) ландшафтна екологія.

14. Назвіть вірус, який має у своєму складі ДНК:

- А) SARS-CoV-2; Б) грипу; В) кору; Г) гепатиту В.

15. Такі ферменти як цитохром с-оксидаза, лізілоксидаза, тирозиназа містять велику кількість іонів...

- А) Молібдену; Б) Хрому; В) Купруму; Г) Мангану.

16. Специфічні білки імуноглобулінової природи (антитіла) здатні виробляти...

- А) Т-лімфоцити; Б) плазматичні клітини; В) макрофаги; Г) дендритні клітини.

17. Організми, які споживають гриби або їх частини, називають:

- А) сапрофаги; Б) некрофаги; В) бактеріофаги; Г) міцетофаги.

18. Якщо на тлі однієї інфекційної хвороби приєднується інша, викликана іншим збудником, така інфекція буде мати назву...

А) вторинна; Б) суперінфекція; В) рецидив; Г) реінфекція.

19. Оптичне дослідження мікрооб'єктів, пофарбованих спеціальними барвниками (флюорохромами), що випускають свічення при дії УФ-променів, має назву...

А) люмінесцентна мікроскопія; Б) фазово-контрастна мікроскопія; В) рентгенографія; Г) флуорографія.

20. Якщо клімат на планеті раптом стане теплим і вологим, як у мезозойську еру, динозаври на Землі все одно не з'являться. Це висвітлює «Закон незворотної еволюції...»:

А) Реді; Б) Вернадського; В) Долло; Г) Дансера.

Завдання, що оцінюються в 5 балів

21. У календар планових профілактичних щеплень в Україні входить вакцина АКДП. Ця вакцина захищає від таких хвороб як:

А) краснуха, дифтерія, поліомієліт; Б) кашлюк, дифтерія, правець; В) кір, дифтерія, правець; Г) кашлюк, Денге лихоманка, паразит.

22. Майже у всіх частинах цієї рослини міститься велика кількість серцевих глікозидів. Якщо людина споживає сік цієї рослини виникають сильні опіки, блювота, діарея і навіть кома та зупинка серця. Про яку рослину йде мова?

А) дикий фікус; Б) олеандр звичайний; В) люпин арктичний; Г) дерево Тулі.

23. Які птахи України НЕ є перелітними?

А) грак, стриже; Б) шпак, лелека; В) сич, синиця; Г) дрізд, ластівка.

24. Хронічне захворювання суглоба, при якому він поступово втрачає свої рухові функції, має назву...

А) артроз; Б) кістоз; В) артропоз; Г) порез.

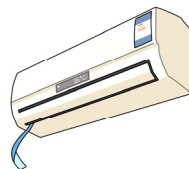

25. Оберіть організмів-консументів І порядку:

А) снігур, ящірка; Б) засць, лось; В) бджола, жаба; Г) лисиця, яструб.

26. У представників університету після відвідування наукового заходу, що відбувся влітку в конференц-залі, через декілька діб різко підвищилася температура до 40 °С, розпочався головний та м'язовий біль, а пізніше – кашель з кров'ю, задуха, біль у грудях, блювота та діарея. З кондиціонера конференц-залу уповноважені представники центру контролю та профілактики хвороб виділили небезпечних бактерій. На яку хворобу заворіли науковці?

А) хвороба Лайма; Б) мавпяча віспа; В) рикетсіоз; Г) легіонельоз.

27. Зона водних об'єктів, де починається розпад органічних речовин з утворенням метану, підвищується вміст вільної вуглекислоти та знижується рівень кисню, має назву:

А) альфа-мезосапробна; Б) бета-мезосапробна; В) олігосапробна; Г) ксеносапробна.

28. Організм-індикатор повинен задовольняти ряду вимог, ОКРІМ:

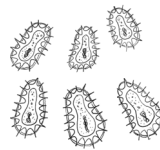
А) повинен мешкати в одному місці протягом багатьох років; Б) повинен бути занесеним до Червоної книги України; В) повинен мати високу чисельність у досліджуваному біотопі; Г) повинен перебувати в умовах, зручних для відбору проб.

29. Правець належить до такої групи інфекційних захворювань як:

А) сапроноз; Б) зооноз; В) антропозооноз; Г) антропоноз.

30. Назвіть корисних (пробіотичних) бактерій, які можуть входити до складу кисломолочних продуктів:

А) стафілококи, сарцини, псевдомонади; **Б)** клостридії, лактококи, коринебактерії; **В)** лактобацили, біфідобактерії, стрептококи; **Г)** мікрококи, кишкова паличка, стрептококи.

ВІДПОВІДІ НА ЗАВДАННЯ КОНКУРСУ «ЕКОЛОГ-ЮНІОР ЕРУДИТ – 2023»

5-7 класи

№	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Відповіді	В	Г	А	А	Г	Б	В	А	В	Г	Б	Б	А	Г	А
№	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Відповіді	В	Б	А	Г	Г	В	А	Г	А	Г	Б	В	В	Б	А

8-9 класи

№	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Відповіді	Б	В	Г	Г	А	Б	Г	А	Б	Б	Б	Г	В	А	В
№	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Відповіді	А	Б	Г	Б	А	В	А	А	Б	Г	А	Б	Б	В	Г

10-11 класи

№	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Відповіді	Б	Б	Г	А	В	В	А	Г	Б	Г	Г	А	Б	Г	В
№	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Відповіді	Б	Г	А	А	В	Б	Б	В	А	Б	Г	А	Б	А	В

ПІДСУМКИ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ІНТЕРАКТИВНОГО КОНКУРСУ «МАН-ЮНІОР ЕРУДИТ – 2023» У НОМІНАЦІЇ «ІСТОРІЯ»

Місць проведення: **303**.

Учасників конкурсу: **3895** учнів, в тому числі дівчат - **2300**, хлопців – **1595**.

Кількість областей, з яких надійшли заявки: **24**.

Найбільша кількість учасників конкурсу за областями:

- Хмельницька область - **636** учнів;
- Харківська область - **528** учнів;
- Одеська область - **347** учнів;
- Київська область – **322** учні;
- Дніпропетровська область – **321** учень.

Таблиця 7

Розподіл учасників конкурсу «Історик-Юніор-2023» за віком

Клас	5	6	7	8	9	10	11
Кількість учнів	324	630	616	552	668	541	564

Таблиця 8

**Кількість учасників по областях у номінації конкурсу
«Історик-юніор-2023»**

Код області	Область	Кількість учнів
02000	Вінницька	167
03000	Волинська	62
04000	Дніпропетровська	321
05000	Донецька	134
06000	Закарпатська	39
07000	Житомирська	94
08000	Запорізька	178
09000	Івано-Франківська	11
10000	Київська	322
11000	Кіровоградська	40
12000	Луганська	10
13000	Львівська	102
14000	Миколаївська	52
15000	Одеська	347

16000	Полтавська	55
17000	Рівненська	77
18000	Сумська	175
19000	Тернопільська	76
20000	Харківська	528
21000	Херсонська	119
22000	Хмельницька	636
23000	Черкаська	201
24000	Чернівецька	38
25000	Чернігівська	49
	м. Київ	62
	РАЗОМ	3895

Найбільше учасників серед координаційних центрів:

м. Ізмаїл, Одеська область, комунальний заклад позашкільної освіти Ізмаїльської міської ради Ізмаїльського району Одеської області «Палац дітей та юнацтва імені Алли Іванової».

Координатор - **Постяк Лілія Василівна**, методист – **174** учні.

смт. Нова Ушиця, Хмельницька область, Новоушицький будинок дитячої творчості.

Координатор - **Моспан Надія Миколаївна**, директор – **102** учні.

м. Охтирка, Сумська область, комунальний позашкільний навчальний заклад «Охтирський міський центр позашкільної освіти-Мала академія наук учнівської молоді» Сумської області.

Координатор - **Литовченко Ольга Олександрівна**, методист – **101** учень.

смт. Маньківка, Черкаська область, Маньківський центр дитячої та юнацької творчості, Мала академія наук учнівської молоді Маньківської селищної ради Черкаської області.

Координатор - **Белік Ольга Миколаївна**, методист – **58** учнів.

Найбільше учасників серед шкіл:

м. Харків, Харківська область, комунальний заклад «Харківський ліцей № 82 Харківської міської ради».

Координатори - **Бельська Анжеліка Сергіївна**, **Ткаленко Оксана Юріївна**, **Ткаченко Юлія Іванівна**, вчителі історії – **115** учнів.

м. Вінниця, Вінницька область, комунальний заклад «Вінницький гуманітарний ліцей № 1 імені М. І. Пирогова».

Координатор - **Костюк Людмила Йосипівна**, вчитель української мови та літератури – **93** учні.

м. Ізмаїл, Одеська область, комунальний неприбутковий заклад освіти Ізмаїльської міської ради Ізмаїльського району Одеської області «Український ліцей з поглибленим вивченням іноземних мов імені Т. Г. Шевченка».

Координатори - **Димитрова Катерина Степанівна**, заступник директора з навчально-виховної роботи, **Драганова Альона Георгіївна**, вчитель історії – **61** учень.

м. Богодухів, Харківська область, комунальний заклад «Богодухівський ліцей № 2» Богодухівської міської ради Богодухівського району Харківської області.

Координатор - **Рідкокаша Світлана Миколаївна**, заступник директора з навчально-виховної роботи – **47** учнів.

смт. Калинівка, Київська область, Калинівська гімназія Калинівської селищної ради Фастівського району Київської області.

Координатор - **Носач Ольга Всеволодівна**, заступник директора, вчитель історії та правознавства - **45** учнів.

м. Нетішин, Хмельницька область, Нетішинський академічний ліцей Нетішинської міської ради Шепетівського району Хмельницької області.

Координатор - **Козак Наталія Олександрівна**, вчитель історії – **43** учні.

м. Славута, Хмельницька область, Славутська гімназія № 4 Славутської міської ради.

Координатор - **Федоришина Олена Олександрівна**, вчитель історії та правознавства – **41** учень.

м. Херсон, Херсонська область, Херсонський загальноосвітній навчально-виховний комплекс № 11 Херсонської міської ради.

Координатор - **Подшивалова Ганна Сергіївна**, вчитель історії – **40** учнів.

м. Київ, Приватна школа «Афіни».

Координатор - **Гаврилюк Сергій Володимирович**, вчитель історії – **39** учнів.

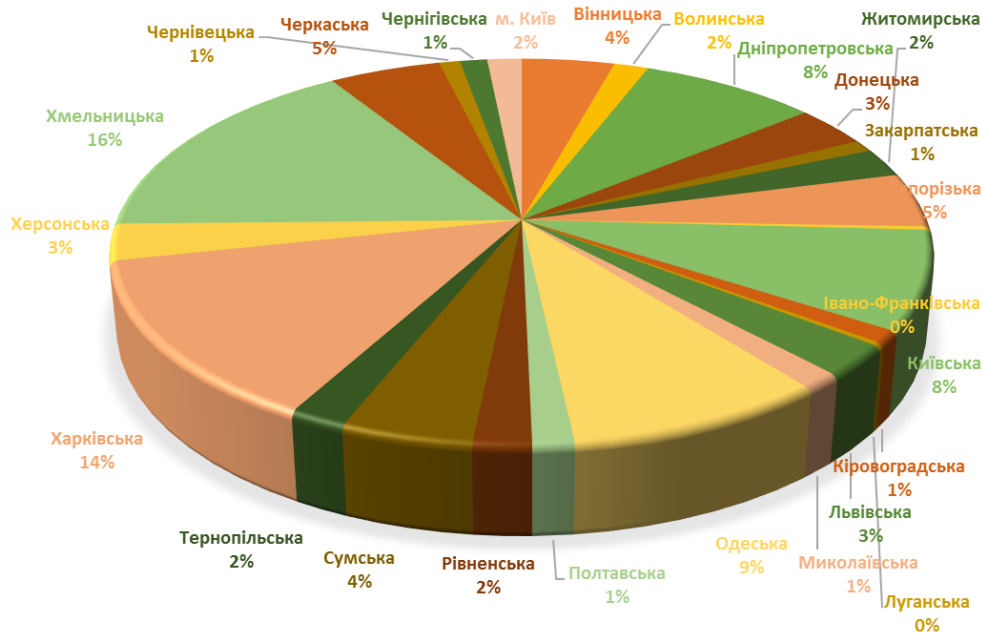
м. Нетішин, Хмельницька область, Нетішинська гімназія «Ерудит» Нетішинської міської ради Шепетівського району Хмельницької області.

Координатор - **Клочко Алла Євгенівна**, вчитель історії - **39** учнів.

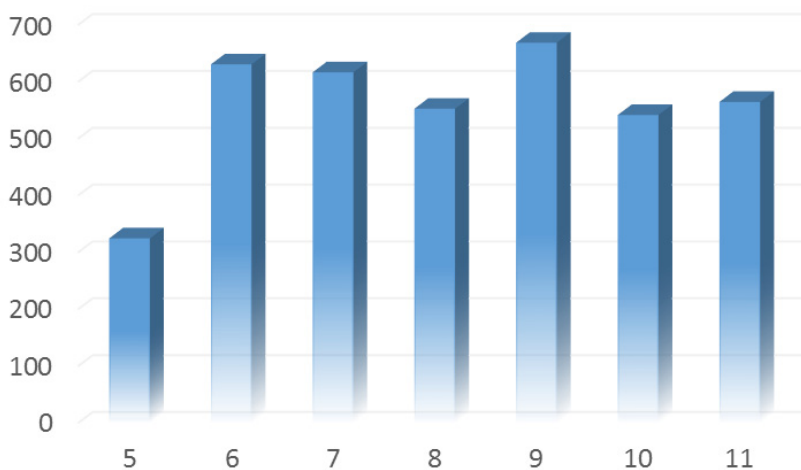
м. Харків, Харківська область, комунальний заклад «Харківський ліцей № 3 Харківської міської ради».

Координатор - **Кронгауз Владислав Олександрович**, вчитель історії – **35** учнів.

РОЗПОДІЛ УЧАСНИКІВ КОНКУРСУ «ІСТОРИК-ЮНІОР-2023» ПО ОБЛАСТЯХ

РОЗПОДІЛ УЧАСНИКІВ КОНКУРСУ «ІСТОРИК-ЮНІОР-2023» ЗА КЛАСАМИ

ІСТОРИК-ЮНІОР ЕРУДИТ – 2023»

ЗАВДАННЯ ДЛЯ 5 класів

Завдання, які оцінюються в 3 бали

1. Скільки муз було в Давній Греції?

А) 3; Б) 7; В) 9; Г) 1.

2. Яка з муз була музою історії?

А) Полігамія; Б) Уранія; В) Калліона; Г) Кліо.

Артемізія Джентилескі, 1632 р.

3. Скільки нараховують у світі неконтактних народів, які були виявлені під час етнографічних експедицій?

А) 100 неконтактних народів; Б) 20 неконтактних народів; В) 120 неконтактних народів; Г) 200 неконтактних народів.

Двоє з трьох останніх членів ізоляваного племені Піритюра

4. Дані, отримані внаслідок досліджень побуту і звичаїв сучасних народів, які живуть первісним життям, належать до ...

А) етнографічних джерел; Б) історичних джерел; В) писемних джерел; Г) лінгвістичних джерел.

5. Кого сучасні науковці називають батьком української історії?

А) Д. Бантиш-Каменський; Б) Нестор Літописець; В) М. Грушевський; Г) Д. Яворницький.

Д. Бантиш-Каменський

Нестор Літописець

М. Грушевський

Д. Яворницький

6. Визначте правильно поняття: «Товща ґрунту, яка містить залишки життєдіяльності людини - це ...».

А) археологічна культура; Б) артефакт; В) речові джерела; Г) культурний шар.

7. Коли виникли перші поселення людей на території України?

А) 1 мільйон років тому; Б) 2 мільйони років тому; В) 0,5 мільйона років тому; Г) 1,5 мільйона років тому.

8. Головним заняттям трипільців було:

А) ремесла; Б) землеробство; В) скотарство; Г) риболовство.

9. Хто був першодрукарем в Україні?

А) Йоганн Гутенберг; Б) Швайполт Фіоль; В) Франциск Скорина; Г) Іван Федорович.

Йоганн Гутенберг

Швайполт Фіоль

Франциск Скорина

Іван Федорович

10. Назвіть винахідників кінематографа:

А) Жорж Мельєс; Б) Йосип Тимченко; В) Луї Ле Прен; Г) брати Опост і Луї Люм'єр.

Жорж Мельєс

Йосип Тимченко

Луї Ле Пренс

брати Опост і Луї Люм'єр

Завдання, що оцінюються в 4 бали

11. Кому належать слова: «Якщо з історії вилучити те, що може нас навчити, то від неї залишиться нічого не варте і цілком непотрібне»?

Полібій

Геродот

Фукідід

Грушевський

А) Полібій; Б) Геродот; В) Фукідід;

Г) Грушевський.

12. Вставте пропущені слова: «Вперше термін «археологія» застосував (1) Завдання археології – (2) ...».

А) (1) мислитель Аристотель, який жив 2500 років тому у Давній Греції, (2) знайти і впорядкувати артефакти та відтворити на основі знахідок, як жили в його часи; Б) (1) мислитель Платон, який жив 2500 років тому у Давній Греції, (2) знайти і впорядкувати артефакти та відтворити на основі знахідок, як жили в далеку давнину; В) (1) мислитель Платон, який жив 500 років тому у Давній Греції, (2) знайти і впорядкувати артефакти та відтворити на основі знахідок, як живуть у сучасності; Г) (1) мислитель Геракліт, який жив 2000 років тому у Давній Греції, (2) знайти і впорядкувати артефакти та відтворити на основі знахідок, як жили в давнину.

В) (1) мислитель Платон, який жив 500 років тому у Давній Греції, (2) знайти і впорядкувати артефакти та відтворити на основі знахідок, як живуть у сучасності; Г) (1) мислитель Геракліт, який жив 2000 років тому у Давній Греції, (2) знайти і впорядкувати артефакти та відтворити на основі знахідок, як жили в давнину.

13. Оберіть правильне твердження: 1) Трипільську культуру ще називають «культурою мальованої кераміки». 2) У давнину на українських землях для письма використовували папірус та глину.

А) перше правильне; Б) друге правильне; В) обидва правильні; Г) обидва неправильні.

14. Впізнайте за описом: «У 988 році князь охрестив Русь та перейняв від Візантії юліанський календар. Офіційно стали вважати 1 березня днем Нового року. В XII столітті набули поширення православні календарі».

Володимир

Святослав

Ярослав Мудрий

Аскольд

А) Володимир; Б) Святослав; В) Ярослав Мудрий; Г) Аскольд.

15. Оберіть неправильне твердження: 1) Єгиптяни вираховували, що від однієї появи Сіріуса на небі до наступної проходило 365 днів. Вони розділили період 365 днів на 12 відрізків по 30 днів у кожному. 2) Появі першої системи запису звуку треба завдячувати інженеру-винахіднику Александеру Грем Беллу. В 1877 році він уперше прослухав надиктований ним на валик фонографа (записувача звуку) дитячий вірш.

А) перше неправильне; Б) друге неправильне; В) обидва правильні; Г) обидва неправильні.

16. Співвіднесіть поняття та визначення: 1) археологія, 2) нумізматика, 3) сфрагістика, 4) метрологія, 5) боністика, 6) вексилологія.

а) наука, що вивчає минуле за допомогою речових пам'яток, б) наука про печатки, в) наука про вимірювання та їх застосування, г) наука, що досліджує монети, як історичні джерела, д) наука, що досліджує створення прапорів, значення їхніх кольорів та символів, е) наука, що досліджує паперові гроші.

А) 1 - а, 2 - г, 3 - б, 4 - в, 5 - е, 6 - д; Б) 1 - б, 2 - в, 3 - г, 4 - а, 5 - д, 6 - е; В) 1 - г, 2 - б, 3 - д, 4 - а, 5 - е, 6 - в; Г) 1 - а, 2 - д, 3 - е, 4 - б, 5 - г, 6 - в.

17. Хто був автором пам'ятного знака на честь засновників міста Києва (встановленого в 1982 р.)?

А) Ф. Бруні; Б) І. Іжакевич; В) В. Бородай; Г) В. Васнецов.

18. Назвіть автора «Історії запорозьких козаків»:

А) Дмитро Яворницький; Б) Михайло Грушевський; В) Микола Аркас; Г) Володимир Антонович.

19. Коли почалися професійні археологічні дослідження в Україні?

А) в другій половині XVIII - на початку XIX століття; Б) на початку XVIII століття - в першій половині XIX століття; В) в другій половині XVI століття - на початку XVII століття; Г) в першій половині XVII - на початку XVIII століття.

20. З ім'ям якого археолога пов'язані перші знахідки трипільської культури?

А) Юрій Болтрик; Б) Вікентій Хвойка; В) Максим Остапенко; Г) Петро Могила.

Завдання, що оцінюються в 5 балів

21. Вставте правильно слова: «Унікальним є поховання імператора Цінь Ши Хуан-ді. Всупереч традиції, (1) Теракотова (виконана з кольорової глини) армія була створена понад 2200 років тому. (2).... Вага теракотового воїна близько (3) ..., а теракотового коня досягає (4) ...».

А) (1) замість живих людей і тварин тут поховали 20 тисяч статуй китайських воїнів і коней, (2) Всі воїни виконані в людський зріст, (3) 200 кілограмів, (4) 300 кілограмів; Б) (1) замість живих людей і тварин тут поховали 8 тисяч статуй китайських воїнів і коней, (2) Всі воїни виконані в людський зріст, (3) 130 кілограмів, (4) 200 кілограмів; В) (1) замість живих людей і тварин тут поховали 10 тисяч статуй китайських воїнів і коней, (2) Всі воїни виконані в зменшеному вигляді, (3) 100 кілограмів, (4) 300 кілограмів; Г) (1) замість живих людей і тварин тут поховали 5 тисяч статуй китайських воїнів і коней, (2) Всі воїни виконані в збільшеному вигляді, (3) 50 кілограмів, (4) 100 кілограмів.

22. Розташуйте події в хронологічному порядку: 1) створення Пересопницького Євангелія, 2) вперше князь Аскольд заявив про Руську землю як державу, 3) укладання «Руської правди», перших писаних законів Русі-України, 4) схвалення Українською Центральною Радою IV Універсалу, 5) прийняття Верховною Радою Акта проголошення незалежності України, 6) утвердження волинського князя Романа Мстиславича в Галицькому князівстві.

А) 1, 2, 3, 4, 6, 5; Б) 1, 5, 3, 4, 2, 6; В) 2, 3, 6, 1, 4, 5; Г) 2, 6, 5, 1, 4, 3.

23. Співвіднесіть поняття та їх визначення: 1) родинна реліквія, 2) культура, 3) карта, 4) культурна епоха.

а) зменшене зображення на площині земної поверхні або її частини, б) досягнення людства в матеріальному і духовному житті, в) історичний період, який характеризується певним рівнем матеріальних, технічних і духовних досягнень, г) будь-яка річ, що має особливе значення для членів сім'ї, що передається в родині із покоління в покоління.

А) 1 - а, 2 - б, 3 - в, 4 - г; Б) 1 - г, 2 - б, 3 - а, 4 - в; В) 1 - г, 2 - в, 3 - б, 4 - а; Г) 1 - б, 2 - а, 3 - в, 4 - г.

24. Встановіть відповідність між періодами європейської історії та подіями історії України:

1) заснування грецьких міст-держав у Північному Причорномор'ї, 2) заснування м. Львів, 3) існування племен трипільської культури на території України, 4) проголошення незалежності України.

а) середні віки, б) новий час, в) первісне суспільство, г) античність.

А) 1 - а, 2 - б, 3 - в, 4 - г; Б) 1 - г, 2 - в, 3 - б, 4 - а; В) 1 - г, 2 - а, 3 - в, 4 - б; Г) 1 - б, 2 - г, 3 - а, 4 - в.

25. Доповніть речення: «Онлайн ресурс База жителів України rga.in.ua містить дані про майже 4 мільйони мешканців України. Завдяки йому можна відстежити свій родовід з ...».

А) з 1450-го по 2000-й рік; Б) з XII століття по початок XX століття; В) з 1500-го по 2023-й рік; Г) з 1650-го по 1920-й рік.

26. Яка книга найбільш продавана в світі?

А) «Детективи» Агати Крісті; Б) «Гаррі Поттер» Джоан Роулінг; В) Біблія; Г) «Казки народів світу».

27. Співвіднесіть літературний твір та його належність до нації, яка його створила:

1) «Епос про Гільгамеша та Енкіду» 2) «Рамаяна» й «Махабхарата» 3) «Іліада» та «Одіссея» 4) «Казки тисяча й однієї ночі»

1) «Епос про Гільгамеша та Енкіду»

2) «Рамаяна» й «Махабхарата»

3) «Іліада» та «Одіссея»

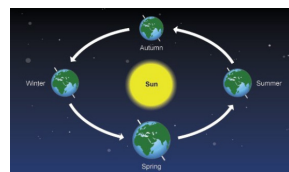
4) «Казки тисяча й однієї ночі»

а) індуси, б) греки, в) араби та перси, г) шумери.

А) 1 - г, 2 - а, 3 - б, 4 - в; Б) 1 - а, 2 - б, 3 - г, 4 - в; В) 1 - г, 2 - б, 3 - а, 4 - в; Г) 1 - в, 2 - г, 3 - б, 4 - а.

28. За який час Земля робить повний оберт навколо Сонця?

А) 365 днів 6 годин 50 хвилин 40 секунд; Б) 360 днів 5 годин 45 хвилин 46 секунд; В) 365 днів 5 годин 48 хвилин 46 секунд; Г) 370 днів 5 годин 48 хвилин 50 секунд.

29. Назвіть авторів Державного гімну України:

А) музика М. Вербицького, текст Т. Шевченка; Б) музика П. Гулак-Артемовського, текст П. Чубинського; В) музика М. Вербицького, текст М. Грушевського; Г) музика М. Вербицького, текст П. Чубинського.

30. Як називають трипільську культуру?

А) «культура мальованої кераміки»; Б) «черняхівська культура»; В) «зарубинецька культура»; Г) «печерна культура».

ЗАВДАННЯ ДЛЯ 6 класів

Завдання, які оцінюються в 3 бали

1. З якого континенту почалося розселення людей в давнину?

А) Європи; Б) Азії; В) Америки; Г) Африки.

2. Де розташована одна з найдавніших стоянок предків людей в Україні?

А) біля села Трипілья; Б) Кирилівська стоянка; В) біля села Мізин; Г) біля села Королево.

3. Коли виникло первісне образотворче мистецтво?

А) понад 70 тисяч років тому; Б) понад 60 тисяч років тому; В) понад 20 тисяч років тому; Г) понад 100 тисяч років тому.

Печерні живописи печери Ласко (Франція)

4. Яка довжина річки Ніл?

А) 6000 кілометрів; Б) 6670 кілометрів; В) 1000 кілометрів; Г) 2670 кілометрів.

5. Як називали школу в Давньому Єгипті?

А) школа життя; Б) будинок науки; В) будинок, де навчаються; Г) місто розуму.

6. У правління якого правителя з'явилися перші писані закони?

- А) Дарій I; Б) Кир II; В) Хаммурапі; Г) Камбіз.

Дарій I

Кир II

Хаммурапі

Камбіз

7. Коли козаки заснували свій центр – Запорозьку Січ?

- А) в XVI столітті; Б) в XV столітті; В) в XI столітті; Г) в X столітті.

8. Закінчіть правильно речення: «В Іпатіївському літописі, при розповіді про загибель князя Володимира Глібовича...».

- А) вперше під 1387 роком вжито назву «Україна»; Б) вперше під 1087 роком вжито назву «Україна»; В) вперше під 1287 роком вжито назву «Україна»; Г) вперше під 1187 роком вжито назву «Україна».

9. Коли було перше видання «Козацького літопису» Саміяла Величка?

- А) видання 1848-1864 років; Б) видання 1748-1764 років; В) видання 1948-1964 років; Г) видання 1855-1860 років.

10. Назвіть автора цього малюнка:

- А) Пабло Пікассо; Б) Рафаель Санті; В) Леонардо да Вінчі; Г) Клод Моне.

Завдання, що оцінюються в 4 бали

11. Вставте правильно пропущені слова: «Головне господарське заняття

(1) ... – хліборобство, також розводили домашню худобу – корів, овець, свиней, а також птицю. Як засіб пересування використовували (2) Коли влітку запаси зерна вичерпувалися, а новий врожай ще не був зібраний, (3)».

- А) (1) австралопітеків, (2) сани, що добре ковзали по траві, (3) допомагало вижити полювання; Б) (1) трипільців, (2) сани, що добре ковзали і по снігу, і по траві, (3) допомагало вижити рибальство; В) (1) кроманьйонців, (2) сани, що добре ковзали і по снігу, і по траві, (3) допомагало вижити збиральництво; Г) (1) неандертальців, (2) сани, що добре ковзали по снігу, (3) допомагало вижити рибальство.

12. Співвіднесіть, про кого і про що писали вчені-дослідники української минувшини?

а) господарство, побут, вірування трипільців, б) військове мистецтво, звичаї козаків, діяльність гетьманів і кошових отаманів, в) племена скіфів, які утворили державу в Північному Причорномор'ї і залишили нащадкам чудові витвори мистецтва, г) життя давніх слов'ян та історію виникнення їхньої держави – Русі.

1)

2)

3)

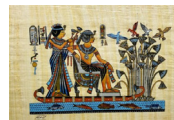

4)

- А) 1 - а, 2 - б, 3 - в, 4 - г; Б) 1 - а, 2 - в, 3 - б, 4 - г; В) 1 - г, 2 - б, 3 - в, 4 - а; Г) 1 - в, 2 - б, 3 - а, 4 - г.

13. Серед поданих тверджень одне помилкове. Визначте його:

- А) Згодом Кир II виступив проти Лідії, захопив її столицю й полонив царя Креза – найбагатшого правителя стародавнього світу; Б) Найдавніші держави та міста в Індії існували в XXIII-XVIII ст. до н.е.; В) Царство Цинь уперше об'єднало Піднебесну; Г) Культувували китайці ще одну рослину, яку за давнини не знали в інших краях, - каву.

14. Оберіть правильне твердження: 1) Найшанованішим богом давніх єгиптян був бог сонця Ра.

2) Мумія - трав'яниста рослина, різновид очерету, зростав на берегах Нілу.

- А) перше правильне; Б) друге правильне; В) обидва неправильні; Г) обидва правильні.

15. Впізнайте за описом – кому належало це поселення:

«У землю вбивали дубові стовпи, між якими плели стіни з хмизу, зверху накривали соломою чи очеретом. Дах був двосхилий, з отвором для диму. Площа житла складала від сорока до шістдесяти квадратних метрів. Перший поверх використовували як комору та загін для худоби. На другий поверх піднімалися драбиною. Тут мешкала родина. У кімнаті була піч – «серце хати», місце для сну, круглий вітвар для молитов, кругле вікно навпроти входу. Зліва від печі стояла лава для посуду та зерновики – великі посудини, де зберігали зерно. Стіни з хмизу обмазували глиною, змішаною з половиною, зсередини їх тинькували. Хату фарбували вохрою – природною фарбою червоного чи жовтого кольору. Оселі були комфортними для проживання, своєрідними екобудинками, адже влітку в них було прохолодно, а взимку тепло».

A) неандертальцям; **Б)** трипільцям; **В)** єгиптянам; **Г)** українцям.

16. Хто першим відкрив Гібралтарську протоку, Канарські острови, вийшов в Атлантичний океан?

A) фінікійці; **Б)** греки; **В)** єгиптяни; **Г)** лідійці.

17. Оберіть неправильне твердження: 1) Внаслідок переселення на землях Еллади сформувалася грецька народність, що складалася з чотирьох великих племінних об'єднань – ахейців, іонійців, дорійців та солійців. 2) Внаслідок переселення на землях Еллади сформувалася грецька народність, що складалася з чотирьох великих племінних об'єднань – умбрів, самнітів, етрусків та сабінів.

A) перше неправильне; **Б)** друге неправильне; **В)** обидва неправильні; **Г)** обидва правильні.

18. Що це? Оберіть правильну відповідь:

A) модель трипільського храму; **Б)** житло первинної людини; **В)** дитяча іграшка; **Г)** керамічна піч.

19. Система влади, за якої загальний порядок підтримується за допомогою спеціальних людей та організацій – урядовців, наглядачів, жерців, армії, це – ...

A) родова община; **Б)** держава; **В)** сусідська община; **Г)** зороастризм.

20. Вставте правильно пропущені слова:

«У (1)...році князь Володимир Великий (2)...Русь та перейняв від Візантії (3)... календар. Офіційно стали вважати 1 березня днем Нового року».

A) (1) 988, (2) охрестив, (3) юліанський; **Б)** (1) 900, (2) охрестив, (3) григоріанський; **В)** (1) 1000, (2) охрестив, (3) юліанський; **Г)** (1) 988, (2) охрестив, (3) григоріанський.

Завдання, що оцінюються в 5 балів

21. Співвіднесіть поняття та визначення:

1) магія, 2) тотемізм, 3) фетишизм, 4) анімїзм, 5) талісман, 6) амулет

а) віра в зв'язок між родовою групою людей і тотемом (певною твариною чи рослиною), б) прийоми та обряди, які, за переконанням, мають чудодійну силу, в) віра в існування духів, г) обожнювання предметів неживої природи, д) предмет, який приносив щастя й удачу своєму власнику, е) захист від хвороби, небезпеки й смерті.

A) 1 - а, 2 - б, 3 - в, 4 - г, 5 - е, 6 - д; **Б)** 1 - д, 2 - г, 3 - в, 4 - е, 5 - а, 6 - б; **В)** 1 - б, 2 - а, 3 - г, 4 - в, 5 - д, 6 - е; **Г)** 1 - е, 2 - д, 3 - а, 4 - б, 5 - г, 6 - в.

22. Встановіть відповідність між особою та зображенням:

а) Тутанхамон, б) Ехнатон, в) Хатшепсут, г) Аменхотеп I, д) Рамзес II, е) Тутмос III.

А) 1 - а, 2 - е, 3 - д, 4 - з, 5 - в, 6 - б; Б) 1 - а, 2 - б, 3 - в, 4 - з, 5 - д, 6 - е; В) 1 - е, 2 - д, 3 - з, 4 - в, 5 - б, 6 - а; Г) 1 - б, 2 - з, 3 - е, 4 - а, 5 - д, 6 - в.

23. Зіставте правильно поняття та визначення:

1) раса, 2) анали, 3) хроніки, 4) антропологія, 5) толерантність, 6) пам'ятники

а) короткі записи подій за роками, б) найважливіші епізоди релігійного і політичного життя країни, міста, в) споруди, витвори мистецтва, речі з минулого, які пов'язані з історичними подіями в житті окремих людей, народу, г) наука про походження людини та її подальший розвиток, д) уміння бути неупередженими, е) географічні групи людей, які мають набір певних зовнішніх ознак (колір шкіри, очей, волосся, пропорції тіла, ріст та ін.), що сформувалися під впливом умов проживання та закріпилися в генотипі людини.

А) 1 - а, 2 - б, 3 - в, 4 - з, 5 - д, 6 - е; Б) 1 - е, 2 - а, 3 - б, 4 - з, 5 - д, 6 - в; В) 1 - е, 2 - д, 3 - з, 4 - в, 5 - б, 6 - а; Г) 1 - д, 2 - а, 3 - в, 4 - б, 5 - з, 6 - е.

24. Хто заснував першу бібліотеку у Київській державі, бо любив читати й хотів, щоб мудрості набиралися інші?

А) княгиня Ольга; Б) князь Ярослав Мудрий; В) князь Володимир Великий; Г) Пилип Орлик.

25. Кому належить вислів: «Вуха хлопчика знаходяться на його спині»?

А) єгиптянам; Б) китайцям; В) індусам; Г) фінікійцям.

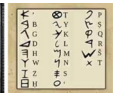
26. Зіставте архітектурні пам'ятники (собори та церкви) з місцевістю, де вони знаходяться:

1) Храм Абу-Сімбел, 2) Храм Соломона (реконструкція), 3) Мохенджо-Даро, 4) Акрополь з Парфеноном
а) Єрусалим, б) Пакистан, в) Афіни (Греція), г) Північна Нубія.

А) 1 - а, 2 - б, 3 - в, 4 - з; Б) 1 - з, 2 - а, 3 - б, 4 - в; В) 1 - з, 2 - в, 3 - б, 4 - а; Г) 1 - б, 2 - а, 3 - в, 4 - з.

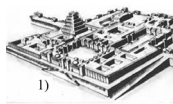
27. Розташуйте в хронологічному порядку: а) винахід порцеляни в Китаї, б) завоювання міста Ніневія, в) початок чеканки монет у Малій Азії, г) створення фінікійцями свого алфавіту.

А) з, в, б, а; Б) а, в, б, з; В) б, а, в, з; Г) а, б, в, з.

28. Визначте правильно будівлю:

а) палац Дарія I, б) палац Саргона II, в) зікурат в Урі, г) буддійський храм-ступа, д) палац в Кноссі, е) палац в Пілосі.

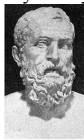

А) 1 - б, 2 - а, 3 - в, 4 - д, 5 - е, 6 - з; Б) 1 - а, 2 - б, 3 - в, 4 - з, 5 - д, 6 - е; В) 1 - з, 2 - е, 3 - а, 4 - д, 5 - в, 6 - б; Г) 1 - б, 2 - в, 3 - а, 4 - з, 5 - д, 6 - е.

29. Упізнайте за описом:

«...У місті бачили, як він прямує однією дорогою – на площу й у Раду. Він відмовився від запрошень на обіди й від будь-яких дружніх стосунків, отже, під час своєї довгої державної діяльності він не ходив ні до кого із друзів на обід... Він налаштовував свою мову, як музичний інструмент... Утім, дехто думає, що його нарекли «Олімпійцем» через ті споруди, якими прикрасили місто, інші – через

його успіхи в державній діяльності й у командуванні військом; ...ще твердять, що цим іменням він має завдячувати своєму дарові слова: він так говорив, начебто гримів і метав блискавки, коли говорив перед народом. ...Усі бачили його безкорисливість і непідкупність. Хоча він зробив місто з великого найбільшим і найбагатшим, хоча він могутністю перевершив багатьох царів і тиранів, він на жодну драхму не збільшив свого майна проти того, яке залишив йому батько. Як стратег він славився найбільше своєю обережністю: він добровільно не вступав у битву, якщо вона була небезпечною, а її результат був сумнівний; тих воєначальників, які шляхом ризику здобували блискучий успіх і збуджували загальне захоплення як великі полководці, він не наслідував і не вважав їх собі за зразок...».

А) Перікл; Б) Солон; В) Фемістокл; Г) Леонід.

30. Йогоми у давнину ставали ...

А) немолоді чудри; Б) молоді кшатрії; В) молоді вайшії; Г) немолоді брахмани.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ 7 класів

Завдання, які оцінюються в 3 бали

1. Де зародилася цивілізація в Давній Греції?

А) Афіньська цивілізація; Б) Мікенська цивілізація; В) Мінойська цивілізація; Г) Спартанська цивілізація.

2. Автором «Іліади» та «Одіссеї» був:

А) Фукідід; Б) Гомер; В) Геродот; Г) Агамемнон.

3. Першими кочовими народами на українських землях були ...

А) скіфи; Б) сармати; В) таври; Г) кіммерійці.

4. Після якої битви скіфи здобули славу непереможних воїнів?

А) з греками; Б) з персами; В) з римлянами; Г) з фінікійцями.

5. Назвіть автора пам'ятнику Святим Борису і Глібу у Вишгороді:

А) Борис Крилов, Олесь Сидорук; Б) Василь Демут-Малиновський, Петро Клодт; В) В'ячеслав Кликів; Г) Йоган-Георг Пінзель.

6. Кому належав цей змійовик?

А) Володимирі Мономаху; Б) Володимиру Великому; В) Ярославу Мудрому; Г) Мстиславу Великому.

7. Закінчіть правильно речення: «Найвидатнішим з переяславських князів був Володимир Глібович, його головною турботою ...».

А) було захоплення галицького і київського престолів; Б) була боротьба з племенами чудь; В) були походи на Візантію; Г) була боротьба з половецькими ханами Кобяком і Кончаком.

8. Хто утворив союз «чорних клобуків»?

А) торки і половці; Б) болгар і половці; В) візантійці і печеніги; Г) торки і печеніги.

9. Торговельний союз багатих міст мав назву:

А) Ганза; Б) Магдебург; В) Генуя; Г) гільдія.

10. Скільки років тривала столітня війна?

А) 100 років; Б) 110 років; В) 120 років; Г) 116 років.

Завдання, що оцінюються в 4 бали

11. Процес освоєння нових територій переселенцями з іншої країни та створення ними поселень називається:

А) колонізація; Б) переселення; В) тиранія; Г) демократія.

12. Коли і ким у Давній Греції було скасовано рабство за борги?

А) 420 рік, Солоном Б) 594 рік, Періклом В) 594 рік до н.е., Солоном Г) 420 рік до н.е., Періклом

13. Оберіть правильне твердження: 1) Усі спартіати були рівними в правах, серед них не було багатих чи бідних. 2) Громадяни грецьких міст усвідомлювали важливість несення військової служби.

А) перше правильне; Б) друге правильне; В) обидва неправильні; Г) обидва правильні.

14. Що стало приводом до Великого переселення народів?

А) наступ племен сунів; Б) наступ племен готів; В) наступ племен вандалів; Г) наступ племен норманів.

15. Знайдіть зайве слово в наведених рядках: 1) абат, монастир, ченці, серви. 2) фібула, брошка, колти, плошка.

А) 1) абат, 2) брошка; Б) 1) монастир, 2) колти; В) 1) ченці, 2) фібула; Г) 1) серви, 2) плошка.

16. Встановіть подію, яка зображена на малюнку:

А) похід князя Олега на Царгород; Б) похід Ярослава Мудрого на печенігів; В) похід князя Володимира Мономаха на Київ; Г) похід князя Данила Романовича на монголів.

17. Оберіть неправильне твердження: 1) 490 року до нашої ери перські кораблі перепливли Егейське море й висадилися на Марафонській рівнині поблизу Афін. 2) Послаблення Македонії пов'язане з правлінням царя Філіпа II.

А) перше неправильне; Б) друге неправильне; В) обидва неправильні; Г) обидва правильні.

18. Назвіть реформи, які у внутрішній політиці проводив Володимир Великий:

1) адміністративну, 2) судову, 3) правову, 4) кримінальну, 5) військову, 6) фінансову, 7) релігійну.

А) 1, 2, 3, 4; Б) 4, 5, 6, 7; В) 1, 3, 5, 7; Г) 2, 4, 6, 7.

19. У яких ще містах, крім Києва, були зведені Софійські собори?

А) Червень і Белз; Б) Луцьк і Корсунь; В) Перемишль і Волинь; Г) Константинополь і Нікея.

20. Встановіть події в хронологічному порядку: 1) перша літописна згадка назви «Україна»; 2) прийняття «Статуту Володимира Всеволодовича»; 3) об'єднання Волинського і Галицького князівств в одну державу; 4) прийняття збірника законів «Правда Ярославичів».

А) 4, 2, 1, 3; Б) 1, 2, 3, 4; В) 4, 3, 2, 1; Г) 1, 3, 2, 4.

Завдання, що оцінюються в 5 балів

21. Співвіднесіть країну і станovo-представницький орган влади:

1) Іспанія, 2) Франція, 3) Угорщина, 4) Англія, 5) Німеччина, 6) Швеція, 7) Чехія

а) риксдаг, б) рейхстаг, в) парламент, г) державні збори, д) сейм, е) генеральні штати, ж) кортеси.

А) 1 - а, 2 - б, 3 - в, 4 - г, 5 - е, 6 - д, 7 - ж; Б) 1 - ж, 2 - е, 3 - г, 4 - в, 5 - б, 6 - а, 7 - д; В) 1 - ж, 2 - в, 3 - б, 4 - а, 5 - г, 6 - е, 7 - д; Г) 1 - ж, 2 - а, 3 - б, 4 - в, 5 - г, 6 - е, 7 - д.

22. З яких частин складався середньовічний замок?

1) донжон, 2) житлові кімнати, 3) однокамерне житло, 4) кілька лав уздовж стін, 5) каплиця, 6) дах, покритий соломом, 7) маленькі віконця, затягнуті міхуром, 8) сторожові вежі, 9) комора, 10) господарські споруди, 11) вал, 12) рів, 13) підйомний міст, 14) колодязь.

А) 1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 14; Б) 1, 5, 6, 7, 9, 10, 12, 13, 14; В) 1, 3, 5, 6, 7, 8, 10, 12, 14; Г) 1, 2, 5, 8, 10, 11, 12, 13, 14.

23. Упізнайте особу за описом: «Напівлегендарний варязький київський князь. Засновник Київського князівства у Наддніпрянщині. Згадується в «Повісті минулих літ». По одній із версій правив разом із Діром. Здійснив 860 року похід на Царгород. За візантійськими джерелами, прийняв хрещення близько 867 року, можливо, з певною кількістю дружинників; за переказами прийняв ім'я Миколай. За повідомленням Никонівського літопису воював з волзькими болгарами та печенігами».

А) Олег; Б) Ігор; В) Святослав; Г) Аскольд.

24. Вставте правильно пропущені слова: «Десятинна церква, або Церква Успіння Пресвятої Богородиці – християнська церква, (1) Присвячена Успінню Пресвятої Богородиці. Вона стала найкращою будівлею (2) ..., її підлогу прикрашали (3) ... з кольорового мармуру, стіни були розписані (4) ...».

А) (1) зведена на Старокиївській горі в Києві в 1010-1029 роках, (2) «міста Володимира», (3) графіті, (4) фресками; Б) (1) зведена на околиці Києва в 989-996 роках, (2) Києва, (3) мозаїки, (4) фресками, графіті; В) (1) зведена на Старокиївській горі в Києві в 888-900 роках, (2) «міста Володимира», (3) мозаїки, (4) фресками, графіті; Г) (1) зведена на Старокиївській горі в Києві в 989-996 роках, (2) «міста Володимира», (3) мозаїки, (4) фресками, графіті.

25. Установіть відповідність між поняттями та поясненнями: 1) єпископ, 2) рядович, 3) закуп, 4) смерд, 5) челядь.

а) вільний селянин, б) людина, яка працювала за договором (рядом), в) обслуга при князівських і боярських дворах, г) людина, яка працювала за грошову позику (купу), д) управитель церковних округів.

А) 1 - а, 2 - б, 3 - в, 4 - д, 5 - г; Б) 1 - д, 2 - б, 3 - г, 4 - а, 5 - в; В) 1 - д, 2 - г, 3 - в, 4 - б, 5 - а; Г) 1 - б, 2 - в, 3 - г, 4 - д, 5 - а.

26. З наведених законів наведіть ті, що діяли на Русі-Україні: 1) «Найдавніша правда», 2) «Правда Ярослава», 3) «Салічна правда», 4) Статут земляний, 5) Кодекс Юстиніана, 6) «Руська Правда», 7) Покон вірний, 8) закони XII таблиць, 9) «Саксонське зерцало».

А) 1, 2, 3, 4, 5; Б) 1, 2, 4, 6, 7; В) 2, 6, 7, 8, 9; Г) 3, 5, 7, 8, 9.

27. Скільки років тривала епоха вікінгів?

А) 100 років; Б) 200 років; В) 300 років; Г) 1000 років.

28. Дайте правильне визначення: «Воєнні експедиції християн в XI-XV ст., що дали обітницю звільнити Святу Землю від мусульман, мають назву ...».

А) визвольна війна; Б) хрестові походи; В) духовний подвиг; Г) похід покаання.

29. Назвіть богів, яким поклонялись давні слов'яни: 1) Сварог, 2) Нептун, 3) Зевс, 4) Перун, 5) Стрибог, 6) Ніка, 7) Фортуна, 8) Посейдон, 9) Велес, 10) Бахус, 11) Дана, 12) Гефест, 13) Лель, 14) Дажбог, 15) Хорс, 16) Семаргл, 17) Мокош.

А) 1, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 17; Б) 2, 5, 6, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16; В) 2, 3, 6, 7, 8, 10, 11, 12, 13, 14; Г) 1, 4, 5, 9, 11, 13, 14, 15, 16, 17.

30. Кому належала ця печатка?

А) ордену госпітальєрів; Б) ордену бенедиктинців; В) Тевтонському ордену; Г) ордену тамплієрів.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ 8 класів

Завдання, які оцінюються в 3 бали

1. Кого у Франції в середні віки називали «всесвітнім павуком»?

А) Філіпа VI; Б) Шарля VII; В) Генріха II; Г) Луї XI.

Філіпа VI

Шарль VII

Генріх II

Луї XI

2. Хто в Англії започаткував династію Плантагенетів?

А) Вільгельм I Завойовник; Б) Генрі VI Ланкастер; В) Марія Стюарт; Г) граф анжуйський Генрі.

3. Коли Венеція та Генуя досягли найбільшої могутності?

А) XIII-XV ст.; Б) X-XII ст.; В) XVI-XVII ст.; Г) VIII-IX ст.

4. Найм майна, тимчасове користування ним за певну плату, називається:

А) рента; Б) оренда; В) біржа; Г) секуляризація.

5. Кого називали «жєневським Папою»?

А) Мартіна Лютера; Б) Ульріха фон Гуттена; В) Жан-Жака Руссо; Г) Жана Кальвіна.

Мартіна Лютера

Ульріх фон Гуттена

Жан-Жак Руссо

Жан Кальвіна

6. Який князь домігся створення 1303 року Галицької православної метрополії?

А) Лев I; Б) Юрій I; В) Юрій II; Г) Лев II.

Лев I

Юрій I

Юрій II

Лев II

7. Герб якого цеху зображено на малюнку?

А) ковалів; Б) зброярів; В) різьбярів; Г) годинників.

8. Автором твору «Ключ Царства Небесного» був:

А) К.-В. Острозький; Б) Г. Смотрицький; В) І. Мотовило; Г) П. Могила.

Острозька біблія. 1581 р. Сторінка з віршем «Зри сія знаменія княжате славного...»

9. Як називали плавні, розкинуті по обидва боки Дніпру від острова Хортиця на 100 км?

А) Дике Поле; Б) Запоріжжя; В) Дніпровський Низ; Г) Великий Луг.

10. Який навчальний заклад був заснований на українських землях 1632 року?

А) Острозька школа; Б) Львівська братська школа; В) Києво-Могилянський колегіум; Г) Київська братська школа.

Завдання, які оцінюються в 4 бали

11. Вставте правильно пропущені слова: ««Револуція цін» найбільше зачепила Іспанію, яка лише у (1)... вивезла з Нового світу (2)... на (3)... у сучасних цінах».

А) (1) XV ст., (2) рабів, (3) 1,5 трлн. доларів; Б) (1) XI ст., (2) золота та срібла, (3) 1,5 трлн. доларів; В) (1) XVI ст., (2) золота та срібла, (3) 2,5 трлн. доларів; Г) (1) XVI ст., (2) золота та срібла, (3) 1,5 трлн. доларів.

Титульна сторінка видання 1521 року

12. Хто був автором «Трактату про дві Сарматії» і коли його було видано?

А) Амброджо Кантаріні, 1519 р.; Б) Йосафат Барбаро, 1400 р.; В) Христофор Колумб, 1420 р.; Г) Матвій Меховський, 1517 р.

13. Впізнайте за описом: «Першими в Європі розробили проєкти ідеальних міст, які складалися розташованими колами або квадратами будинків, оточених деревами і фонтанами, ...».

А) французькі будівничі; Б) італійські будівничі; В) англійські будівничі; Г) німецькі будівничі.

14. Які з перелічених імен відносяться до середньовічної Італії?

1) Йоганн Гутенберг; 2) Юстиніан; 3) Мікеле ді Ландо; 4) Лоренцо Медічі; 5) Торквемада.

А) 3, 4; Б) 1, 2; В) 4, 5; Г) 1, 5.

Йоганн Гутенберг

Юстиніан

Мікеле ді Ландо

Лоренцо Медічі

Торквемада

15. Назвіть автора та його роботу, де повідомляється, що козаки несли службу в польсько-литовському війську під час його походу на кримських татар. Це перша згадка про українських козаків.

А) Марціан Бельський, «Хроніка 1400 р.»; Б) Дмитро Вишневецький, «Хроніка 1489 р.»; В) Марціан Бельський, «Хроніка 1489 р.»; Г) Дмитро Вишневецький, «Хроніка 1500 р.».

16. Зіставте архітектурний шедевр і місто: а) Київ; б) Острог; в) Межиріч; г) Львів.

А) 1 - б, 2 - г, 3 - а, 4 - в; Б) 1 - б, 2 - а, 3 - г, 4 - в; В) 1 - а, 2 - г, 3 - в, 4 - б; Г) 1 - б, 2 - в, 3 - г, 4 - а.

1) Острозький замок

2) Замок Потоцьких

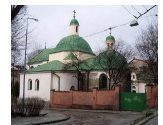
3) Михайлівський собор Видубицького монастиря

4) Троїцька церква Свято-Троїцького монастиря

17. В якому з українських міст в 1542 і 1544 рр. виникли перші церковні братства?

А) Львів; Б) Київ; В) Чернігів; Г) Переяслав.

18. Вкажіть прізвища людей, які були ватажками козацько-селянських повстань: 1) Станіслав Конецпольський; 2) Марко Жмайло; 3) Тарас Федорович; 4) Гійом де Боплан; 5) Іван Сулима; 6) Яків Острянин; 7) Павло Бут; 8) Микола Потоцький; 9) Петро Могила; 10) Мелетій Смотрицький.

А) 2, 3, 5, 6, 7; Б) 3, 4, 6, 8, 9; В) 4, 5, 7, 9, 10; Г) 1, 4, 8, 9, 10.

19. Співвіднесіть герб та полк, якому він належав:

А) 1 - корсунський полк, 2 - переяславський полк, 3 - чигиринський полк, 4 - білоцерківський полк, 5 -

1.

2.

3.

4.

5.

канівський полк; **Б)** 1 - переяславський полк, 2 - білоцерківський полк, 3 - чигиринський полк, 4 - канівський полк, 5 - корсунський полк; **В)** 1 - корсунський полк, 2 - білоцерківський полк, 3 - чигиринський полк, 4 - переяславський полк, 5 - канівський полк; **Г)** 1 - корсунський полк, 2 - білоцерківський полк, 3 - чигиринський полк, 4 - канівський полк, 5 - переяславський полк.

20. У якому з варіантів перераховані прізвища магнатів, які мали великі володіння в Україні?

А) І. Борецький, К. Сакович, І. Гізель; **Б)** К.-В. Острозький, К. Збарзький, І. Вишневецький; **В)** М. Смотрицький, З. Копистенський, Я. Остряниця; **Г)** Т. Федорович, М. Дорошенко, І. Сулима.

Завдання, які оцінюються в 5 балів

21. Установіть відповідність між термінами та їх тлумаченням:

1) ставропігія, 2) магдебурзьке право, 3) рента, 4) меценат

а) одна з найпоширеніших у Центральній Європі правових систем міського самоврядування, що виникла в середні віки, б) православна церковна одиниця, наділена спеціальними правами, що не підлягає місцевим ієрархам, в) заможний покровитель наук і мистецтва, г) дохід від власності, який сплачують орендарі власникам за право користуватись нею протягом певного періоду.

А) 1 - а, 2 - б, 3 - в, 4 - г; **Б)** 1 - б, 2 - а, 3 - г, 4 - в; **В)** 1 - г, 2 - в, 3 - а, 4 - б; **Г)** 1 - б, 2 - г, 3 - а, 4 - в.

22. Оберіть невірне твердження: 1) Ситуація, яка склалася наприкінці XV - у XVI ст. на просторах «Дикого поля», стала основною передумовою виникнення українського козацтва. 2) На початку XVII ст. в українській архітектурі все виразніше проявлялися елементи європейського стилю рококо, які в Середній Наддніпрянщині поєднувалися з місцевими традиціями.

А) перше неправильне; **Б)** друге неправильне; **В)** обидва неправильні; **Г)** обидва правильні.

23. Установіть відповідність дат і подій: 1) 1489 р., 2) 1621 р., 3) 1625 р., 4) 1635 р.

а) хотинська війна, б) повстання М. Жмайла, в) повстання І. Сулими, г) перша згадка про українських козаків у писемних джерелах.

А) 1 - а, 2 - б, 3 - г, 4 - в; **Б)** 1 - в, 2 - г, 3 - а, 4 - б; **В)** 1 - г, 2 - а, 3 - б, 4 - в; **Г)** 1 - в, 2 - г, 3 - б, 4 - а.

24. До найважливіших досягнень культури України-Русі в XVI-XVII ст. відносяться: 1) слов'яно-греко-латинська школа, 2) книгодрукування, 3) відкриття та опис кровообігу людини, 4) винахід мікроскопа, 5) створення геліоцентричної системи, 6) ляльковий театр-вертеп.

А) 1, 2, 6; **Б)** 3, 4, 5; **В)** 1, 2, 5; **Г)** 4, 5, 6.

25. Впізнайте особистість за описом: «За походженням — кримський татарин, ім'я та хрещення він прийняв у 1618 р. під час походу на Москву, у Тридцятилітній війні очолював козаків-найманців, що воювали на боці Габсбургів».

Павло Бут

Богдан Хмельницький

Данило Нечай

Тарас Федорович

А) Павло Бут; **Б)** Богдан Хмельницький; **В)** Данило Нечай; **Г)** Тарас Федорович.

26. Оберіть вірне твердження: 1) Спочатку гетьман намагався знайти компроміс із владою Речі Посполитої, використовуючи союз із Кримським ханством і Молдовським князівством, за якими стояла Османська імперія, як спосіб збільшити свої сили й чинник додаткового тиску на противника. 2) Сердюки — наймане піхотне військо, яке набирал гетьман, становило його особисту гвардію. Військо складалось переважно з козаків та частково іноземців (волохів, сербів, поляків). Сердюцькі полки були ліквідовані в 1726 р.

А) перше вірне; **Б)** друге вірне; **В)** обидва невірні; **Г)** обидва вірні.

27. Співставте автора і його внесок в живопис:

а) Пітер Пауль Рубенс, б) Жан Клуе, в) Дієго Веласкес, г)

1) Автопортрет з Ізабеллою Брандт

2) Меніні

3) Сікстинська мадонна

4) Автопортрет

5) Еразм Роттердамський

6) Мартін Лютер

7) Франциск I

Альбрехт Дюрер, д) Рафаель Санті, е) Ганс Гольбейн молодший, ж) Лукас Кранах старший.

А) 1 - а, 2 - в, 3 - д, 4 - з, 5 - е, 6 - ж, 7 - б; Б) 1 - б, 2 - в, 3 - д, 4 - з, 5 - е, 6 - ж, 7 - а; В) 1 - а, 2 - в, 3 - д, 4 - з, 5 - ж, 6 - е, 7 - б; Г) 1 - а, 2 - з, 3 - д, 4 - в, 5 - е, 6 - ж, 7 - б.

28. Кому належить вислів, який став крилатим? 1) «Держава - це я» 2) «І все ж таки вона обертається!» 3) «Мета виправдовує засоби» 4) «Париж вартий меси» 5) «Золота рота»

а) польському гетьману Конецпольському про роту охорони зі 150 молодих шляхтичів із найзначніших родів, б) Людовику XIV, в) Нікколо Макіавеллі та Ігнатію Лойолі, г) Генріху IV, д) Галілео Галілею.

А) 1 - б, 2 - д, 3 - в, 4 - з, 5 - а; Б) 1 - а, 2 - д, 3 - в, 4 - з, 5 - б; В) 1 - б, 2 - в, 3 - д, 4 - з, 5 - а; Г) 1 - б, 2 - д, 3 - а, 4 - з, 5 - в.

29. Скільки основних періодів було в Тридцятилітній війні?

А) 2; Б) 3; В) 4; Г) 5.

30. Яку область Іспанії у 1520-1521 рр. охопило повстання комунерос?

А) Арагон; Б) Андалусія; В) Кастилія; Г) Каталонія.

"Битва при Рокруа", Франсуа Жозеф Гейм, 1834 р.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ 9 класів

Завдання, які оцінюються в 3 бали

1. Скільки англійських колоній Північної Америки після Війни за незалежність створили нову державу – США?

А) 8; Б) 12; В) 18; Г) 51.

2. Який із наведених регіонів увійшов до австрійської монархії Габсбургів за першим поділом Речі Посполитої?

А) Галичина; Б) Сілезія; В) Мала Польща; Г) Велика Польща.

Ягеллонів

Валуа

Ваза

Гедиміновичів

3. Яка королівська династія припинила своє існування у Польщі зі смертю Сигізмунда II Августа?

А) Ягеллонів; Б) Валуа; В) Ваза; Г) Гедиміновичів.

Джеймс Уатт

Джон Кей

Джеймс Гарфілд

Едмунд Карптрайт

4. Назвіть винахідника, який створив перший паровий двигун:

А) Джеймс Уатт; Б) Джон Кей; В) Джеймс Гарфілд; Г) Едмунд Карптрайт.

5. Назвіть автора картини:

А) Франсуа Буше; Б) Жак-Луї Давід; В) Поль-Жак Бодрі; Г) Жозеф Бозе.

"Вбивство Ж.-П. Марата Шарлоттою Корде", 1860 р.

6. Які загони називалися «чорні хлопці»?

А) опришків; Б) гайдамаків; В) учасників Коліївщини; Г) Панської конфедерації.

7. Автором козацьких літописів був:

А) Самійло Величко; Б) Григорій Сковорода; В) Микола Ханенко; Г) Іван Григорович-Барський.

Самійло Величко

Григорій Сковорода

Микола Ханенко

Іван Григорович-Барський

8. Українські візники, які в XVI-XIX ст. здійснювали торгівельно-візницький промисел, називалися:

А) ченці; Б) чумаки; В) монополісти; Г) міняли.

9. Хто очолював групу хлопоманів?

А) Володимир Антонович; Б) Леонід Глібов; В) Маркіян Шашкевич; Г) Яків Головацький.

Володимир Антонович

Леонід Глібов

Маркіян Шашкевич

Яків Головацький

10. У якому році було засновано парк «Софіївка»?

А) 1750 р. Б) 1850 р. В) 1796 р. Г) 1696 р.

Завдання, які оцінюються в 4 бали

11. Вставте правильно пропущені слова: «(1) ... було створено Республіканську партію. Її першим лідером був (2) ...».

А) (1) 1844 року в Чикаго, (2) Джордж Вашингтон; Б) (1) 1854 року в Детройті, (2) Джеймс Монро; В) (1) 1874 року в Детройті, (2) Джон Квінсі Адамс; Г) (1) 1854 року в Чикаго, (2) Авраам Лінкольн.

12. Кому з визначних прихильників лібералізму належить ідея, що «суспільство є сукупністю окремих людей з їх власними інтересами, досягати його процвітання можна лише за умови забезпечення прав особистості та недоторканності власності»?

Алексіс де Токвіль

Шарль Фур'є

Наполеон Бонапарт

Ієремія Бентам

А) Алексіс де Токвіль; Б) Шарль Фур'є; В) Наполеон Бонапарт; Г) Ієремія Бентам.

13. Подайте події в хронологічній послідовності: 1) створення у Львові товариства «Просвіта», 2) «Київська козачина», 3) похід «у Таврію за волею», 4) створення у Києві «Української громади».

А) 1, 2, 4, 3; Б) 4, 3, 1, 2; В) 3, 2, 1, 4; Г) 2, 3, 4, 1.

14. Зіставте назву і роки проведення реформ в Австрійській імперії: 1) ліквідація панщини, 2) припинення дії всіх польських законів і зміна їх на загальноімперські, 3) надання рівних прав у своїх володіннях як усім християнам так і євреям, 4) шкільна реформа, 5) відновлення діяльності Львівського університету

а) 1777 р., б) 1789 р., в) 1786 р., г) 1781 р., д) 1784 р.

А) 1 – б, 2 – в, 3 – г, 4 – а, 5 – д; Б) 1 – а, 2 – б, 3 – в, 4 – г, 5 – д; В) 1 – д, 2 – г, 3 – в, 4 – б, 5 – а; Г) 1 – в, 2 – д, 3 – а, 4 – б, 5 – г.

15. Вкажіть правильне твердження: 1) У першій половині XIX ст. більшість українських міст і містечок були невеликими, кількість їхнього населення не перевищувала 1-2 тис. осіб. У середині XIX ст. з 850 міст і містечок усіх українських земель лише 62 мали понад 10 тис. жителів, а населення більш

ніж 50 тис. осіб налічували лише п'ять із них. 2) Виступи селянства примушували владу шукати шляхи розв'язання нагальних соціальних проблем. У 1839 р. угорський сейм надав селянам право вільного відходу від пана за умови виконання повинностей, сплати податків і відсутності боргів. Було також скасовано деякі другорядні повинності. У 40-х рр. XIX ст. проекти аграрних реформ з ініціативи місцевої адміністрації стали обговорюватися в крайовому сеймі Галичини.

А) перше правильне; Б) друге правильне; В) обидва неправильні; Г) обидва правильні.

16. З наведених подій оберіть ту, яка відбулась найпізніше: 1) проголошення «доктрини Монро»; 2) прийняття «Декларації прав людини та громадянина» у Франції; 3) заснування священного союзу; 4) діяльність Віденського конгресу.

А) 1; Б) 2; В) 3; Г) 4.

17. Установіть відповідність між історичними діячами та їх посадами:

а) 18-й президент США; б) Прем'єр-міністр Франції.
Перший президент Третьої французької республіки; в) Прем'єр-міністр уряду в 1868 та 1874-1880 роках у Великій Британії; г) Лідер боротьби за незалежність іспанських колоній в Південній Америці. Звільнив від іспанського панування Нову Гренаду та підлеглі їй території, Венесуелу й провінцію Кіто. У 1819-1830 роках - президент Великої Колумбії, утвореної на території цих країн; д) Перший король об'єднаної Італії; е) Прем'єр-міністр Пруссії, бундесканцлер Північнонімецького союзу, перший рейхсканцлер Німецької імперії.

1) Отто Едуард Леопольд фон Бісмарк-Шенгаузен

2) Віктор Еммануїл II

3) Юліус Сімпсон Грант

4) Сімон Болівар

5) Адольф Тьєр

6) Бенджамін Дізраелі

А) 1 - а, 2 - в, 3 - б, 4 - г, 5 - д, 6 - е; Б) 1 - е, 2 - д, 3 - в, 4 - г, 5 - б, 6 - а; В) 1 - а, 2 - е, 3 - б, 4 - г, 5 - в, 6 - д; Г) 1 - е, 2 - д, 3 - а, 4 - г, 5 - б, 6 - в.

18. Оберіть неправильне твердження: 1) Українці здавна займалися землеробством, тваринництвом, городництвом, садівництвом, бджільництвом, мисливством і рибальством. У землеробстві зберігалася трипільна система. Для обробки землі до 80-х рр. XIX ст. використовували важкий плуг, який тоді називали малоросійським, або степовим. 2) У документах XIX ст. міститься чимало відомостей проживання й господарювання одного покоління сім'ї. Були сім'ї, що склалися з 7-8 осіб, так звана «велика сім'я». Існування таких сімей зумовлювалося не лише традицією, а й економічними причинами.

А) перше неправильне; Б) друге неправильне; В) обидва неправильні; Г) обидва правильні.

19. Які з названих подій відбувалися в Україні? 1) діяльність Кирило-Мефодіївського братства, 2) «Декларація прав людини і громадянина», 3) «Хартія вольностей», 4) Хартія 1814 р., 5) похід «у Таврію за волею», 6) написання Миколою Єллінським двотомного підручника з основ хірургії, за яким тривалий час навчалися студенти університетів і медичних академій.

А) 1, 2, 3; Б) 3, 4, 5; В) 4, 5, 6; Г) 1, 5, 6.

20. Першим президентом США був ...

А) Авраам Лінкольн; Б) Томас Джефферсон; В) Джордж Вашингтон; Г) Джон Адамс.

Авраам Лінкольн

Томас Джефферсон

Джордж Вашингтон

Джон Адамс

Завдання, які оцінюються в 5 балів

21. Упізнайте за описом: «Був одним з найважливіших дипломатів свого часу. Очолив переговори до і під час Віденського конгресу (1814-1815 рр.), розглядався як головна фігура у розвитку дипломатичної практики XIX століття, активно ввійшов у політику Європи, розірвавши тісні взаємини Росії та Франції. Він перебував на посаді міністра закордонних справ протягом 1809-1821 років, зробивши досить багато для підвищення міжнародного авторитету Австрії. Він виступав

за абсолютну монархію при опорі на сильну армію, бюрократію і союз між державою і церквою. Він вважав небажаним будь-які поступки ліберальним принципам, бо вони могли тільки розпалити тягу до подальших поступок».

А) Клемент фон Меттерніх; Б) Фрідріх Ліст; В) Артур Веллінгтон; Г) Фрідріх фон Генц.

Клемент фон Меттерніх

Фрідріх Ліст

Артур Веллінгтон

Фрідріх фон Генц

22. Співвіднісіть автора та його твір: 1) Олександр Рігельман, 2) Яків Маркович, 3) Дмитро Бантиш-Каменський, 4) Микола Маркевич, 5) Іван Котляревський, 6) Євген Гребінка, 7) Григорій Квітка-Основ'яненко, 8) Петро Гулак-Артемівський, 9) Пантелеймон Куліш, 10) Микола Устиянович.

а) «Літописна оповідь про Малу Росію, її народ і козаків узагалі», б) «Чорна рада», в) «Історія Малоросії», г) «Страсний четвер», д) «Записки про Малоросію, її мешканців і твори», е) «Енеїда», є) «Ластівка», ж) «Пан Халаявський», з) «Пан та собака», и) «Історія Малої Росії».

А) 1 - а, 2 - б, 3 - з, 4 - в, 5 - е, 6 - д, 7 - є, 8 - ж, 9 - з, 10 - и; Б) 1 - и, 2 - з, 3 - ж, 4 - д, 5 - з, 6 - в, 7 - б, 8 - а, 9 - є, 10 - е; В) 1 - а, 2 - є, 3 - б, 4 - з, 5 - в, 6 - ж, 7 - з, 8 - д, 9 - е, 10 - и; Г) 1 - а, 2 - д, 3 - и, 4 - в, 5 - е, 6 - є, 7 - ж, 8 - з, 9 - б, 10 - з.

23. Установіть відповідність між термінами та їх визначеннями: 1) міграція, 2) імміграція, 3) ринкові відносини, 4) монополія, 5) синдикат, 6) еміграція

а) переміщення людей, пов'язане зі зміною постійного місця проживання, б) в'їзд іноземців до країни на тривале або постійне проживання, в) відносини, що виникають між товаровиробниками й покупцями з приводу купівлі-продажу, органічний зв'язок між виробництвом і споживанням, г) виняткове право приватних осіб, держави, організацій, фірм тощо в різних сферах діяльності, д) монополістичне об'єднання, характерною рисою якого є розподіл замовлень, закупівля сировини та реалізація продукції через єдину систему збуту, члени якого зберігають виробничу самостійність, але втрачають комерційну, е) вимушене або добровільне переселення людей до інших країн з економічних, політичних або релігійних причин.

А) 1 - е, 2 - б, 3 - а, 4 - з, 5 - д, 6 - в; Б) 1 - б, 2 - е, 3 - з, 4 - а, 5 - в, 6 - д; В) 1 - а, 2 - б, 3 - в, 4 - з, 5 - д, 6 - е; Г) 1 - з, 2 - а, 3 - б, 4 - в, 5 - е, 6 - д.

24. Наведіть прізвища видатних українських художників: 1) Іван Сошенко, 2) Капітон Павлов, 3) Тарас Шевченко, 4) Микола Самокиш, 5) Роберт Уокер, 6) Дірк Ступ, 7) Пере Ороміг, 8) Антоніс Мор.

А) 1, 2, 3, 4; Б) 4, 5, 7, 8; В) 1, 3, 5, 7; Г) 2, 4, 6, 8.

25. Які з зазначених подій відбувалися у Німеччині та Італії? 1) епоха Рісорджименто, 2) діяльність Національного конвенту, 3) «Гамбахське свято», 4) чартистський рух, 5) рух карбонаріїв – таємної політичної організації, 6) рух аболіціоністів, 7) святкування 300-річного ювілею початку Реформації, влаштоване студентами у замку Вартбург, 8) боротьба тред-юніонів за права робітників.

А) 2, 4, 6, 8; Б) 1, 2, 3, 4; В) 5, 6, 7, 8; Г) 1, 3, 5, 7.

26. Вкажіть ім'я історичного діяча, який написав памфлет «Вадиск, або Римська тріада» (1520 р.):

«Трьома речами підкорює собі Рим усе: насиллям, хитрістю й лицемірством. Три речі винайдено, щоб вичавлювати золото з чужих країн: торгівля індульгенціями, вигадана війна з турками та влада папських легатів у варварських землях. Трьома речами постійно опікуються в Римі, хоча ніколи не доводять їх до кінця: спасінням душ, реставрацією храмів, що розвалилися, і турецькими походами. Про три речі не можна казати правду: про Папу, про індульгенцію, про безбожжя. Три речі неохоче роблять у Римі: дотримуються слова, допомагають іншому та поступаються дорогою... Трьох речей бажає кожен у Римі: коротких молитов, доброго золота, життя, сповненого насолоди. Три речі

Ульріх фон Гуттен

Мартин Лютер

Ян Гус

Олівер Кромвель

вирізняють Рим: Папа, старі споруди й користолюбство Три речі вирізняють Рим: Папа, старі споруди й користолюбство».

А) Ульріх фон Гуттен; Б) Мартін Лютер; В) Ян Гус; Г) Олівер Кромвель.

27. Зіставте архітектурний шедевр і державу: а) Англія, б) Франція, в) Іспанія, г) Австрія, д) Ватикан, е) Китай, ж) Індія, з) Японія.

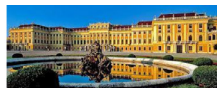
1) Ескориал

2) Версаль

3) Тауер

4) замок Шенбрунн

А) 1 – а, 2 – б, 3 – з, 4 – в, 5 – д, 6 – е, 7 – ж, 8 – з; Б) 1 – в, 2 – б, 3 – а, 4 – з, 5 – ж, 6 – д, 7 – з, 8 – е; В) 1 – з, 2 – ж, 3 – е, 4 – д, 5 – з, 6 – в, 7 – б, 8 – а; Г) 1 – в, 2 – б, 3 – а, 4 – з, 5 – е, 6 – ж, 7 – д, 8 – з.

5) Храм Неба

6) Тадж-Махал

7) собор Святого Петра

8) замок Моцумото

28. Визначте автора і його внесок в науку України: 1) Нестор Амбодик-Максимович, 2) Єфрем Мухін, 3) Данило Самойлович, 4) Володимир Бец, 5) Володимир Правдич-Немінський, 6) Сергій Навашин

а) описав нервові клітини, б) розробив нові методи запобігання епідемії чуми, в) запровадив щеплення проти віспи, шукав засоби боротьби з холерою, г) видав перший вітчизняний підручник із ботаніки, зосередившись, зокрема, на вивченні рослин України, д) виміряв першу неінвазивну електроенцефалограму, е) описав подвійне запліднення у квіткових рослин

А) 1 – а, 2 – в, 3 – б, 4 – з, 5 – д, 6 – е; Б) 1 – д, 2 – е, 3 – з, 4 – в, 5 – б, 6 – а; В) 1 – б, 2 – а, 3 – в, 4 – е, 5 – з, 6 – д; Г) 1 – з, 2 – в, 3 – б, 4 – а, 5 – д, 6 – е.

29. У якому місті знаходяться бібліотека і музей Оссолінських?

А) Львів; Б) Київ; В) Одеса; Г) Харків.

30. Де у 1899 році був випущений перший автомобіль «Фіат»?

А) Італія; Б) США; В) Німеччина; Г) Франція.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ 10 класів

Завдання, які оцінюються в 3 бали

1. Надайте визначення поняття «Хлопомани»:

А) система ідей і політика в національному питанні, основою яких є визнання першості національного чинника в суспільному розвитку; Б) втрата певним народом рис власної національної ідентичності й поступове його поглинання іншими культурами; В) термін, поширений з другої половини XIX ст.; означає любов до України, українського народу та його культури; Г) назва руху української ліберальної інтелігенції початку 60-х рр. XIX ст. за зближення з селянством.

2. Яку територію України називали «український П'ємонт»?

А) Наддніпрянщина; Б) Буковина; В) Поділля; Г) Галичина.

3. У якій державі на початку XX ст. відбувалася еміграція у формі постійних переселень?

А) Бразилія, Аргентина, США, Канада; Б) Індія, Аргентина, США, Канада; В) Бразилія, Аргентина, США, Китай; Г) Бразилія, Німеччина, США, Канада.

4. Хто був першим керівником товариства «Просвіта»?

А) Юліан Романчук; Б) Лесь Курбас; В) Анатоль Вахнянин; Г) Володимир Барвінський.

Юліан Романчук

Лесь Курбас

Анатоль Вахнянин

Володимир Барвінський

5. У цьому музеї знаходиться колекція витворів західної й східної мистецтва. Хто започаткув цей музей?

А) Богдан та Варвара Ханенки; Б) родина Терещенків; В) Василь Симиренко; Г) Христина Алчевська.

6. Кому належала компанія «Стандарт Ойл»?

А) Джону Рокфеллеру; Б) Ротшильдам; В) Джону Моргану; Г) Роберту Лафоллету.

7. Першою колонією Японії після японо-китайської війни був ...

А) Гонконг; Б) Хайнань; В) Тайвань; Г) Кюсю.

8. В якому місті знаходиться пам'ятник княгині Лакшмі Баї?

А) у Делі; Б) у Солатурі; В) у Мадрасі; Г) у Лахорі.

9. Яка держава була лідером у гонці озброєнь 1901-1913 рр.?

А) Німеччина; Б) Велика Британія; В) Франція; Г) США.

10. Хто є автором цих картин?

А) Теодор Руссо; Б) Гюстав Курбе; В) Ежен Делакруа; Г) Оноре Дом'є.

Свобода, що веде народ, 1830 р.

«Данте і Вергілій у пеклі», 1822 р.

Битва при Пуатьє, 1830 р.

Завдання, які оцінюються в 4 бали

11. Яка подія відбулася пізніше інших?

А) битва на Марні; Б) утворення Головної української ради, Союзу визволення України та формування легіону УСС; В) вбивство наступника австро-угорського престолу Франца Фердинанда; Г) утворення Загальної української ради.

12. Кому належить ця думка:

«Територіальні статті Версальського договору зробили Німеччину фактично недоторканною. Як і раніше, вона залишилася найбільшим національним масивом у Європі. Маршал Ф. Фош ... дуже правильно сказав: «Це не мир. Це перемир'я на двадцять років». Економічні статті договору були настільки злими й дурними, що перетворилися на безглуздя»?

Вінстону Черчиллю

Жоржу Клемансо

Девіду Ллойд Джорджу

Іоакіму Фесту

А) Вінстону Черчиллю; Б) Жоржу Клемансо; В) Девіду Ллойд Джорджу; Г) Іоакіму Фесту.

13. Доповніть правильно судження: «Ліга Націй не мала офіційного прапора й емблеми. У 1939-1940 рр. використовувалася неофіційна емблема — п'ятикутник як символ п'яти континентів. Офіційними мовами були ...».

А) англійська, німецька й іспанська (з 1920 р.); Б) англійська, французька й іспанська (з 1920 р.); В) англійська, французька й італійська (з 1922 р.); Г) англійська, арабська й японська (з 1930 р.).

14. Оберіть події, які у 1917-1920 рр. відбувалися в Україні: 1) перший зимовий похід армії УНР, 2) підписання Варшавської угоди, 3) підписання Ризького договору, 4) утворення Директорії, 5) другий зимовий похід армії УНР, 6) напад Німеччини на Польщу, 7) прихід до влади П. Скоропадського, 8) утворення Української академії наук.

А) 1, 2, 3, 4, 5; Б) 2, 3, 4, 5, 6; В) 1, 2, 4, 7, 8; Г) 4, 5, 6, 7, 8.

15. Впізнайте особистість за описом: «Поет, залишався лідером українського футуризму. У 1919-1921 рр. у Києві діяло створене ним фу-

Георгій Нарбут

Леся Курбас

Михайль Семенко

Михайло Драй-Хмара

туристичне об'єднання «Фламінго». У 1918 р. видав у Києві збірки творів «П'єро задається», «П'єро кохає» та «Дев'ять поем», написаних у стилі футуризму».

А) Георгій Нарбут; Б) Лесь Курбас; В) Михайль Семенко; Г) Михайло Драй-Хмара.

16. За результатами «договору дев'яти держав (США, Велика Британія, Франція, Японія, Нідерланди, Португалія, Італія, Бельгія, Китай)»: 1) визнавалися суверенітет і територіальна цілісність Китаю, 2) визнавалося японське панування в Маньчжурії та проголошувалась політика рівних можливостей для всіх країн, що вели бізнес у Китаї, 3) Китай обіцяв не утискати жодну країну, яка займатиметься економічною діяльністю й торгівлею в країні, 4) обмежувався тоннаж лінійного флоту, однак не обмежувався загальний тоннаж військово-морських флотів, тому зберігалася перевага британського флоту, 5) країни зобов'язалися не використовувати внутрішню ситуацію в Китаї заради одноосібної вигоди на шкоду іншим учасникам договору, 6) країни домовилися проводити консультації в разі виникнення кризи, перш ніж уживати односторонні заходи, 7) узаконювалися американські, британські та японські військові бази в Тихому океані, але заборонялося їх розширення, США та Британія не могли створювати військово-морські бази ближче ніж за 5 тис. км від Японії, 8) замінювався англо-японський договір 1902 р. про поділ сфер впливу на Тихому океані, який не влаштовував США.

А) 1, 2, 3, 4, 5; Б) 3, 4, 5, 6, 7; В) 1, 2, 3, 5, 6; Г) 4, 5, 6, 7, 8.

17. Який з президентів сформулював гасло: «Справа Америки – бізнес!»?

А) Калвін Кулідж; Б) Джеральд Форд; В) Воррен Гардінг; Г) Томас Джефферсон.

Калвін Кулідж

Джеральд Форд

Воррен Гардінг

Томас Джефферсон

18. Зіставте поняття та його значення: 1) політичний режим, 2) денаціоналізація, 3) репресії, 4) інтернування, 5) універсал, 6) директорія.

а) тимчасовий революційний орган, створений для керівництва антигетьманським повстанням, а після його перемоги – верховний орган влади відновленої УНР, б) розпорядчий акт адміністративно-політичного характеру, який кваліфікується також як урочиста грамота, декларація, маніфест; таку ж назву мали й маніфести УЦР, що виконували функції основних тимчасових документів конституційного характеру, в) затримання до закінчення війни громадян, військ, суден тощо іншої держави, що перебуває в стані війни, поселення їх у певному місці в умовах обмеженої свободи, г) заходи державного примусу, покарання, у тому числі за ідейні переконання, нерідко позасудовим шляхом, д) втрата національних особливостей культури, звичаїв, побуту, мови тощо, е) сукупність методів, за допомогою яких здійснюється державна влада в суспільстві.

А) 1 – е, 2 – д, 3 – г, 4 – в, 5 – б, 6 – а; Б) 1 – а, 2 – б, 3 – в, 4 – г, 5 – д, 6 – е; В) 1 – в, 2 – б, 3 – а, 4 – е, 5 – г, 6 – д; Г) 1 – а, 2 – в, 3 – г, 4 – е, 5 – д, 6 – б.

19. Оберіть події, які відбувалися в Україні: 1) доба «проспериті», 2) гетьманат П. Скоропадського, 3) «Листопадовий зрив», 4) «чорний вівторок»

А) 2, 3; Б) 1, 4; В) 1, 2; Г) 3, 4.

20. Закінчіть правильно речення: «У листопаді 1931 р. парламент ухвалив «Вестмінстерський статут», який визначав відносини між ...».

А) Великою Британією і Францією; Б) Великою Британією і Іспанією; В) Великою Британією і Китаєм; Г) Великою Британією і домініонами.

Завдання, які оцінюються в 5 балів

21. Яке з тверджень є вірним? 1) У 1918 р. у Києві почав виходити журнал «Книгар», навколо якого згуртувалася група літераторів, які називали себе неокласиками.

2) Головою Всеукраїнської вчительської спілки було обрано Софію Русову, яка входила до складу УЦР.

А) перше вірне; Б) друге вірне; В) обидва невірні; Г) обидва вірні.

22. Вставте правильно пропущені слова: «У 1914-1915 рр. на території Наддніпрянської України в школах освіту здобували (1) ..., а у вищих навчальних закладах (2) На західноукраїнських землях становище було (3) Жодного державного навчального закладу, де (4) ... навчання велося б українською мовою, в Україні не існувало».

А) (1) лише 100 тис. дітей, (2) навчалось 30 тис. студентів, (3) не кращим, (4) до 1920 р.; Б) (1) лише 200 тис. дітей, (2) навчалось 50 тис. студентів, (3) кращим, (4) до 1916 р.; В) (1) лише 140 тис. дітей, (2) навчалось 35,2 тис. студентів, (3) не кращим, (4) до 1917 р.; Г) (1) лише 50 тис. дітей, (2) навчалось 10 тис. студентів, (3) не кращим, (4) до 1914 р.

23. Яке з тверджень є невірним? 1) У галузі живопису та графіки творили такі майстри, як М. Бойчук, П. Ковтун, О. Мурашко, О. Новаківський, М. Сосенко та І. Труш. В архітектурі поєднувалися мотиви класичного, модерного та інших стилів. 2) У Києві було створено перший стаціонарний державний кінотеатр. У січні 1918 р. виникла кінематографічна секція, яку очолила Софія Русова.

А) перше невірне; Б) друге невірне; В) обидва невірні; Г) обидва вірні.

24. Зіставте імена історичних осіб з біографічними фактами:

а) Президент США (1921- 1923 рр.) від Республіканської партії. За його президентства було введено 8-годинний робочий день, зменшено податки.

1) Воррен Гардлінг

2) Генрі Форд

3) Джеймс Рамсей Макдональд

4) Джон Мейнард Кейнс

Установлення в 1922 р. високих мит на імпорту спонукало населення купувати американські товари. Організатор продовольчої допомоги Україні в 1920-1922 рр. б) Американський промисловець і конструктор, «батько» автомобільної промисловості, на початку XX ст. заснував автомобільну компанію «автомобіль для всіх і для кожного». У роки війни його заводи випускали військову техніку. в) Англійський економіст, випускник Кембриджського університету, у якому згодом викладав економічну теорію. Вивчав проблеми міжнародних фінансів. Учасник Паризької мирної конференції, яку демонстративно залишив на знак протесту проти неправильних, на його думку, рішень. Праця про економічні наслідки Версальського мирного договору принесла йому світове визнання. У роки Другої світової війни - один з директорів Англійського банку, член палати лордів парламенту. г) Прем'єр-міністр Великої Британії в 1924 та в 1929-1935 рр. Працював учителем, а потім журналістом. Вступив до Лейбористської партії. У 1906 р. обраний до парламенту. У 1911-1914 рр. очолював лейбористську фракцію в парламенті. Противник участі Великої Британії в Першій світовій війні.

А) 1 - а, 2 - б, 3 - в, 4 - г; Б) 1 - г, 2 - в, 3 - б, 4 - а; В) 1 - а, 2 - г, 3 - в, 4 - б; Г) 1 - а, 2 - б, 3 - г, 4 - в.

25. Встановіть відповідність між автором та його твором: 1) Марко Вовчок, 2) Іван Нечуй-Левицький, 3) Панас Мирний, 4) Іван Франко, 5) Ольга Кобилянська, 6) Михайло Коцюбинський, 7) Леся Українка, 8) Василь Стефаник.

а) «Кайдашева сім'я», б) «Інститутка», в) «Хіба ревуть воли, як ясла повні?», г) «Камінний хрест», д) «Мойсей», е) «Ой не ходи, Грицю, та й на вечорниці», ж) «В неділю рано зілля копала», з) «Fata morgana».

А) 1 - б, 2 - а, 3 - в, 4 - д, 5 - е, 6 - з, 7 - ж, 8 - г; Б) 1 - а, 2 - б, 3 - в, 4 - г, 5 - д, 6 - ж, 7 - е, 8 - з; В) 1 - е, 2 - ж, 3 - з, 4 - г, 5 - д, 6 - в, 7 - б, 8 - а; Г) 1 - г, 2 - д, 3 - а, 4 - б, 5 - в, 6 - ж, 7 - з, 8 - е.

26. Назвіть автора герба і печатки:

А) Іван Труш; Б) Олекса Новаківський; В) Микола Садовський; Г) Георгій Нарбут.

27. Зіставте назви цих картин та їх авторів:

а) Пабло Пікассо, б) Анрі Матісс, в) Клод Моне, г) Фріда Кало, д) Сальватор Далі, е) Огюст Ренуар, ж) Едуард Мане, з) Поль Сезанн

А) 1 – з, 2 – д, 3 – б, 4 – а, 5 – в, 6 – з, 7 – е, 8 – ж; **Б)** 1 – а, 2 – б, 3 – з, 4 – в, 5 – д, 6 – е, 7 – ж, 8 – з; **В)** 1 – з, 2 – е, 3 – ж, 4 – д, 5 – з, 6 – в, 7 – б, 8 – а; **Г)** 1 – а, 2 – з, 3 – б, 4 – д, 5 – в, 6 – ж, 7 – е, 8 – з.

1) Гравці в карти

2) Сон

3) Жінка з капелюхом

4) Дівчина на кулі

5) Іриси в саду
Моне

6) Кориння

7) Танок у
Буживалі

8) Флейтист

28. Співвіднесіть державу та особистість:

1) США, 2) Мексика, 3) Іспанія, 4) Франція, 5) Австрія, 6) Німеччина

А) 1 – а, 2 – б, 3 – в, 4 – з, 5 – д, 6 – е; **Б)** 1 – д, 2 – а, 3 – б, 4 – в, 5 – е, 6 – з; **В)** 1 – д, 2 – е, 3 – з, 4 – в, 5 – б, 6 – а; **Г)** 1 – в, 2 – б, 3 – а, 4 – з, 5 – е, 6 – д.

а) Давид
Сікейрос

б) Сальватор
Далі

в) Гійом
Аполлінер

г) Еріх Марія
Ремарк

д) Теодор
Драйзер

е) Франц
Кафка

29. Визначте характерні ознаки гандизму: 1) здобуття незалежності Індії мирним шляхом; 2) об'єднання в боротьбі за незалежність індійців під керівництвом Індійського національного конгресу; 3) класовий мир, розв'язання конфліктів шляхом арбітражу; 4) повернення до витоків духовності, до патріархальних відносин; 5) запровадження у провінціях відповідальних перед урядом зборів (асамблей); 6) виведення Бірми з-під управління адміністрації Великої Британії, що фактично означало її відокремлення від Індії; 7) реалізація положень Акта, починаючи з 1937 р., коли мали відбутися загально індійські вибори; 8) відродження сільської громади, кустарних ремесел, зокрема ручного прядіння та ткацтва; 9) звернення до релігійних почуттів людей; 10) перетворення Індії на федеральний домініон з окремими штатами.

А) 1, 2, 3, 4, 5, 6; **Б)** 3, 4, 5, 6, 7, 9; **В)** 1, 2, 3, 4, 8, 9; **Г)** 5, 6, 7, 8, 9, 10.

30. Назвіть автора картини «Дон Кіхот»:

А) Анрі Матісс; **Б)** Оноре Дом'є; **В)** Гюстав Кайботт; **Г)** Жак Лівен.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ 11 класів

Завдання, які оцінюються в 3 бали

1. Коли Україна увійшла до складу ООН як держава-засновниця?

А) 19 серпня 1991 р.; **Б)** 9 жовтня 1976 р.; **В)** 21 січня 1994 р.; **Г)** 26 квітня 1945 р.

2. Друкування й усне поширення та роз'яснення ідей, уявлень, поглядів, політичних, наукових та інших знань - це ...

А) політизація; **Б)** ідеологізація; **В)** пропаганда; **Г)** нормалізація.

3. Кому поставлено цей пам'ятник і де?

А) М. Шашкевичу та Я. Головацькому, Київ; **Б)** Й. Бокашу та А. Ерделі, Львів; **В)** Й. Бокашу та А. Ерделі, Київ; **Г)** В. Капністу та І. Вагилевичу, Харків.

4. Хто з футболістів України 2004 року став володарем «Золотого м'яча»?

А) Андрій Шевченко; Б) Олег Гусєв;
В) Андрій Пятов; Г) Олег Блохін.

Андрій Шевченко

Олег Гусєв

Андрій Пятов

Олег Блохін

5. Що означає ця відзнака?

А) Почесний лауреат Нобелівської премії; Б) Почесний лауреат Шевченківської премії; В) Лауреат Міжнародної премії імені Івана Франка; Г) Лауреат Міжнародної літературної премії імені Григорія Сковороди «Сад божественних пісень».

6. Хто першим здійснив трансатлантичний безпосадковий авіапереліт?

А) Чарльз Ліндберг; Б) Ігор Сікорський; В) Раймонда де Ларош; Г) Чарльз (Чак) Єгер.

Чарльз Ліндберг

Ігор Сікорський

Раймонда де Ларош

Чарльз (Чак) Єгер

7. У якій державі знаходиться це місто?

А) Іспанія; Б) Німеччина; В) Франція; Г) Чехословаччина.

м. Герніка, фото 1937 р.

9. «Канцлером німецького об'єднання» вважали ...

А) Герхарда Шредера; Б) Гельмута Коля; В) Конрада Аденауера; Г) Гельмута Шмідта.

Герхарда Шредера

Гельмута Коля

Конрада Аденауера

Гельмута Шмідта

10. Назвіть політичного діяча, за правління якого в країні відбувалося «економічне диво»:

А) Евіта Перон; Б) Хірохіто; В) Ден Сяопін; Г) Нельсон Мандела.

Евіта Перон

Хірохіто

Ден Сяопін

Нельсон Мандела

Завдання, які оцінюються в 4 бали

11. Установіть відповідність між датами і подіями:

1) 1939 р., 2) 1930 р., 3) 1938 р., 4) 1991 р., 5) 1978 р., 6) 1947 р.

а) проголошення незалежності Карпатської України, б) надання урядом Чехословаччини автономії Закарпаттю, в) впровадження обов'язкової середньої освіти, г) ухвалення Акту проголошення незалежності України, д) грошова реформа, скасування карткової системи, е) запровадження обов'язкового початкового навчання.

А) 1 – а, 2 – е, 3 – б, 4 – з, 5 – в, 6 – д; Б) 1 – а, 2 – е, 3 – в, 4 – з, 5 – д, 6 – б; В) 1 – з, 2 – д, 3 – е, 4 – в, 5 – б, 6 – а; Г) 1 – а, 2 – з, 3 – б, 4 – д, 5 – в, 6 – е.

12. Установіть послідовність подій: 1) стаття Довженко «Мистецтво живопису і сучасність», 2) операція «Вісла», 3) запровадження обов'язкового 8-річного навчання, 4) період гіперінфляції.

А) 1, 2, 4, 3; Б) 4, 3, 1, 2; В) 1, 3, 2, 4; Г) 2, 1, 3, 4.

13. Перелік яких термінів потрібно використовувати, характеризуючи суспільно-політичний розвиток США в 1920-1930-х рр.?

А) «сухий закон», «Новий курс», проспериті, «Велика депресія»; Б) «ніч довгих ножів», націонал-соціалізм, гестапо, «кришталева ніч»; В) санація, гоміндан, хвиля громадянської непокори, етатизм; Г) корпоративна система, «Похід на Рим», фашизм, чорносорочечники.

14. Встановіть відповідність прізвищ полководців та назв держав, арміями яких вони командували: 1) Чан Кайші, 2) Еріх фон Манштейн, 3) Дуайт Ейзенхауер, 4) Ісороку Ямамото
а) Китай, б) Японія, в) Німеччина, г) США.

1) Чан Кайші 2) Еріх фон Манштейн 3) Дуайт Ейзенхауер 4) Ісороку Ямамото

А) 1 – з, 2 – б, 3 – в, 4 – а; Б) 1 – а, 2 – в, 3 – б, 4 – з; В) 1 – з, 2 – а, 3 – в, 4 – б; Г) 1 – а, 2 – в, 3 – з, 4 – б.

15. Аварія на Чорнобильській АЕС сталася

А) 25-26 квітня 1987 року; Б) 25-26 квітня 1986 року; В) 25-26 травня 1986 року; Г) 25-26 травня 1987 року.

16. Назвіть ім'я кінорежисера, який екранізував «Білий птах з чорною ознакою», «Криниця для спраглих»:

А) Леонід Осика; Б) Юрій Іллєнко; В) Сергій Параджанов; Г) Леонід Гайдай.

«Орлине гніздо», 1932 р.

«Білий птах з чорною ознакою», 1971 р.

17. Назвіть автора картини:

А) Олекса Новаківський; Б) Петро Холодний; В) Сергій Литвиненко; Г) Антін Манастирський.

Сцена зі спектаклю "Тріх" Володимира Винниченка, 1920 р.

Кадр з фільму "Віонесені вітром" Віктора Флемінга, 1939 р.

18. Оберіть правильне твердження: 1) У театральному житті 1920-х рр. співіснували класичні традиції з новаторством модернізму та авангарду. 2) Найвидатніша постать французького кіно в ті роки – режисер Девід Ворк Гріффіт, який у своїх історичних фільмах заклав основи кіно як самостійного мистецтва. Визнаним майстром кінокомедії став Чарлі Чаплін. Найпопулярніші «зірки» міжвоєнного періоду – Мері Пікфорд, Грета Гарбо, Кларк Гейбл та інші.

А) перше правильне; Б) друге правильне; В) обидва неправильні; Г) обидва правильні.

19. Назвіть автора цих картин:

А) Ганс Ерні; Б) Сальвадор Далі; В) Давид Альфаре Сікейрос; Г) Дієго Рівера.

«Сталість пам'яті», 1931 р.

«Сон, викликаний полетом бомби навколо гранати, за секунду до пробудження», 1944 р.

«Спокуса святого Антонія», 1946 р.

«Сяони», 1948 р.

20. Оберіть неправильне твердження: 1) Новим явищем стала поява масової культури. Це

було зумовлено збільшенням кількості міського населення й поширенням грамотності, розвитком засобів масової інформації (преса, радіо, кіно тощо). Масова культура була доступною та мала переважно розважальний характер. Вона була спрямована на масового споживача. На відміну від традиційної культури, основним двигуном масової культури є вигода (фінансова, політична тощо).

2) Окупація Японією здійснювалася з метою створення таких політичних та економічних структур, які б забезпечували розвиток країни демократичним шляхом і перетворили Японію на країну, що не становить загрози війн.

А) перше неправильне; Б) друге неправильне; В) обидва неправильні; Г) обидва правильні.

Завдання, які оцінюються в 5 балів

21. Установіть відповідність між поняттями та визначеннями: 1) політична нація, 2) репатріація, 3) реабілітація, 4) модернізація, 5) етнічна чистка, 6) децентралізація

а) повернення на батьківщину військовополонених і цивільних осіб, які під час війни опинилися за її межами, та поновлення в громадянських правах; трітій мас особливий політичний зміст, коли його застосовують щодо повернення політемігрантів до країни походження, б) суверенна спільнота

громадян певної держави незалежно від етнічного походження, в) політика, спрямована на насильницьке вигнання з певної території осіб іншої етнічної групи; може відбуватися в різних формах: масове переселення етнічних груп, примус до еміграції, депортація, геноцид, г) заходи з відновлення доброго імені й прав осіб, необґрунтовано притягнутих до кримінальної відповідальності за життя, так і після їхньої смерті, д) система управління, за якої частина функцій центральної влади переходить до місцевих органів самоуправління; скасування або послаблення централізації, е) оновлення, узгодження чогось із сучасними вимогами з метою досягнення нового якісного стану.

А) 1-а, 2-б, 3-е, 4-з, 5-д, 6-в; Б) 1-б, 2-а, 3-з, 4-е, 5-в, 6-д; В) 1-е, 2-б, 3-з, 4-в, 5-д, 6-а; Г) 1-а, 2-е, 3-з, 4-б, 5-д, 6-в.

22. Які з перерахованих понять характеризують стан економіки України 90-х років XX століття:

1) українізація, 2) дефіцит, 3) шістдесятники, 4) дисиденти, 5) відлига, 6) командно-адміністративна економіка, 7) гіперінфляція, 8) економічна криза, 9) лібералізація, 10) безробіття.

А) 3, 4, 7, 9, 10; Б) 1, 2, 5, 6, 8; В) 3, 6, 7, 9, 10; Г) 2, 7, 8, 9, 10.

23. Впізнайте діяча за описом: «Французький державний та політичний діяч, генерал. Спочатку став відомий як фахівець з військової теорії. Після капітуляції Франції в 1940 р. переїхав до Великої Британії, звідки керував французьким рухом Опору. Був для французів незаперечним авторитетом у боротьбі проти нацизму. У 1944 р. очолив тимчасовий уряд Франції».

Арістід Бріан

Раймонд Пуанкаре

Шарль де Голль

Філіпп Петен

А) Арістід Бріан; Б) Раймонд Пуанкаре; В) Шарль де Голль; Г) Філіпп Петен.

24. Встановіть відповідність між ім'ям вченого та його винаходами:

1) Є. Патон, 2) М. Янгель, 3) М. Амосов, 4) С. Корольов, 5) С. Лебедев, 6) І. Пулюй

1) Є. Патон 2) М. Янгель 3) М. Амосов 4) С. Корольов 5) С. Лебедев 6) І. Пулюй

а) технології електрошлакового зварювання та зварювання під флюсом, б) декілька класів і поколінь стратегічних бойових ракет, в) нові методи лікування хвороб серця, г) закладення основ для практичної космонавтики, д) перша в Європі цифрова обчислювальна машина, е) винахід Х-променів.

А) 1-а, 2-б, 3-в, 4-з, 5-д, 6-е; Б) 1-е, 2-д, 3-з, 4-в, 5-б, 6-а; В) 1-а, 2-з, 3-б, 4-е, 5-в, 6-д; Г) 1-б, 2-а, 3-в, 4-з, 5-д, 6-е.

25. Знайдіть правильну відповідь – що це?

А) Ескіз частини вітража «Шевченко. Мати» у Київському державному університеті; Б) Ескіз частини вітража «Шевченко. Мати» у Харківському державному університеті; В) Ескіз частини вітража «Шевченко. Мати» у Одеському державному університеті; Г) Ескіз частини вітража «Шевченко. Мати» у Львівському державному університеті.

26. Розташуйте події у хронологічній послідовності: 1) прийняття Декларації про державний суверенітет України, 2) прийняття Конституції України, 3) Всеукраїнський перепис населення, 4) вступ України до Світової організації торгівлі (СОТ).

А) 4, 3, 2, 1; Б) 1, 3, 2, 4; В) 4, 2, 3, 1; Г) 1, 2, 3, 4.

27. Вставте правильно пропущені слова: «Головним політичним консультативним органом ООН є Генеральна Асамблея, у якій (1) Для ухвалення рішень щодо підтримання миру й безпеки, прийняття до ООН нових країн, бюджетних питань потрібно (2) ..., щодо інших питань — проста більшість. Рада Безпеки відповідає за підтримання міжнародного миру й безпеки. До її складу

входить (3) ...: п'ять постійних членів (США, Китай, Велика Британія, Франція, Росія), ще (4) ... Генеральною Асамблеєю кожні (5) ... роки».

А) (1) кожна держава має один голос, (2) одна третина голосів, (3) 25 країн, (4) 20 обираються, (5) два; **Б)** (1) кожна держава має один голос, (2) дві третини голосів, (3) 15 країн, (4) 10 обираються, (5) два; **В)** (1) кожна держава має чотири голоси, (2) дві третини голосів, (3) 30 країн, (4) 25 обираються, (5) три; **Г)** (1) кожна держава має один голос, (2) більшість голосів, (3) 15 країн, (4) 10 обираються, (5) чотири.

28. Співвіднесіть особу та країну: а) Індія, б) Німеччина, в) США, г) Велика Британія, д) Японія, е) Франція.

1) Джон
Фіджеральд
Кеннеді

2) Нарендра
Дамодардас
Моді

3) Курт Георг
Кізінгер

4) Маргарет
Тетчер

5) Франсуа
Міттеран

6) Акіхіто

А) 1 – а, 2 – д, 3 – в, 4 – з, 5 – б, 6 – е; **Б)** 1 – в, 2 – а, 3 – б, 4 – з, 5 – е, 6 – д; **В)** 1 – е, 2 – б, 3 – з, 4 – в, 5 – д, 6 – а; **Г)** 1 – а, 2 – з, 3 – е, 4 – в, 5 – б, 6 – д.

29. Назвіть важливі винаходи та відкриття початку ХХІ ст.: 1) Екзоскелет та сенсорні протези, 2) 3D-друк, 3) Інтернет речей (IoT), 4) Система очистки океанів, 5) Передача електроенергії через повітря, 6) Дрони, 7) Телебачення, 8) Радіо, 9) Комп'ютер, 10) Ядерна енергія, 11) Автомобіль, 12) Інтернет.

А) 7, 8, 9, 10, 11, 12; **Б)** 1, 2, 3, 10, 11, 12; **В)** 1, 2, 3, 4, 5, 6; **Г)** 3, 4, 5, 10, 11, 12.

30. Оберіть держави, які НЕ розташовані в Євразії: 1) Лівія, 2) Бразилія, 3) Мексика, 4) Іспанія, 5) Індія, 6) Китай, 7) Франція, 8) Бельгія, 9) Греція, 10) Перу, 11) Алжир, 12) Болівія.

А) 1, 2, 3, 10, 11, 12; **Б)** 6, 7, 8, 9, 10, 11; **В)** 4, 5, 6, 7, 8, 9; **Г)** 7, 8, 9, 10, 11, 12.

ВІДПОВІДІ НА ЗАВДАННЯ КОНКУРСУ «ІСТОРИК-ЮНІОР ЕРУДИТ – 2023»

5 класи

№	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Відповіді	В	Г	А	А	Б	Г	А	Б	Г	Г	А	Б	А	А	Б
№	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Відповіді	А	В	А	А	Б	Б	В	Б	В	Г	В	А	В	Г	А

6 класи

№	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Відповіді	Г	Г	А	Б	А	В	А	Г	А	А	Б	Б	Г	А	Б
№	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Відповіді	А	Б	А	Б	А	В	А	Б	Б	А	Б	А	А	А	Г

7 класи

№	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Відповіді	В	Б	Г	Б	А	А	Г	Г	А	Г	А	В	Г	А	Г
№	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Відповіді	А	Б	В	Г	А	Б	Г	Г	Г	Б	Б	В	Б	Г	Г

8 класи

№	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Відповіді	Г	Г	А	Б	Г	Б	Г	Б	Г	В	Г	Г	Б	А	В
№	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Відповіді	А	А	А	Г	Б	Б	Б	В	А	Г	Г	А	А	В	В

9 класи

№	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Відповіді	Б	А	А	А	В	А	А	Б	А	В	Г	Г	Г	А	Г
№	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Відповіді	А	Г	Б	Г	В	А	Г	В	А	Г	А	Г	Г	А	А

10 класи

№	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Відповіді	Г	Г	А	В	А	А	В	Б	А	В	Г	А	Б	В	В
№	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Відповіді	В	А	А	А	Г	Г	В	Б	Г	А	Г	А	Б	В	Б

11 класи

№	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Відповіді	Г	В	Б	А	Б	А	А	Г	Б	Б	А	Г	А	Г	Б
№	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Відповіді	Б	Г	А	Б	Б	Б	Г	В	А	А	Г	Б	Б	В	А

ПІДСУМКИ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ІНТЕРАКТИВНОГО КОНКУРСУ «МАН-ЮНІОР ЕРУДИТ – 2023» У НОМІНАЦІЇ «ТЕХНІКА»

Місць проведення: **193**.

Учасників конкурсу: **2000** учнів, в тому числі дівчат - **965**, хлопців – **1035**.

Кількість областей, з яких надійшли заявки: **24**.

Найбільша кількість учасників конкурсу за областями:

- Хмельницька область - **248** учнів;
- Одеська область - **211** учнів;
- Дніпропетровська область – **208** учнів;
- Харківська область – **188** учнів;
- Запорізька область - **187** учнів.

Таблиця 9

Розподіл учасників конкурсу «Технік-Юніор-2023» за віком

Клас	5	6	7	8	9	10	11
Кількість учнів	190	193	332	325	406	261	293

Таблиця 10

**Кількість учасників по областях у номінації конкурсу
«Технік-юніор-2023»**

Код області	Область	Кількість учнів
02000	Вінницька	27
03000	Волинська	13
04000	Дніпропетровська	208
05000	Донецька	101
06000	Закарпатська	5
07000	Житомирська	108
08000	Запорізька	187
09000	Івано-Франківська	5
10000	Київська	155
11000	Кіровоградська	30
12000	Луганська	1
13000	Львівська	2
14000	Миколаївська	2
15000	Одеська	211

16000	Полтавська	84
17000	Рівненська	29
18000	Сумська	84
19000	Тернопільська	22
20000	Харківська	188
21000	Херсонська	49
22000	Хмельницька	248
23000	Черкаська	115
24000	Чернівецька	48
25000	Чернігівська	45
	м. Київ	33
	РАЗОМ	2000

Найбільше учасників серед координаційних центрів:

м. Ізмаїл, Одеська область, комунальний заклад позашкільної освіти Ізмаїльської міської ради Ізмаїльського району Одеської області «Палац дітей та юнацтва імені Алли Іванової».

Координатор - **Постяк Лілія Василівна**, методист – **148** учнів.

м. Дніпро, Дніпропетровська область, комунальний позашкільний навчальний заклад «Мала академія наук учнівської молоді» Дніпропетровської обласної ради».

Координатор - **Кифорук Юрій Миколайович**, керівник гуртка «Науково-технічна творчість та винахідництво» – **61** учень.

Найбільше учасників серед шкіл:

м. Славута, Хмельницька область, Славутський ліцей Хмельницької обласної ради.

Координатори - **Коваль Віктор Людвигович**, вчитель фізики, **Леоненко Андрій Анатолійович**, вчитель фізики та астрономії - **70** учнів.

м. Дніпрорудне, Запорізька область, комунальний заклад «Дніпрорудненська гімназія «Софія» - загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 1» Дніпрорудненської міської ради Василівського району Запорізької області.

Координатор - **Смішко Ольга Іванівна**, заступник директора, вчитель математики – **47** учнів.

сmt. Клавдієво-Тарасове, Київська область, Клавдіївський ліцей імені Олександра Рибалка Немішаївської селищної ради Київської області.

Координатор - **Міщенко Олена Олександрівна**, вчитель фізики та астрономії – **44** учні.

м. Запоріжжя, Запорізька область, Запорізька гімназія № 28 Запорізької міської ради Запорізької області.

Координатор - **Лещенко Юлія Василівна**, заступник директора з навчально-виховної роботи – **44** учні.

м. Лубни, Полтавська область, Академічний ліцей "Європейський" Лубенської міської ради Лубенського району Полтавської області.

Координатори - **Мокренко Євгенія Михайлівна**, вчитель хімії, **Ярошенко Оксана Василівна**, вчитель фізики - **36** учнів.

с. Судилків, Судилківський ліцей Судилківської сільської ради Шепетівського району Хмельницької області.

Координатор - **Замурняк Галина Яківна**, вчитель фізики та астрономії – **30** учнів.

м. Глухів, Сумська область, комунальний заклад Сумської обласної ради - Глухівський ліцей-інтернат з посиленою військово-фізичною підготовкою.

Координатор - **Мінченко Оксана Василівна**, вчитель фізики – **29** учнів.

с. Степанці, Черкаська область, комунальний заклад «Степанецький ліцей - опорний заклад загальної середньої освіти» Степанецької сільської ради об'єднаної територіальної громади Черкаської області.

Координатор – **Степанець Світлана Анатоліївна**, вчитель фізики і математики – **29** учнів.

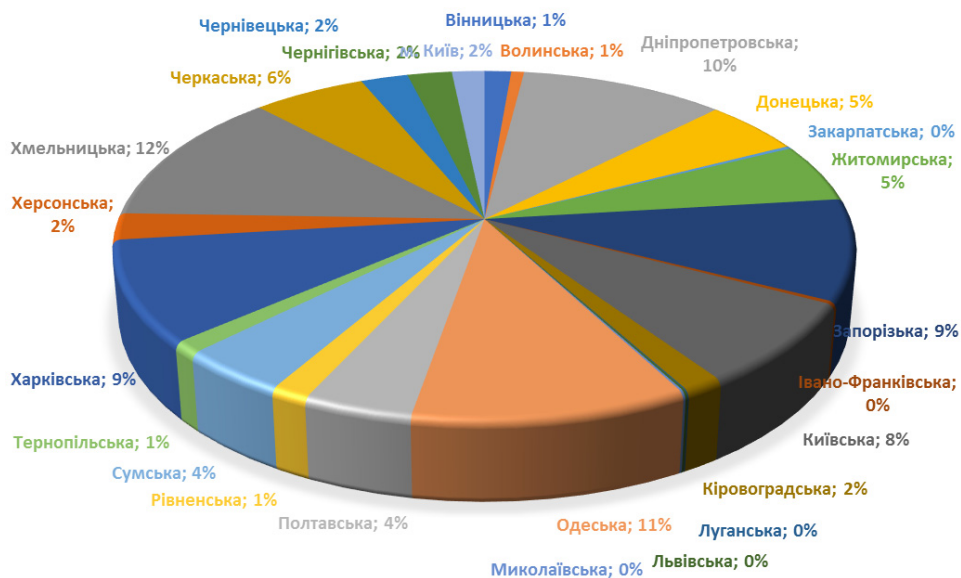
м. Славута, Хмельницька область, Славутський ліцей Славутської міської ради.

Координатори - **Прокопивнюк Ярослава Юріївна**, вчитель фізики та інформатики, **Самковська Юлія Миколаївна**, вчитель фізики – **27** учнів.

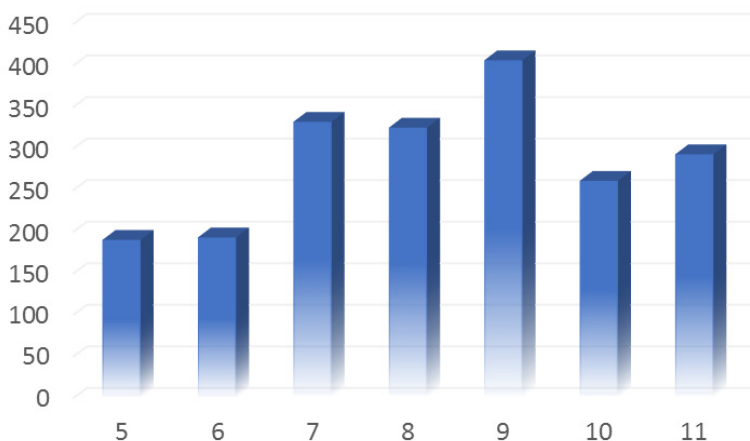
с. Новоолександрівка, Дніпропетровська область, Новоолександрівський ліцей Раївської сільської ради Синельниківського району Дніпропетровської області.

Координатор - **Тиханова Оксана Ігорівна**, вчителька інформатики та фізики – **27** учнів.

РОЗПОДІЛ УЧАСНИКІВ КОНКУРСУ «ТЕХНІК-ЮНІОР-2023» ПО ОБЛАСТЯХ

РОЗПОДІЛ УЧАСНИКІВ КОНКУРСУ «ТЕХНІК-ЮНІОР-2023» ЗА КЛАСАМИ

ТЕХНІК-ЮНІОР ЕРУДИТ – 2023

ЗАВДАННЯ ДЛЯ 5-7 класів

Завдання, які оцінюються в 3 бали

1. Ракета – це літальний апарат, який не потребує:

А) постійної дії двигуна; **Б)** застосування крил; **В)** навколишнього повітряного або газового середовища; **Г)** літака, який переносить ракету.

2. З історії відомо, що перші ракети сконструювали і виробили в Китаї після того, як там було винайдено паливо для ракет. Цим паливом був:

А) вугільний порошок; **Б)** порох; **В)** керосин; **Г)** деревинна тирса.

3. Перші китайські ракети використовувалися для:

А) пересування транспорту; **Б)** стрільби у воєнних діях як зброя; **В)** спортивних змагань; **Г)** для фесерверків.

4. Типи ракет визначаються типом рушія та палива і поділяються на: 1) твердопаливні, 2) рідкопаливні, 3) ракети з ядерним двигуном; 4) ракети з іонним двигуном. Проте використовуються не всі типи ракет. Вкажіть, які типи ракет використовуються:

А) використовуються всі; **Б)** використовуються лише ракети типу 1); **В)** використовуються лише ракети типу 1), 2), 3); **Г)** використовуються лише ракети типу 1), 2).

5. На портреті зображений уродженець Полтавщини, якого називають першим ракетним генералом. Він є конструктором декількох типів бойових порохових ракет, ракетного пускового станка, розробником порохового млина, лафету з гарматою для оборони фортець тощо. Вкажіть ім'я цієї непересічної особистості.

А) Олександр Дмитрович Засядько; **Б)** Костянтин Іванович Константинов; **В)** Костянтин Едуардович Ціолковський; **Г)** Микола Іванович Кибальчич.

6. На всесвітньо відомому підприємстві м. Дніпро «Південмаші» під керівництвом цього конструктора і за його участю створено кілька класів і поколінь стратегічних бойових ракет, зокрема одно- і двоступінчасті ракети на висококиплячих компонентах палива з автономною системою керування 1-го покоління, двоступінчасті ракети з дальністю польоту понад 11 тис. км. Передбачалося використання цих бойових ракет як носіїв космічних апаратів, що привело до появи штучних супутників Землі («Космос», «Циклон», «Зеніт»). Назвіть ім'я цього видатного конструктора ракет.

А) Валентин Петрович Глушко; **Б)** Михайло Кузьмич Янгель; **В)** Володимир Миколайович Челомей; **Г)** Сергій Павлович Корольов.

7. Наведені кілька визначень літального апарата. Оберіть ті, що повністю відповідають визначенню літака:

А) Літальний апарат, важчий за повітря для польотів в атмосфері за допомогою двигуна та нерухомих крил (крила). **Б)** Літальний апарат, важчий за повітря для польотів в атмосфері, що рухається використовуючи підймальну силу крила. **В)** Літальний апарат, важчий за повітря, що рухається за допомогою реактивної сили. **Г)** Усі твердження правильні.

8. Наведені кілька визначень літального апарата. Оберіть ті, що повністю відповідають визначенню ракети:

А) Літальний апарат, важчий за повітря, що рухається в атмосфері за допомогою реактивної сили. **Б)** Літальний апарат, важчий за повітря для польотів в атмосфері за допомогою двигуна. **В)** Літальний апарат, важчий за повітря для польотів в атмосфері і у вакуумі за допомогою реактивної сили. **Г)** Усі твердження неправильні.

9. На світлині, знятої супутником Махаг, зображений бомбардувальник російських військ Ту-95. Поясніть «візерунки» на крилах та фюзеляжі.

- А)** Це металева сітка з кілець для захисту від влучання снарядів.
Б) Це малюнок для маскуввання. **В)** Це спеціальні позначення типу літака. **Г)** Це автомобільні шини для захисту від влучання снарядів.

10. Хто зробив перший літак на території України та всій тогочасній Російській імперії, що здійснив вдалий політ у 1910 році?

- А)** Ігор Сікорський; **Б)** Сергій Корольов; **В)** Олександр Кудашев; **Г)** Олександр Можайський.

Завдання, що оцінюються в 4 бали

11. Сукупність організаційних заходів та бойових дій, які спрямовані на відбиття ворожого удару з повітря, прикриття угруповань власних наземних військ або важливих об'єктів у тилу. сукупність організаційних заходів та бойових дій, які спрямовані на відбиття ворожого удару з повітря, прикриття угруповань власних наземних військ або важливих об'єктів у тилу. Це визначення :

- А)** зенітного комплексу; **Б)** повітряних військ; **В)** протиповітряної оборони (ППО); **Г)** системи оборони.

12. Цей пристрій використовує радіохвилі для виявлення і відстеження різних об'єктів. Найпростіша його задача – проінформувати, на скільки далеко від вас знаходиться об'єкт - пристрій випромінює радіохвилі і «прислухається» до луни. Назвіть цей пристрій:

- А)** радіорація; **Б)** старлінк; **В)** сонар; **Г)** радар.

13. На фотографіях представлені всесвітньо відомі конструктори космічних ракет, імена яких пов'язані з Україною. Вкажіть, хто з них очолював конструкторське бюро «Південне», в якому розроблялися потужні ракети для виробництва на «Південмаші».

Сергій Павлович
Корольов

Володимир
Миколайович Челомей

Валентин
Павлович Глушко

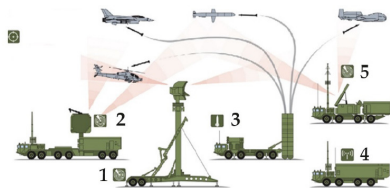

Михайло
Кузьмич Янгель

- А)** Сергій Павлович Корольов; **Б)** Володимир Миколайович Челомей; **В)** Валентин Павлович Глушко; **Г)** Михайло Кузьмич Янгель.

14. На малюнку представлена схема:

- А)** комплексу протиповітряної оборони С-300;
Б) окремих складових протиповітряної оборони;
В) окремої частини протиповітряної оборони;
Г) зенітно-ракетної батареї.

15. Це емблема Державного підприємства – Державне Київське конструкторське бюро «ЛУЧ», яке було створено в 1965 році і є одним з провідних розробників складових частин комплексів авіаційного та протитанкового озброєння України. Підприємство розробляє та модернізує:

- А)** дрони; **Б)** авіаційні двигуни; **В)** радары; **Г)** зенітні ракетні системи і комплекси протиповітряної оборони.

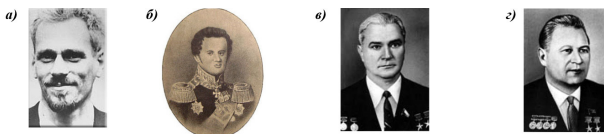

16. Коростельов Олег Петрович, доктор технічних наук, фахівець у галузі автоматизованого контролю авіаційної спецтехніки, керованих засобів високоточної зброї, генеральний конструктор зі створення та модернізації зенітних ракетних систем і комплексів протиповітряної оборони. Герой України (2020), повний кавалер ордена «За заслуги» (2018). Він очолює Державне підприємство:

А) конструкторське бюро «Прогрес» ім. О.Г. Івченка; **Б)** АНТК імені О.К. Антонова; **В)** одне з провідних у світі підприємств з випуску авіаційних двигунів «Мотор Січ»; **Г)** Київське конструкторське бюро «ЛУЧ», яке було створено в 1965 році і є одним з провідних розробників складових частин комплексів авіаційного та протитанкового озброєння України.

17. На світлинах наведені портрети людей, які народилися в Україні і які зробили значний внесок у розвиток ракетобудування та освоєння космосу. Поставте у відповідність фотографії з прізвищами цих видатних людей, їх основні здобутки. 1) Олександр Дмитрович Засядько, народився на Полтавщині, інженер-артилерист, сконструював військові ракети, що уражали цілі на відстані до 6000 метрів, уперше в світі побудував ракетну установку з шістьма такими ракетами; 2) Володимир Миколайович Челомей, виріс на Полтавщині, навчався і працював у Києві, творець ракетної техніки, зокрема ракети «Протон»; 3) Юрій Васильович Кондратюк (Олександр Ігнатович Шаргей) – геніальний вчений-самоук з Полтавщини, розробки якого використовувалися програмою НАСА при польоті на Місяць; 4) Валентин Петрович Глушко, народився в Одесі, інженер, видатний вчений в галузі ракетно-космічної техніки, творець багаторазового ракетно-космічного комплексу «Енергія» — «Буран».

А) а) – 1; б) – 2; в) – 3; г) – 4; **Б)** а) – 3; б) – 1; в) – 4; г) – 2; **В)** а) – 2; б) – 3; в) – 4; г) – 1; **Г)** а) – 3; б) – 2; в) – 4; г) – 1.

18. Одною з найбільш складних цілей для систем ППО є:

А) безпілотний літальний апарат; **Б)** літак; **В)** гелікоптер; **Г)** балістична ракета.

19. На світлині зображена складова комплексу протиповітряної та протиракетної оборони Patriot. Назвіть її:

А) універсальна РЛС (радіолокаційна станція); **Б)** рухома ракетна установка на 4 ракети; **В)** повний комплекс ППО Patriot; **Г)** зенітна керована ракета (ракета класу «земля-повітря»).

20. IRIS-T – це зенітно-ракетний комплекс ППО і ПРО середнього радіусу дії, розроблений німецькою компанією Diehl Defence. Він призначений для знищення: 1) літаків; 2) гелікоптерів; 3) БПЛА; 4) балістичних ракет; 5) крилатих ракет. Укажіть, які з перерахованих літальних апаратів IRIS-T не може збивати:

А) 4); **Б)** 5); **В)** 3); **Г)** 1), 2).

Завдання, що оцінюються в 5 балів

21. На світлині зображена морська установка ракетного комплексу, що відправив на дно Чорного моря флагман російського флоту – крейсер «Москва». Назвіть цей комплекс:

А) ППО Patriot; **Б)** ППО С-300; **В)** «Генгун»; **Г)** IRIS-T

22. Основними частинами автоматичної зенітної гармати є: автомат (ствол із дульним гальмом і накатником, затвор і ствольна обойма з прискорювальним і натяжним механізмами, магазин, люлька з досилаючим механізмом і гальмом відкоту), станок з платформою, механізмами наведення із зрівноважуючим пристроєм, електричний (або гідравлічний) привод стеження й автоматичний зенітний приціл. Зенітки застосовуються для:

А) ураження повітряних цілей; **Б)** ураження наземних цілей; **В)** ураження кораблів; **Г)** ураження підводних човнів.

23. На світлині зображена ракета Сатана – це R-36М Воєвода, фактично стратегічний комплекс, який належить до міжконтинентальних балістичних ракет. Ракету розроблено на «Південмаші» в

конструкторському бюро під керівництвом М.К. Янгеля ще в радянському союзі. Назвіть властивості балістичних ракет:

А) велика швидкість – близько 1000 км/год; **Б)** велику частину польоту здійснює некеровано балістичною траєкторією, на яку впливає лише аерогідродинамічний опір та гравітація; **В)** до балістичних ракет відносяться «Точка У», «Іскандер – М», «Кінджал», АТACMS – США. **Г)** Усі твердження вірні.

24. Розминка для мозку. В якому рядку лампочка відрізняється від інших?

А) У верхньому. **Б)** У середньому. **В)** У нижньому. **Г)** Усі лампочки однакові.

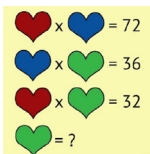
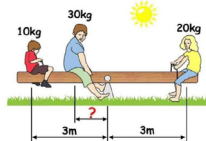
25. Розминка для мозку. Виконайте математичні дії і дайте відповідь у четвертому рівнянні.

А) 4; **Б)** 8; **В)** 6; **Г)** 9.

26. Розминка для мозку. Визначте невідому відстань.

А) 0,5 м. **Б)** 1 м. **В)** 1,5 м. **Г)** 2 м.

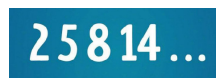

27. Розминка для мозку. Чому дорівнює зелене серце?

А) 9; **Б)** 8; **В)** 6; **Г)** 4.

28. Розминка для мозку. Визначте наступне число:

А) 24; **Б)** 18; **В)** 23; **Г)** 19.

29. Розминка для мозку. На малюнку представлений вид вазы із фруктами згори. Оберіть відповідне зображення цієї вазы збоку.

А) А; **Б)** С; **В)** В; **Г)** Е.

30. Розминка для мозку.

А) 9; **Б)** 8; **В)** 6; **Г)** 12.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ 8-9 класів

Завдання, які оцінюються в 3 бали

1. Перші ракети були винайдені в Китаї. Ці ракети відносяться до:

А) рідкопаливних; **Б)** твердопаливних; **В)** газопаливні; **Г)** таких, де використовується суміш рідкого та твердого палива.

2. Ракетне паливо повинно горіти рівномірно, щоб забезпечити сталий рух. Тому в давньокитайських ракетах для рівномірного горіння палива використовувалися:

А) порох, який був просякнутий спеціальною рідиною; **Б)** деревинна тирса, просякнута спеціальною рідиною; **В)** спресований порох; **Г)** спресовані порох з деревинною тирсою.

3. Під час війни в 1766 році був організований спеціальний корпус з 1200 стрільців, озброєних ракетами, які були виготовлені з бамбукових або металевих трубок, прикріплених до довгої палиці, вагою біля 6 кг з вістрям на кінці. Ракети мали дальність пострілу до 1 км. Завдяки цій зброї була отримана перемога. Укажіть, хто застосував цю зброю і виграв.

А) російсько-шведська війна, цар Петро I; **Б)** російсько-турецька війна, військові Османської імперії; **В)** англо-майсурська колоніальна війна в Індії, індійський раджа провінції Майсур; **Г)** російсько-персидська війна, генерал-поручик В.О Зубов.

4. Ракета рухається в просторі за рахунок:

- А)** реактивної сили, що виникає при згорянні палива всередині ракети; **Б)** підйомної сили крила; **В)** гравітаційної сили інших космічних тіл; **Г)** відштовхування від повітря атмосфери.

5. З історії ракетобудування. На цій поштовій марці наведений портрет військового інженера-артилериста, який народився 7(20) листопада 1779 року у містечку Лютенька Галицького повіту на Полтавщині в родині головного гармаша Запорізької Січі. За його розробкою були виготовлені військові ракети, що уражали цілі на відстані до 6000 метрів, він уперше в світі побудував ракетну установку з шістьма такими ракетами. Він також розрахував, скільки потрібно пороху для польоту подібної ракети на Місяць. Вкажіть його прізвище.

- А)** Костянтин Едуардович Цюлковський; **Б)** Олександр Дмитрович Засядько; **В)** Юрій Васильович Кондратюк; **Г)** Олександр Ігнатович Шаргей.

6. Наведені кілька визначень літального апарата. Оберіть ті, що повністю відповідають визначенню літака:

- А)** Літальний апарат, важчий за повітря для польотів в атмосфері за допомогою двигуна та нерухомих крил (крила). **Б)** Літальний апарат, важчий за повітря для польотів в атмосфері, що рухається використовуючи підймальну силу крила. **В)** Літальний апарат, важчий за повітря, що рухається за допомогою реактивної сили. **Г)** Усі твердження неправильні.

7. Наведені кілька визначень літального апарата. Оберіть ті, що повністю відповідають визначенню ракети:

- А)** Літальний апарат, важчий за повітря, що рухається в атмосфері за допомогою реактивної сили. **Б)** Літальний апарат, важчий за повітря для польотів в атмосфері за допомогою двигуна. **В)** Літальний апарат, важчий за повітря для польотів в атмосфері і у вакуумі за допомогою реактивної сили. **Г)** Усі твердження правильні.

8. Державне підприємство «Антонов» (колишній Авіаційний науково-технічний комплекс імені Олега Костянтиновича Антонова, або АНТК імені О.К. Антонова) — українське державне авіаційне підприємство, що об'єднує конструкторське бюро, комплекс лабораторій, експериментальний та серійний завод, випробувальний комплекс. На підприємстві реалізовано повний цикл створення сучасного літака — від розробки та серійного виробництва до забезпечення комплексної післяпродажної підтримки, входить до Укроборонпрому. Виберіть літаки, які не виробляються в АНТК ім. О.К. Антонова: а) військово-транспортний літак; б) вантажопасажирський літак; в) штурмовик; г) винищувач.

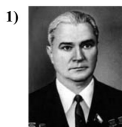
- А)** а),б); **Б)** в),г); **В)** в); **Г)** б).

9. Державне підприємство «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод ім. О.М. Макарова», або Південмаш — провідне українське підприємство із виробництва ракетно-космічної техніки та технологій оборонного, наукового та народногосподарського призначення в місті Дніпро. Виробляє ракети-носії на екологічно чистих видах палива. На світліні зображений:

- А)** Олександр Максимович Макаров – другий генеральний директор ДП «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод ім. О. М. Макарова». **Б)** Володимир Федорович Уткін – вчений-конструктор у галузі ракетобудування, перший заступник головного конструктора та начальника, головний конструктор та начальник КБ «Південне». **В)** Михайло Кузьмич Янгель – Головний конструктор і начальник ОКБ №586 (сьогодні ДП «КБ «Південне»). Під його керівництвом КБ «Південне» стало флагманом бойового і космічного ракетобудування і сьогодні залишається провідним підприємством вітчизняної та світової ракетно-космічної галузі. **Г)** Валентин Петрович Глушко, народився в Одесі, інженер, видатний вчений в галузі ракетно-космічної техніки, творець багаторазового ракетно-космічного комплексу «Енергія» — «Буран».

10. Перед вами фотографії всесвітньо відомих конструкторів космічних ракет, імена яких пов'язані з Україною. Серед них – дві надзвичайно талановиті людини, яких інколи називають «батьками Вовсводи», а інколи «батьками Сатани» – надпотужної ракети (SS-18 Satan за класифікацією НАТО). Вкажіть, хто ці видатні люди.

Валентин Павлович
Глушко

Михайло Кузьмич
Янгель

Сергій Павлович
Корольов

Володимир
Федорович Уткін

A) 1, 2; Б) 2, 3; В) 2, 4; Г) 3, 4.

Завдання, що оцінюються в 4 бали

11. Ця система для виявлення повітряних, морських і наземних об'єктів, а також для визначення їхньої дальності та географічних параметрів. Використовує метод, заснований на випромінюванні радіохвиль і реєстрації їх віддзеркалень від об'єктів. Англійський термін-акронім з'явився у 1941 році, згодом у його написанні великі букви були замінені малими.

Оберіть правильну назву цієї системи: а) протиповітряна оборона (ППО); б) сонар; в) система радіопередавачів; г) старлінки; д) радіолокаційна станція (РЛС); е) радар.

A) а); Б) б), в); В) в), д); Г) д), е).

12. Сукупність організаційних заходів та бойових дій, які спрямовані на відбиття ворожого удару з повітря, прикриття угруповань власних наземних військ або важливих об'єктів у тилу. Це визначення :

A) зенітного комплексу; Б) повітряних військ; В) протиповітряної оборони (ППО); Г) системи оборони.

13. Коростельов Олег Петрович, доктор технічних наук, фахівець у галузі автоматизованого контролю авіаційної спецтехніки, керування засобів високоточної зброї, генеральний конструктор зі створення та модернізації зенітних ракетних систем і комплексів протиповітряної оборони, Герой України (2020), повний кавалер ордена «За заслуги» (2018). Він очолює Державне підприємство:

A) конструкторське бюро «Прогрес» ім. О.Г. Івченка; Б) АНТК імені О.К. Антонова; В) одне з провідних у світі підприємств з випуску авіаційних двигунів «Мотор Січ»; Г) Київське конструкторське бюро «ЛУЧ», яке було створено в 1965 році і є одним з провідних розробників складових частин комплексів авіаційного та протитанкового озброєння України.

14. Оберіть найскладнішу ціль для ППО:

A) крилата ракета; Б) балістична ракета; В) безпілотний літальний апарат; Г) усі перераховані літальні апарати однаково складні.

15. Україна отримала від Німеччини зенітні самохідні установки Гепард, які можуть стріляти двома гарматами калібру 35 мм зі швидкістю більше, ніж 1000 пострілів за хвилину. Оберіть інші правильні твердження про властивості Гепарду: 1) дальність пострілів у висоту досягає 3,5 км; 2) дальність пострілів по горизонталі досягає 6 км; 3) Гепард має два радари обзору до 15 км; 4) Гепард - це високоточна зброя, що надійно захищає війська від нападу з повітря; 5) гепард – це ефективна зброя від ворожих безпілотників.

A) 1), 2), 5); Б) 2), 3), 4); В) 1), 3), 5); Г) усі твердження вірні.

16. Storm Shadow / SCALP EG - франко-британська авіаційна крилата ракета, яка показала свою здатність проходити крізь російську протиповітряну оборону на окупованих територіях і завдавати ударів по важливих військових об'єктах російських загарбників. Ця здатність ракети обумовлена тим, що:

A) вона летить на малій висоті, повторюючи рельєф місцевості; Б) вона має велику швидкість; В) вона зроблена за технологією STELS; Г) вона має власну систему захисту від радарів.

17. На світлині зображена американська балістична ракета для підводних човнів UGM-73 «Посейдон». Укажіть властивості балістичних ракет.

А) Балістична ракета має велику швидкість – близько 1000 км/год; **Б)** Велику частину польоту здійснює некеровано балістичною траєкторією, на яку впливає лише аерогідродинамічний опір та гравітація; **В)** До балістичних ракет відносяться «Точка У», «Іскандер – М», «Кинджал», АТАСМС – США. **Г)** Усі твердження вірні.

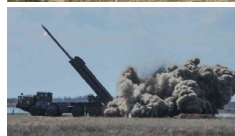
18. Цей БпЛА українського виробництва має багаторазове застосування і залітає до 35 кілометрів у тил ворога та допомагає уражати російську артилерію, логістичні вузли, склади й командні пункти. Завдяки GPS-антені, яку майже неможливо заглушити, дрон дуже стійкий до систем радіоелектронної боротьби. Цей дрон має назву:

А) Backfire; **Б)** Фурія; **В)** Бобер; **Г)** Лелека.

19. Це високоточний 300-мм реактивний босприпас з максимальною дальністю понад 100 км, сьогодні він активно працює над знищенням російських окупантів. Над створенням цієї системи працювали відразу 16 українських підприємств. Система призначена для ураження на дальніх відстанях броньованої, легкоброньованої та неброньованої техніки, живої сили, руйнування командних пунктів, вузлів зв'язку, об'єктів військово-промислової структури тощо. Цей ракетний комплекс українського виробництва створений на базі радянської РСЗВ «Смерч». Його назва:

А) Торнадо; **Б)** Вулкан; **В)** Вільха; **Г)** Тополя.

20. На фото протитанковий ракетний комплекс (ПТРК), його, як і «Стугну» з «Нептуном», розробляв легендарний конструктор КБ «Луч» Олег Коростельов. Цей ПТРК вмiє вражати цілі на відстані щонайменше до 2500 метрів та без проблем справляється з ворожими танками й бронетранспортерами і навіть з гелікоптерами. Яку назву має цей ПТРК?

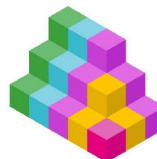
А) Стугна-І; **Б)** Вулкан; **В)** Вільха; **Г)** Корсар;

Завдання, що оцінюються в 5 балів

21. Розминка для мозку. Порахуй, скільки кубиків зображено на малюнку

А) 25; **Б)** 27; **В)** 23; **Г)** 26.

22. Розминка для мозку.

Скільки трикутників на кресленні?

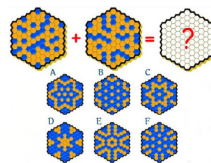
А) 15; **Б)** 12; **В)** 13; **Г)** 16.

23. Розминка для мозку.

Який візерунок отримаємо, якщо складемо два верхні ромби?

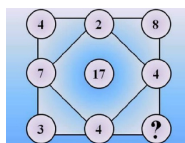
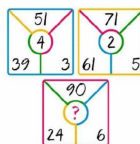
А) А; **Б)** F; **В)** B; **Г)** C.

24. Розминка для мозку.

Зрозумій логіку та знайди невідоме число.

А) 15; **Б)** 12; **В)** 11; **Г)** 16.

25. Розминка для мозку.

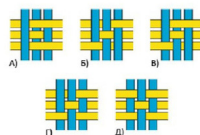
Зрозумій логіку та знайди невідоме число.

А) 5; **Б)** 2; **В)** 1; **Г)** 6.

26. Розминка для мозку.

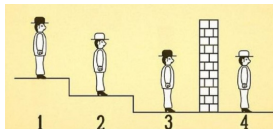
Як виглядають сплетені між собою смужки з

протилежного боку?

А) А; **Б)** Б; **В)** В; **Г)** Д.

27. Розминка для мозку. Перед вами знаходяться 4 людини в капелюхах, вони знають, що всього є два білі та два чорні капелюхи, але не знають, який дістався їм. Людина №1 бачить перед собою людину №2 та №3. Людина №2 бачить перед собою лише людину №3. Людина №3 не бачить нікого, як і людина №4. Хто перший крикне, якого кольору йому дістався капелюх?

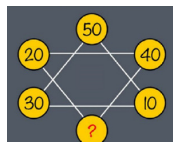

А) 1; Б) на питання неможливо відповісти; В) 3; Г) 2.

28. Розминка для мозку.

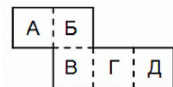
Зрозумій логіку та знайди невідоме число.

А) 15; Б) 30; В) 10; Г) 20.

29. Розминка для мозку. Вирізаний аркуш з літерами зігнули по пунктирних лініях так, що вийшов куб без верхньої грані. Яка з літер є нижньою гранню куба?

А) А; Б) Б; В) В; Г) Г.

30. Розминка для мозку.

Якого фрагменту бульбашок не вистачає?

А) 3; Б) 1; В) 4; Г) 5.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ 10-11 класів

Завдання, які оцінюються в 3 бали

1. Кут між напрямом швидкості снаряду та горизонтом артилеристи називають:

А) кут наряду стрільби; Б) кут піднесення; В) кут підвищення; Г) кут зору.

2. Балістика — наука про рух снаряду (кулі). Зіставте відповідність між назвою та визначенням цієї назви. Назви: 1. внутрішня балістика; 2. зовнішня балістика; 3. проміжна балістика; 4. термінальна балістика.

Визначення: а) вивчає рух снаряду при виході з дула та поблизу перерізу дула; б) вивчає рух снаряду всередині перепони; в) вивчає рух снаряду всередині ствола; г) вивчає рух снаряду в атмосфері або у вакуумі під дією зовнішніх сил.

А) 1 - в); 2 - г); 3 - а); 4 - б); Б) 1 - б); 2 - г); 3 - в); 4 - а); В) 1 - в); 2 - а); 3 - б); 4 - г); Г) 1 - б); 2 - г); 3 - а); 4 - в).

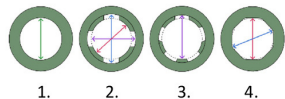
3. Наука, яка вивчає сили, що діють на ракету, називається астродинамікою. Укажіть основні сили, що діють на ракету при польоті в космосі та під час руху в атмосфері.

А) реактивна сила тяги; Б) сила лобового опору; В) підйомна сила (для ракетопланів); Г) усі перелічені сили є основними.

4. Балістична траєкторія – це:

А) парабола; Б) частина еліпсу; В) крива, по якій рухається тіло з урахуванням дії всіх основних сил; Г) крива, по якій рухається тіло під дією гравітаційної сили.

5. Стволи гармат і гвинтівок мають нарізку. Нарізна частина ствола слугує для надання кулі не лише поступального, але й обертового руху, що стабілізує її тримання у польоті. Нарізи є смугоподібними поглибленнями, які в'ються уздовж стінок каналу ствола. На рисунку показані перерізи стволів, нарізні стволи відповідають таким номерам на малюнку:

А) 1, 2, 3, 4; Б) 1, 2, 3; В) 2, 3; Г) 2, 3, 4.

6. З історії ракетобудування. На цій поштовій марці наведений портрет військового інженера-артилериста, який народився 7(20) листопада 1779 року в містечку Лютенька Галицького повіту на Полтавщині в родині головного гармаша Запорізької Січі. За його розробкою були виготовлені військові ракети, що уражали цілі на відстані до 6000 метрів, він уперше в світі побудував ракетну установку з шістьма такими ракетами. Він також розрахував, скільки потрібно пороху для польоту подібної ракети на Місяць. Вкажіть його прізвище.

А) Костянтин Едуардович Ціолковський; Б) Олександр Дмитрович Засядько; В) Юрій Васильович Кондратюк; Г) Юрій Васильович Кондратюк (Олександр Ігнатович Шаргей).

7. Наведені кілька визначень літального апарата. Оберіть ті, що повністю відповідають визначенню ракети:

А) Літальний апарат, важчий за повітря, що рухається в атмосфері за допомогою реактивної сили. Б) Літальний апарат, важчий за повітря для польотів в атмосфері за допомогою двигуна. В) Літальний апарат, важчий за повітря для польотів в атмосфері і у вакуумі за допомогою реактивної сили. Г) Усі твердження правильні.

8. Після низки вдалих українських ударів по російському аеродрому Енгельс на одному з супутникових знімків помітили:

А) намальовані стратегічні бомбардувальники Ту-95; Б) лише порожні місця для розташування літаків; В) літаки цивільної авіації; Г) літаки, накриті маскувальними сітками.

9. На малюнку зображена ракета Storm Shadow, сучасна малопомітна франко-британська ракета з танделмною бойовою частиною. Назвіть властивості крилатих ракет.

А) більшу частину шляху рухається на сталій висоті або з огинанням рельєфу місцевості, мають дозвукову швидкість 860-900 км/год; Б) під час польоту ракета покладається на підймальну силу крила та тягу двигуна; В) можуть оснащуватись широким спектром засобів навігації та/або керування для точного самонаведення на ціль і протидії засобам ППО, а для перевірки правильності руху та високоточного наведення застосовується супутниковий зв'язок (GPS, GLONASS). Г) усі твердження вірні.

10. Він народився в родині сина уродженця Чернігівської губернії, що був засланий до Сибіру за бунтарство. Він працював на ткацькій фабриці, але вивчився на авіаконструктора. Його називали «Янгол, який створив сатану». Назвіть ім'я цієї видатної людини.

А) Володимир Миколайович Челомей; Б) Валентин Петрович Глушко; В) Володимир Федорович Уткін; Г) Михайло Кузьмич Янгель.

Завдання, що оцінюються в 4 бали

11. Сукупність організаційних заходів та бойових дій, які спрямовані на відбиття ворожого удару з повітря, прикриття угруповань власних наземних військ або важливих об'єктів у тилу. сукупність організаційних заходів та бойових дій, які спрямовані на відбиття ворожого удару з повітря, прикриття угруповань власних наземних військ або важливих об'єктів у тилу. Це визначення :

А) зенітного комплексу; Б) повітряних військ; В) протиповітряної оборони (ППО); Г) системи оборони.

12. Розрізняють такі види ППО: 1) військова; 2) об'єктова; 3) корабельна; 4) повітряна; 5) наземна; 6) радіотехнічна. Вкажіть, які види ППО наведені невірно.

А) 6); Б) 2); В) 1); Г) усі вірні.

13. Оксиген (кисень) є окиснювачем ракетного палива, забезпечує високу питому теплоту згоряння, проте при цьому має істотний недолік:

А) високу вибухонебезпечність; Б) велику густину; В) низьку температуру кипіння; Г) високу собівартість.

14. Саме ця ракета вперше була поставлена на залізничну платформу для здійснення рухомого пуску:

А) «Зеніт-3SL»; Б) P-11K68 «Циклон – 3»; В) P-36M (SS-18 Satan), «Сатана»; Г) РС-22 «Скальпель» (SS-24 Scalpel).

15. День народження винищувача (не офіційний) припадає на 1 квітня. Саме в цей день, аж 103 роки тому льотчик з Франції вперше в світовій історії збив ворожий літак. Зробив він це з кулемета, оснащеного синхронізатором. Факт є фактом. Чоловіка, який ввійшов в історію звали:

А) Антуан де Сент Екзюпері; Б) Жан Соваж; В) Ролан Гаррос; Г) Едуард Ньютон.

16. У конструкторському бюро «Південне» була сконструйована найпотужніша в світі двоступенева ракета масою 211 тон, довжиною 34,6 м і дальністю польоту до 16 000 км. Ракета була виготовлена на «Південмаші». Укажіть назву цієї ракети.

А) «Зеніт-3SL»; Б) P-11K68 «Циклон – 3»; В) P-36M (SS-18 Satan), «Сатана»; Г) РС-22 «Скальпель» (SS-24 Scalpel).

17. На світлинах наведені портрети людей, які народилися в Україні і які зробили значний внесок у розвиток ракетобудування та освоєння космосу. Поставте у відповідність фотографії з прізвищами цих видатних людей, їх основні здобутки.

1) Олександр Дмитрович Засядько, народився на Полтавщині, інженер-артилерист, сконструював військові ракети, що уражали цілі на відстані до 6000 метрів, уперше в світі побудував ракетну установку з шістьма такими ракетами; 2) Володимир Миколайович Челомей, виріс на Полтавщині, навчався і працював у Києві, творець ракетної техніки, зокрема ракети «Протон»; 3) Юрій Васильович Кондратюк (Олександр Ігнатович Шаргей) – геніальний вчений-самоук з Полтавщини, розробки якого використовувалися програмою НАСА при польоті на Місяць; 4) Валентин Петрович Глушко, народився в Одесі, інженер, видатний вчений в галузі ракетно-космічної техніки, творець багаторазового ракетно-космічного комплексу «Енергія» — «Буран».

А) а) – 1; б) – 2; в) – 3; г) – 4; Б) а) – 3; б) – 1; в) – 4; г) – 2; В) а) – 2; б) – 3; в) – 4; г) – 1; Г) а) – 3; б) – 2; в) – 4; г) – 1.

18. На світлинці Генеральний директор Київського конструкторського бюро «ПУЧ», яке було створено в 1965 році і є одним з провідних розробників складових частин комплексів авіаційного та протитанкового озброєння України. Назвіть ім'я цієї людини.

А) Богуслав В'ячеслав Олександрович; Б) Ківа Дмитро Семенович; В) Кравченко Ігор Федорович; Г) Коростельов Олег Петрович.

19. На світлинці зображена пускова установка ракетного комплексу, розробкою якого особисто займався Олег Петрович Коростельов. Укажіть назву цього комплексу та його дію, яка нанесла вагомої втрати російському воєнному флоту.

А) «Точка У», ураження корабля «Саратов» у Бердянську; Б) ЗРК «Нептун», потоплення флагмана Чорноморського флоту крейсера «Москва»; В) Storm Shadow / SCALP EG ураження командного пункту в Севастополі; Г) Storm Shadow / SCALP EG ураження морського порту в Бердянську, який росіяни використовують для доставки морем боєприпасів та іншого військового майна.

20. Storm Shadow / SCALP EG — франко-британська авіаційна крилата ракета, яка показала свою здатність проходити крізь російську протиповітряну оборону на окупованих територіях і завдавати ударів по важливих військових об'єктах російських загарбників. Ця здатність ракети обумовлена тим, що:

А) вона летить на малій висоті, повторюючи рельєф місцевості; **Б)** вона має велику швидкість; **В)** вона зроблена за технологією STELS; **Г)** вона має власну систему захисту від радарів.

Завдання, що оцінюються в 5 балів

21. На світлині зображений:

А) РСЗВ M270, яка вважається найпотужнішою в світі; **Б)** РСЗВ Смерч, що випускають ракети, які летять по балістичній траєкторії і їх практично неможливо збити; **В)** американські установки, реактивні системи залпового вогню (РСЗВ) HIMARS; **Г)** РСЗВ Тornado – С.

22. Зенітно-ракетні комплекси, які можуть збивати балістичні ракети – це:

А) тільки ЗРК Patriot; **Б)** тільки ЗРК FSAF SAMP/T; **В)** ЗРК IRIS-T та ЗРК Patriot; **Г)** ЗРК Patriot та FSAF SAMP/T.

23. На рисунку представлена схема певного комплексу різних видів озброєння. Це:

А) зенітно-ракетний комплекс, який складається із засобів транспортування зенітних керованих ракет та засобів зарядження пускових ракет; **Б)** мобільний комплекс NASAMS, який є американсько-норвезькою технологією (дев'ять пускових установок, кожна може випустити до 6 ракет, один оптикоелектронний комплекс наведення NTAS та три радіолокаційні станції (РЛС)); **В)** зенітно-ракетна система С-300 середнього радіусу дії радянського виробництва; **Г)** узагальнена схема будь-якої зенітно-ракетної системи.

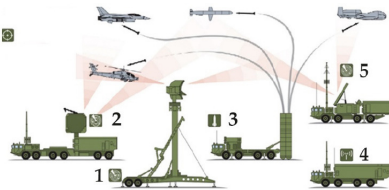

Рисунок до питань № 23, №24, №25, №26, №27

24. На рисунку представлена схема комплексу ППО, кожна складова якого позначена певним числом. Укажіть назву компоненти цього комплексу під номером 2.

А) РЛС підсвічування і наведення; **Б)** пускова установка; **В)** РЛС виявлення; **Г)** пункт управління.

25. На рисунку представлена схема комплексу ППО, кожна складова якого позначена певним числом. Укажіть назву компоненти цього комплексу під номером 3.

А) РЛС підсвічування і наведення; **Б)** пускова установка; **В)** РЛС виявлення; **Г)** пункт управління.

26. На рисунку представлена схема комплексу ППО, кожна складова якого позначена певним числом. Укажіть назву компоненти цього комплексу під номером 5.

А) РЛС підсвічування і наведення; **Б)** пускова установка; **В)** РЛС виявлення; **Г)** пункт управління.

27. На рисунку представлена схема комплексу ППО, кожна складова якого позначена певним числом. Укажіть назву компоненти цього комплексу під номером 1.

А) РЛС підсвічування і наведення; **Б)** пускова установка; **В)** РЛС виявлення; **Г)** універсальна пересувна вишка виявлення і супроводу маловисотних цілей.

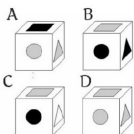
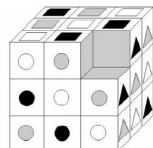
28. Росіяни панічно бояться шведсько-британського NLAW, але доволі часто їхні танки наздоганяють снаряди саме цього українського протитанкового ракетного комплексу:

А) Стугна; **Б)** Корсар; **В)** Бар'єр; **Г)** Скіф.

29. На фото – український безпілотник, який вже безліч разів допомагав нашим артилеристам нищити ворожі позиції. Це:

А) Фурія; **Б)** Бобер; **В)** Лелека; **Г)** Стриж.

30. Коротка розминка для мозку.
Який з малих кубиків треба вставити, щоб доповнити великий?
А) А; **Б)** С; **В)** В; **Г)** D.

ВІДПОВІДІ НА ЗАВДАННЯ КОНКУРСУ «ТЕХНІК-ЮНІОР ЕРУДИТ – 2023»

5-7 класи

№	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Відповіді	В	Б	Г	Г	А	Б	А	В	Г	В	В	Г	Г	А	Г
№	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Відповіді	Г	Б	Г	Б	А	В	А	Г	Б	В	Б	Г	В	В	А

8-9 класи

№	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Відповіді	Б	В	В	А	Б	А	В	Б	В	В	Г	В	Г	Б	Г
№	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Відповіді	А	Г	А	В	Г	Г	В	Б	В	Б	В	Г	Б	Б	В

10-11 класи

№	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
Відповіді	Б	А	Г	В	Г	Б	В	А	Г	Г	В	Г	В	Г	В
№	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
Відповіді	В	Б	Г	Б	А	В	Г	В	В	Б	А	Г	А	В	Б

"МАН-ЮНІОР ЕРУДИТ – 2024"

«Техніка» – 17 грудня 2024 р.

- 1) Визначні винаходи та технології, запропоновані в ХХ-ХХІ сторіччях.
- 2) Вправи на застосування логіки, спостережливості, винахідливості.

«Екологія» – 18 грудня 2024 р.

Завдання передбачають інтеграцію знань з екології, біології, географії, знання екологічних знаків та знаків, що попереджають про небезпеку при використанні певних технічних засобів, речовин тощо.

«Астрономія» – 19 грудня 2024 р.

Для виконання завдань потрібні астрономічні знання за навчальними програмами з природознавства та астрономії для загальноосвітніх навчальних закладів.

«Історія» – 20 грудня 2024 р.

Завдання відповідають програмі для загальноосвітніх навчальних закладів і складаються за матеріалами I семестру поточного та II семестру минулого навчальних років.

Методичні рекомендації та демонстраційні завдання публікуються на сайті конкурсу

<http://man-junior.org.ua/>

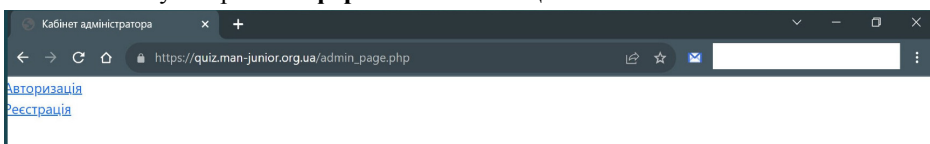
Особливості реєстрації на платформі Всеукраїнського відкритого інтерактивного конкурсу «МАН-Юніор Ерудит» [https:// man-junior.org.ua](https://man-junior.org.ua)

Далі наводимо коментар щодо реєстрації від імені фахівця, відповідального за реєстрацію.

1. На сайті man-junior.org.ua опубліковано детальну інструкцію щодо реєстрації на конкурс «МАН-Юніор Ерудит-2024» (<https://youtu.be/1lz1p5yssl> - детальна інструкція в YouTube).

Для РЕЄСТРАЦІЇ кабінету координатора потрібно пройти за посиланням <https://quiz.man-junior.org.ua/signup.php>

Спочатку обирається **форма РЕЄСТРАЦІЇ**.

2. Для реєстрації кабінету **КООРДИНАТОРА** (координатором є вчитель) обирається «КООРДИНАТОР».

Електронна адреса вказується чинна, та, що відслідковується та контролюється. Бажано вказати особисту адресу, на неї координатор отримує всю поточну інформацію щодо конкурсу, задаються уточнюючі питання. Підтримуйте з нами зв'язок, це дуже важливо.

ПОРЯДОК введення імені, по батькові, прізвища – спочатку 1) ім'я, 2) по батькові, потім 3) прізвище. Такий самий порядок потрібно використовувати при подальшій реєстрації учнів.

В номері телефону **+308 не вказується**. Вказуйте номер телефону, що пов'язаний з Viber або Telegram.

Часто виникає питання – що робити, якщо дітей з одного навчального закладу залучають до участі в конкурсі різні (два або більше) вчителі.

Є декілька варіантів:

А) Кожен вчитель реєструє СВІЙ ВЛАСНИЙ кабінет та заносить в нього тільки своїх дітей.

Б) При реєстрації кабінету вказується прізвище одного координатора, а ПІБ інших повідомляється на Viber, Telegram оргкомітету або на електронну адресу конкурсу junior.konkurs@gmail.com. В цьому разі спрощується оплата благодійного внеску – однією квитанцією від всього навчального закладу, яка буде прикріплена до вашого загального кабінету.

В) Якщо від Вашого навчального закладу беруть участь одні й ті самі учні в різних номінаціях, то краще реєструвати учнів в одному кабінеті на ім'я одного координатора. Це виключає можливість ПОВТОРНОЇ реєстрації тих самих учнів в різних номінаціях.

3. ПОСАДА. На першому місці вказується основне місце роботи.

Бажано вказати вчителем саме якого предмету Ви є. В багатьох випадках Ви є керівником секції або гуртка в школі або в позашкільному навчальному закладі, і в документах конкурсу це повинно бути відображено. В цьому разі обов'язково вказується ця посада, через кому, при цьому бажано вказати назву секції або гуртка, наприклад: екологонатуралістичний гурток «Стержень», або керівник секції «Екологічно безпечні технології та ресурсозбереження».

Дані щодо Вашої кваліфікації - спеціаліст вищої категорії тощо, НЕ ВКАЗУЮТЬСЯ.

ПАРОЛЬ. Обов'язково запам'ятайте, запишіть, без нього потрапити в Ваш кабінет буде неможливо.

НАТИСНУТИ «ЗАРЕЄСТРУВАТИСЯ».

Форма реєстрації координатора

https://quiz.man-junior.org.ua/signup.php

Формат: код_оператораXXXXXX

Додатковий телефон (за наявності)

вчитель географії Краматорської загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів Краматорської міської ради Донецької області, метс

дист туристсько-краєзнавчого відділу Донецького обласного центру туризму та краєзнавства учнівської молоді

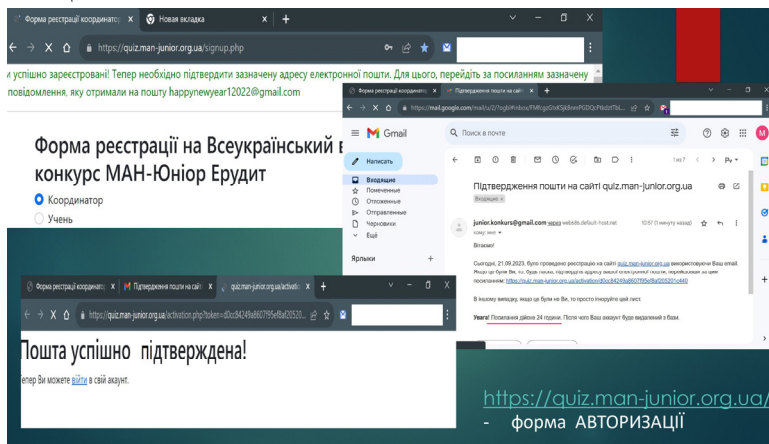
Від 8 до 16 символів

Введіть цифри з картинки:

6013

6013

4. Після цього на електронну адресу, що Ви вказали, прийде повідомлення про те, що Ви успішно зареєстровані та прохання підтвердити, що це сама Ваша електронна адреса. Зайдіть в свою електронну скриньку відразу, підтвердіть інформацію та переходьте за посиланням «ВІЙТИ В СВІЙ АККАУНТ». З'явиться повідомлення, що «Пошта успішно підтверджена». Після цього Ви вже не будете входити в форму РЕЄСТРАЦІЇ, для Вас буде працювати **форма АВТОРИЗАЦІЇ**.

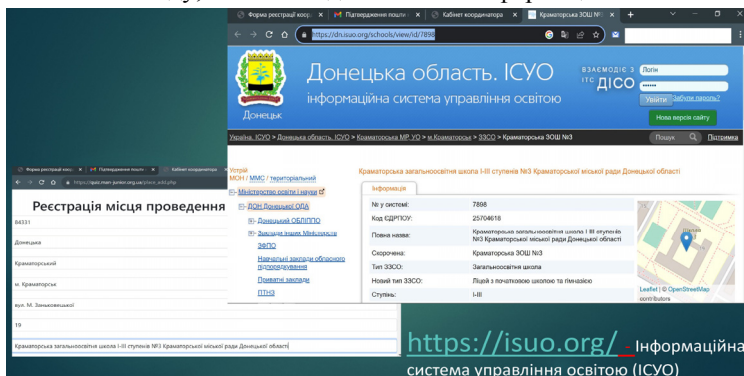

Якщо Ви не вперше берете участь в електронному варіанті конкурсу «МАН-Юніор Ерудит», Ви можете не реєструвати новий кабінет, а зайти відразу в свій старий кабінет через форму АВТОРИЗАЦІЇ. В цьому кабінеті вже не буде учасників минулих років, Ви додаватимете нових. Збережеться тільки заклад освіти, пустий.

Якщо Ви особисто змінили своє місце роботи, Ви можете скористатися своїм кабінетом, не чіпаючи старого закладу освіти, просто додавши новий.

5. ПРОДОВЖЕННЯ РЕЄСТРАЦІЇ.

ДОДАЄТЬСЯ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД. Вказується область, населений пункт, повна назва навчального закладу, її можна дізнатися в Інформаційній системі управління освітою (ІСУО) на сайті <https://isuo.org/>

6. ДОДАЮТЬСЯ УЧАСНИКИ.

ПОРЯДОК введення імені, по батькові, прізвища – спочатку ім'я, по батькові, потім прізвище.

ПІБ дитини повинно точно відповідати документам, перевірте за свідоцтвом про народження або за даними класних журналів. Перевірте правильність написання, відсутність зайвих пробілів, пропусків та перестановок букв – ці дані будуть відображені в наказі, сертифікаті, протоколах конкурсу.

Клас та стать вказуються уважно і обов'язково.

Графа «Перебуває на тимчасово окупованій території» заповнюється **ЛИШЕ** в разі, якщо ця конкретна дитина залучається до конкурсу Вами, під Вашим керівництвом, підготовкою, підтримкою тощо, але знаходиться НА ОКУПОВАНІЙ ТЕРИТОРІЇ.

В цьому випадку дитина звільняється від організаційного внеску.

Краматорська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів №3 Краматорської міської ради Донецької області

Номінація Астрономія

1. Анна Павлівна Коваленко, 6 клас. Логін: student_17236 Пароль: At9SM4i6H

2. Кристина Антонівна Клименко, 7 клас. Логін: student_17237 Пароль: CDG9CEP0gK

3. Артем Миколайович Довженко, 10 клас. Логін: student_17238 Пароль: VN0w5Et37T

4. Ім'я По батькові Прізвище 10 чол.

☐ Перебуває на т.о. території ?

Додати

Номінація Екологія

1. Артем Миколайович Довженко, 10 клас. Логін: student_17239 Пароль: xwVLC6znxR

2. Кристина 1 Антонівна 2 Клименко 3 7 жін.

☐ Перебуває на т.о. території

Додати

Номінація Історія

1. Ім'я По батькові Прізвище Клас Стать

☐ Перебуває на т.о. території

Додати

В кабінеті координатора кожній дитині, в кожній номінації автоматично присвоюються **ЛОГІН-ПАРОЛЬ**. Вони є **унікальними**, за ними ідентифікується та чи інша відповідь. Після закінчення реєстрації в своєму кабінеті, потрібно роздати кожній дитині **ЛОГІН-ПАРОЛЬ** для входу в кожну номінацію. Номінація відкривається автоматично для конкретної дитини, класу та номінації.

При заповненні тестів дитина відкриває **ФОРМУ АВТОРИЗАЦІЇ**, вводить саме ці логін та пароль. **Вводити свою електронну пошту не потрібно!** Якщо програма почала задавати дитині питання щодо її електронної адреси – учасник натиснув щось не те, швидше за все зайшов в форму РЕЄСТРАЦІЇ і реєструється повторно! Не потрібно цього робити, повторна реєстрація нічого не дасть – адже не буде доступу до потрібних тестів, лише призведе до плутанини.

7. Квитанція.

Вартість участі одного учня (можливо в декількох номінаціях) складає 20 грн. Ми розуміємо, що в багатьох родинах зараз дуже складне фінансове становище, тому відразу пропонуємо безкоштовну участь в конкурсі «МАН-Юніор ЕРУДИТ» дітям з багатодітних або малозабезпечених сімей, дітям-інвалідам, дітям з сімей, що мають інші соціальні пільги.

8. ОФОРМЛЕННЯ КВИТАНЦІЇ.

Поле призначення платежу заповнюється **ОБОВ'ЯЗКОВО** таким чином:

За участь у Всеукраїнському відкритому інтерактивному конкурсі «МАН-Юніор Ерудит»

Якщо ПБ платника та координатора співпадають (КАБІНЕТ зареєстрований на Ваше ім'я), більше нічого писати не потрібно – на слайді ліворуч.

Уважно перевіряйте реквізити Малої академії наук. Вони вказані на сайті конкурсу man-junior.org.ua.

В «Приват 24» обирається назва послуги «Для виконання цільового заходу».

Якщо кошти на наш рахунок переказує інша людина, це **ОБОВ'ЯЗКОВО** вказується в призначенні платежу - на слайді праворуч.

9. РЕЄСТРАЦІЯ ІНДИВІДУАЛЬНИХ УЧНІВ.

У ФОРМІ РЕЄСТРАЦІЇ обирається «УЧЕНЬ».

Ця форма реєстрації існує **ВИКЛЮЧНО** для учнів, які **втратили будь-який зв'язок із своїм вчителем**. Або учень з батьками виїхав за кордон, потрапив в іншу школу і втратив зв'язок із своєю українською школою або гуртком у позашкільному закладі, або вчитель виїхав, а дитина залишилася на окупованій території і не може залучитися до конкурсу через свого вчителя.

Якщо зв'язок з вчителем української школи **існує**, дитина повинна бути зареєстрована **КООРДИНАТОРОМ** (вчителем).

ПОРЯДОК введення імені, по батькові, прізвища – спочатку ім'я, по батькові, потім прізвище.

ПБ дитини повинно точно відповідати документам, перевірте за свідоцтвом про народження. Перевірте правильність написання, відсутність зайвих пробілів, пропусків та перестановок букв – ці дані будуть відображені в наказі, сертифікаті, протоколах конкурсу.

The screenshot shows a web browser window with two tabs. The active tab is titled "Форма реєстрації координатора". The address bar displays the URL "https://quiz.man-junior.org.ua/signup.php". The page title is "Форма реєстрації на Всеукраїнський відкритий інтерактивний конкурс МАН-Юніор Ерудит". There are two radio button options: "Координатор" (unselected) and "Учень (виключно у випадку відсутності зв'язу зі вчителем)" (selected). Below these is a text input field containing the email "happynewyear12022@gmail.com". Underneath the email field are three text input fields for names, each followed by a red number indicating a step or count: "Степан" with a red "1", "Антонович" with a red "2", and "Даниленко" with a red "3". At the bottom, there is a label "Формат: Код_оператораXXXXXX" and a corresponding text input field containing the code "0678964897".

10. Вказується область, населений пункт, повна назва навчального закладу, її можна дізнатися в Інформаційній системі управління освітою (ІСУО) на сайті <https://isuo.org/>

Запорізька гімназія № 50 Запорізької міської ради Запорізької області	
№ у системі:	1630
Код ЄДРПОУ:	25492493
Повна назва:	Запорізька гімназія № 50 Запорізької міської ради Запорізької області
Скорочена:	Запорізька гімназія № 50
Тип ЗЗСО:	Гімназія
Новий тип ЗЗСО:	Гімназія з початковою школою
Форма власності:	комунальна
Тип місцевості:	міська
Індекс:	69006
Почтова адреса:	Україна, Запорізька область, м. Запоріжжя, вул. Богдана Хмельницького, 22
Код КОАТУУ:	2310100000
Телефон:	0617/02-31117
E-mail:	Показати email

11. Прізвище, ім'я, по батькові координатора, в цій формі можна не вказувати, адже зв'язку з ним немає.

Графа «Зараз я перебуваю на тимчасово окупованій території» заповнюється **ЛИШЕ** в разі, коли дитина **ДІЙСНО ЗНАХОДИТЬСЯ** на окупованій території.

ПАРОЛЬ. Обов'язково запам'ятайте, запишіть, без нього потрапити в Ваш кабінет буде неможливо.

НАТИСНУТИ «ЗАРЕЄСТРУВАТИСЯ».

Після цього, на електронну адресу, що Ви вказали, обов'язково прийде повідомлення про те, що Ви успішно зареєстровані та прохання підтвердити, що це сама Ваша електронна адреса. Зайдіть в свою електронну скриньку відразу, підтвердіть інформацію та переходьте за посиланням «ВІЙТИ В СВІЙ АККАУНТ». З'явиться повідомлення, що «Пошта успішно підтверджена». Після цього учень вже не буде входити в форму РЕЄСТРАЦІЇ, для нього буде працювати **форма АВТОРИЗАЦІЇ**.

12. АВТОРИЗАЦІЯ учнів, яких реєструвалися САМОСТІЙНО.

В свій кабінет дитина потрапляє через **Форму АВТОРИЗАЦІЇ** – за посиланням <https://quiz.man-junior.org.ua/>, вказавши свою електронну адресу та свій пароль.

КАБІНЕТ УЧАСНИКА. На слайді – кабінет учня, що реєструвався САМОСТІЙНО.

Форма реєстрації координатора x Кабінет учасника x +

← → ↻ 🏠 https://quiz.man-junior.org.ua/student_cabinet.php 📄 ☆

Кабінет учасника

Вітаємо, Даниленко Степан!

Ваш координатор: Кузьменко Тетяна Миколаївна

Астроном 5-7 2022

Астроном Пройти тест

Тренуватися

Редагувати заклад освіти

Завантажити квитанцію (Зображення або pdf, максимальний розмір: 2 Мб)

Виберіть файл Файл не вибран

Завантажити

Завантажені квитанції відсутні

Редагувати профіль

Зийти

ЛІВОРУЧ розташоване посилання на тести **МИНУЛИХ РОКІВ**. Дитина може вибрати будь-який тест, будь-якої номінації, будь-якого класу, будь-якого року і просто **потренуватися!** Така можливість є у всіх учнів – і тих, що реєструвалися самостійно, і тих, кого реєстрував координатор. Ця функція **БЕЗКОШТОВНА**, може включатися декілька разів, тренуватися можна скільки завгодно.

ПРОХОДЖЕННЯ ЧИННОГО ТЕСТУ.

Натиснути клавішу «ПРОЙТИ ТЕСТ». Вона активується тільки після оголошення початку тестування.

Відкриється тест вказаної Вами номінації, вказаного Вами класу.

Після проходження тесту **ОБОВ'ЯЗКОВО** натиснути «ЗАВЕРШИТИ».

Щоб пройти тест за іншими номінаціями УЧНЮ, що реєструвався САМОСТІЙНО потрібно знов авторизуватися, обрати іншу номінацію, пройти тест і так далі.

13. АВТОРИЗАЦІЯ учнів, яких реєстрував координатор.

В свій кабінет дитина потрапляє через **Форму АВТОРИЗАЦІЇ** – за посиланням <https://quiz.man-junior.org.ua/> з **ЛОГІНОМ** та **ПАРОЛЕМ**, які Ви отримали в своєму кабінеті **КООРДИНАТОРА**.

сюди.'"/>

14. Кабінет учня, якого зареєстрував координатор, виглядає трохи інакше.

Можна **ТРЕНУВАТИСЯ**.

З одним логіном-паролем можна пройти тест **ЛИШЕ ОДНІЄЇ** **НОМІНАЦІЇ**. Для того, щоб Ваш учень міг пройти тест в декількох номінаціях його потрібно зареєструвати в Вашому кабінеті додатково у відповідних номінаціях і отримати інші **ЛОГІН-ПАРОЛЬ**. Відкриється інший кабінет.

Інформаційне видання (українською мовою)

Міністерство освіти і науки України
Національний центр «Мала академія наук України»

Інформаційно-методичний посібник

**Всеукраїнський відкритий інтерактивний конкурс
«ЮНІОР-2023»**

*Автор-упорядник
Білоус Світлана Юріївна*

Під загальною редакцією О. В. Лісового

Дизайн та комп'ютерна верстка – Ю. Магай

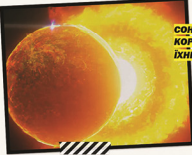
Захист робіт МАН-Юніор Дослідник 2023

Астроном

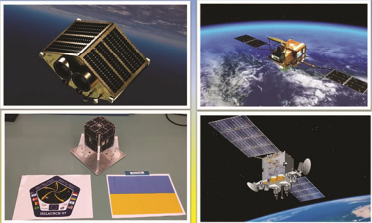
СОНЯЧНИ СПЛАХИ І КОРОНАРНАЛЬНІ ВИКИДИ, ЇХНІ ПРИЧИНИ ТА НАСАДКИ

Автори: Василько Дмитро Олександрович, Кібіна Настя Сергіївна, Гриванський Євген Тарасович
середньої школи Черкаського району Черкаської області, 7 клас, Буковельська МАН, с. Гриванське

Навчальні: Гармаченко Ольга Іванівна, вчитель фізики, фізики та астрономії Гриванської гімназії Топольської сільської громади

Українські наносупутники

Еколог

МОРФОЛОГІЧНІ ОЗНАКИ ТА ЦИКЛ РОЗВИТКУ ХРУЩА ТРАВНЕВОГО

Автори: Довгань Христина Віталіївна, учениця 8 класу
Комунального закладу «Бірюківський ліцей» Зайківської міської ради Чугуївського району Харківської області
Навчальні керівники: вчитель біології та природознавства Басіна Любов Вікторівна

Міністерство освіти і науки України
Департамент освіти і науки Київської обласної державної адміністрації
Комунітальний заклад Київської обласної ради
«Центр творчості дітей та юнацтва Київщини»

КОМАХИ НА ПШЕНИЦІ ОЗИМІЙ: ДОСЛІДЖЕННЯ ЗА РІЗНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Автор: Злочевський Богдан Віталійович, вихованець
ІЗ КОР «Центр творчості та юнацтва Київщини»

Навчальні керівники:
Григорівська Тетяна Олександрівна,
кандидат сільськогосподарських наук, доцент

Історик

Почесна робота «Почесний» Школи Виручка

Автори: Довгань Христина Віталіївна, учениця 8 класу
Комунального закладу «Бірюківський ліцей» Зайківської міської ради Чугуївського району Харківської області
Навчальні керівники: вчитель біології та природознавства Басіна Любов Вікторівна

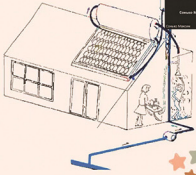
Отже, екскурсія завжди вітається на привабливість книги, є книжковим знаком володаря й характеризує його. Сподіваюся, що наш фамільний екскурсіє буде символом роду для нащадків, адже мої батьки змогли передати мені любов до книг та знань. Збереження й поповнення домашньої бібліотеки є справою честі для мене, адже «там де процвітають бібліотеки - там мир і благодать, повага до людства і успішне вирішення найважливіших соціальних проблем».

Технік

Плюси сонячного колектора з пластикових пляшок

- Дешевий пристрій
- Повторне використання використаного пластику
- Опукла форма пляшок забезпечує практично вертикальне проникнення променів навіть під час зливи і снігання, забезпечуючи ефективність роботи

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!

**Запрошуємо до участі
в нових конкурсах**

“МАН-Юніор Ерудит”,

“МАН-Юніор Дослідник”

за номінаціями:

•ТЕХНІК-ЮНІОР

•ЕКОЛОГ-ЮНІОР

•АСТРОНОМ-ЮНІОР

•ІСТОРИК-ЮНІОР

